

Trafikutredning Norra Ön

Umeå kommun

Dokumentinformation

Titel: Trafikutredning Norra Ön

Serie nr: 2018:19

Projektnr: 17157

Författare: Astrid Buhre, Erik Sjaunja, Karna Zerne, Malin Gibrand

Medverkande: Anna-Klara Ahlmer, Erik Stigell, George Tuoma, Luke Hobbs, Thaddäus Tiedje, Cristoffer Collander, Stina Hörtnin

Kvalitetsgranskning: Erik Sjaunja

Beställare: Umeå kommun
Inger Engström, tel. 090-16 13 97
Lisa Persson, tel. 090-16 13 72 lisa.persson.2@umea.se
John Bylund, tel. 090-16 53 76 john.bylund@umea.se

Dokumenthistorik:

Version	Datum	Förändring	Distribution
0.5	2018-02-23	Utkast	Beställare
0.9	2018-03-08	Granskningsversion	Beställare
1.0	2018-04-05	Slutversion	Beställare
1.1	2021-10-25	Komplettering trafik 2040	Beställare
1.2	2023-11-01	Komplettering Södra Ön	Beställare

Läsanvisning

Rapporten är strukturerad enligt följande:

Kapitel 1 Inledning ger en bakgrund till planeringen av Norra Ön och det utredningsarbete som genomförts successivt sedan 2017.

Kapitel 2 Förutsättningar redovisar mål, resvanor och planeringsunderlag i form av inriktning i fördjupad översiktsplan för Ön och detaljplaneförslag.

Kapitel 3 Trafikalstring redogör för hur trafikalstringen beräknats i utredningen. Utredningen utgår från två scenarier för den framtida trafiken: ett scenario som speglar dagens resandemönster, och ett målstyrt scenario där andelen hållbart resande uppgår till 65%. Detaljer kring trafikalstringen finns även i bilaga.

Notering: Trafikalstringen har i denna rapport uppdaterats till prognosår 2040 för biltrafik.

Kapitel 4 De hållbara trafikslagens konkurrenskraft beskriver hur snabbt det går att resa med gång, cykel och kollektivtrafik till och från Norra Ön jämfört med biltrafik.

Kapitel 5 Gång- och cykeltrafik redovisar utformningsprinciper och förslag på hur en infrastruktur för gång- och cykel kan utformas.

Kapitel 5 Kollektivtrafik redovisar alternativa lösningar för hur Norra Ön kan försörjas med busstrafik.

Kapitel 7 Parkering och mobilitet innehåller förslag på hur parkering kan lösas för Norra Ön.

Kapitel 8 Kapacitet, vägnätets struktur och utformning redogör för dagens och framtida trafikflöden inom utredningsområdet med resultat från kapacitetsanalyser. I kapitlet ges även förslag på struktur och utformning av trafiknätet.

Notering: Trafikflöden och kapacitetsanalyser för bil har i denna rapport uppdaterats till prognosår 2040 (även bilaga 2 och 3). Nytt avsnitt om hur planering Södra Ön påverkar det lokala vägnätet på Ön (även bilaga 4).

Kapitel 9 Slutsatser summerar de viktigaste slutsatserna från utredningsarbetet.

Förord

Umeå kommun gav hösten 2017 Trivector Traffic i uppdrag att studera trafiksystemet i anslutning till Ön i och med en exploatering på Norra Ön. I uppdraget ingick att visa hur trafiksystemet i området kan fungera i framtiden med utgångspunkten att fotgängare, cyklister och kollektivtrafikresenärer ska prioriteras.

Efter samråd i samband med detaljplan för Norra Ön har utredningen uppdaterats i vissa delar.

Från Trivector har följande deltagit i utredningen: Erik Sjaunja (projektledare 2017), Cristoffer Collander (Projektledare 2023) Astrid Buhre, Malin Gibrand, Erik Stigell, Karna Zerne (projektledare 2021), Luke Hobbs, Thaddäus Tiedje, George Tuoma, Stina Hörtin och Anna-Klara Ahlmer.

Från Umeå kommun har Inger Engström (2017), Lisa Persson (2021) och John Bylund (2023) varit projektledare, och även Hanna Ahnlund, Hanna Malm och Helen Nilsson deltagit i utredningen.

Stockholm, november 2023

Sammanfattning

På Norra Ön i Umeå planeras utbyggnad av en kvartersstad med omkring 5000 - 6000 nya invånare. År 2008 antogs en fördjupad översiktsplan som pekar ut struktur och trafiklösningar för området.

Syftet med denna trafikutredning är att visa hur trafiksystemet kan fungera i framtiden med utgångspunkt i att fotgängare, cyklister och kollektivtrafikresenärer ska prioriteras.

En första version av trafikutredningen låg till grund för plansamrådet för Norra Ön under 2021. Efter samrådet har utredningen kompletterats med framför allt fördjupade analyser kring vägtrafikflöden 2040 och vilken påverkan som exploatering av Södra Ön har på det lokala vägnätet.

Målstyrd planering

Två scenarion har analyserats för det framtida resandet för Norra Ön. Ett av scenarierna, det så kallade målstyrda scenariot, baseras på kommunens mål om att 65 % av resorna i tätorten ska göras med hållbara färdmedel. Ett annat scenario innebär att resandet för Norra Ön istället motsvarar nuvarande resmönster i tätorten. Det målstyrda scenariot innebär en stor överflyttning av resande från bil till gång, cykel och buss på de kortare resorna (upp till 5 km).

Exploateringen av Norra Ön innebär ökad trafik och risk för kapacitetsproblem i det omkringliggande vägnätet. De kapacitetsanalyser som har gjorts visar på betydelsen av målstyrd planering. I scenariot där resandet för Norra Ön ligger i linje med målen bedöms befintligt vägnät i stort vara dimensionerat för att kunna ta hand om trafikmängderna.

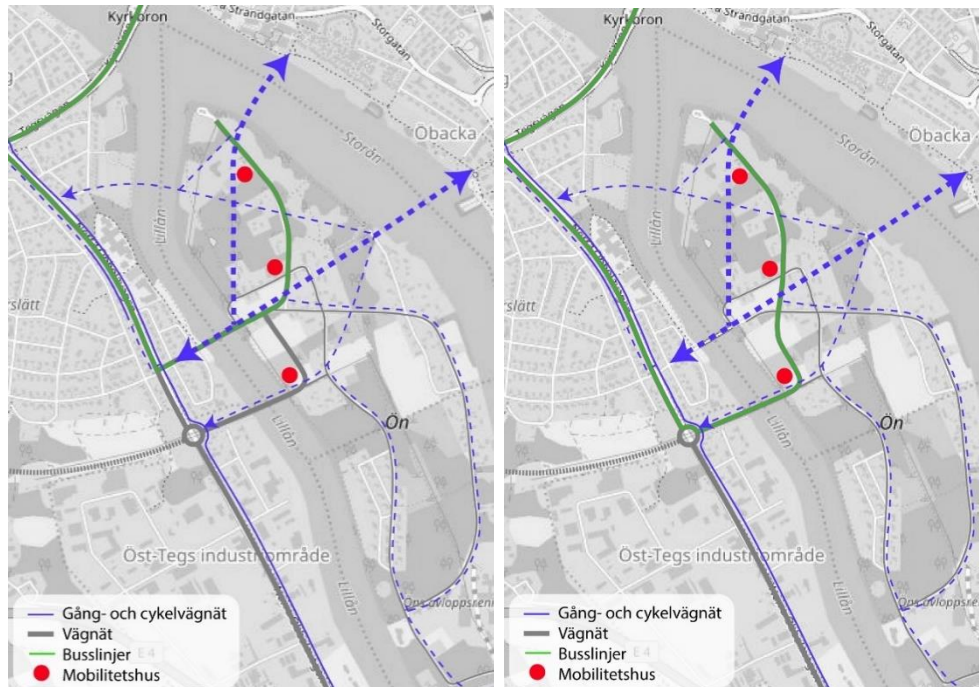
I scenariot utan målstyrning – och utan Söderslättsvägen – är det framför allt korsningen Norra Obbolavägen-Flygplatsvägen som har bristande kapacitet.

Trafiklösning för Norra Ön

Norra Ön har speciella förutsättningar i och med närheten till centrala Umeå. Förutsatt att de planerade gång- och cykelbroarna kommer till stånd är framför allt cykel mycket konkurrenskraftigt och ofta det snabbaste färdmedlet. Även gående har närhet till många viktiga målpunkter i staden. Förutsättningarna för kollektivtrafiken är däremot svaga då bussarna behöver köra via Östteg för att komma till centrum.

För att kunna nå målen om hög andel hållbart resande, och även minskade problem med trängsel i vägnätet, krävs att förutsättningarna för gång, cykel och kollektivtrafik är mycket goda och ges prioritet gentemot biltrafiken. Stråken för gång och cykel föreslås vara strukturerande med hög standard. Två till tre

mobilitetshus med samlade parkeringsanläggningar föreslås i området. Nedan redovisas två alternativa strukturer beroende på om den befintliga bron används för busstrafik eller inte.

Figur 0-1 Två alternativa strukturer för trafiken på Norra Ön. Båda alternativen prioriterar gång och cykel. Det som framför allt skiljer dem åt är vilken bro som används för busstrafiken, vilket i sin tur påverkar gatustrukturen. Blå streckade linjer visar vilka samband som är viktiga att stärka för gång och cykel, och är utgångspunkt för mer detaljerade lösningar.

Gång och cykel

Ett gång- och cykelhuvudvägnät skapas som, förutom att ge hög tillgänglighet för Norra Ön, binder samman Tegsidan med centrala Umeå. För att nå målen om hållbart resande bör bebyggelsestrukturen utgå från de stråk som pekas ut för gång och cykel.

Alla tre utpekade gång- och cykelbroar bör byggas för att stödja hållbart resande, även gc-bron mot Umeå Östra och Universitetsområdet som finns utpekad som reservat i den fördjupade översiktsplanen. Utöver huvudvägnätet behövs även ett lokalt gång- och cykelnät på Norra Ön.

Kollektivtrafik

För att ge grundläggande tillgänglighet och resmöjligheter föreslås en ny busslinje till Norra Ön. Vilken av broarna som är lämplig för busstrafiken behöver övervägas i fortsatt arbete.

En utgångspunkt för utredningen har varit att busslinjen går via Östteg och längs Norra Obbolavägen. En sådan sträckning innebär dock långa restider vilket i sin tur ger lågt resande och låg turtäthet. För att busstrafiken skulle bli ett verkligt attraktivt alternativ vore dock en gen koppling med bro mot centrala Umeå önskvärd.

Med ett mål om hög andel hållbart resande behöver busstrafiken prioriteras i detaljutformningarna.

Mobilitetshus och parkering

Beroende på fördelning av lägenhetsstorlekar och parkeringsnorm beräknas efterfrågan på bilparkering uppgå till cirka 1450–1800 parkeringsplatser för bil. Om gröna parkeringsköp tillämpas (eller annan reduktion av parkeringstalet mot införande av mobilitetstjänster som tex bilpool), bedöms en reduktion med uppemot 20 % vara rimlig. Efterfrågan på parkering bedöms då kunna reduceras till cirka 1150–1450 parkeringsplatser.

För Norra Ön föreslås mobilitetshus som utgör samlad anläggning för både bilparkering och andra mobilitetstjänster så som bilpool, cykelpool, etc. Med samlade parkeringsanläggningar ökar möjligheten för samnyttjande mellan olika fastigheter och användargrupper. Bedömningen är att det finns behov av 2–3 mobilitetshus¹. I ett första skede bör två mobilitetshus lokaliseras i de norra delarna av Ön. Vid behov av ett tredje mobilitetshus föreslås detta lokaliseras nära den nya bron till ön för att minimera biltrafikarbetet på Ön.

Cykelparkering och parkering för personer med nedsatt rörelseförmåga ska tillgodoses nära målpunkten och anordnas på kvartersmark.

Åtgärder i övriga trafiksystemet

Norra Obbolavägen

För Norra Obbolavägen föreslås en utformning där fokus läggs på att skapa goda förutsättningar för gång, cykel och kollektivtrafik samtidigt som gatans gestaltning förbättras. Ett huvudvägnät med hög standard för gång och cykel prioriteras på Norra Obbolavägens östra sida. En sammanhängande gångväg föreslås även på den västra delen.

Samtliga korsningspunkter mellan huvudvägnätet för gång och cykel och anslutningsvägar bör utformas som genomgående gc-banor där gående och cyklister har företräde gentemot biltrafik. Gc-passager över Norra Obbolavägen bör utformas så att framkomligheten för buss i möjligaste mån inte påverkas och kan förslagsvis utformas i form av oreglerade övergångställen och cykelpassager. Vid Öststegs skola föreslås ett nytt hållplatsläge där samtidigt en ny gångpassage skapas i stället för dagens signalreglerade lösning. En timglashållplats kan övervägas förutsatt att biltrafikflödena inte är för stora.

Korsningen Norra Obbolavägen-Nya vägen till Ön/Söderslättsvägen föreslås byggas som en cirkulation. Om Söderslättsvägen byggs ut kompletteras cirkulationsplatsen med ett fjärde ben.

Norra Obbolavägens korsning med Ringvägen kan eventuellt behöva byggas om med ytterligare ett vänstersvängskörfält.

¹ Boendeparkering bör nås inom 300 meter, men avstånd upp mot 500 meter kan accepteras.

Ny infart till flygplatsen?

En analys har gjorts av vilka effekter en ny infart till flygplatsen kan ha på trafiksituationen på Norra Obbolavägen, där kapaciteten i vissa fall är ansträngd. Åtgärden ger en avlastning av trevägskorsningen Flygplatsvägen-Norra Obbolavägen genom att trafiken till flygplatsen hänvisas till E12. Lösningen innebär en något ökad belastning på cirkulationsplatsen E12-E4, som dock bedöms hanterbar. Det bedöms dock tveksamt om åtgärden går att motivera sett till kostnaderna.

Innehållsförteckning

---

1. Inledning	1
1.1 Bakgrund	1
1.2 Syfte med trafikutredningen	2
1.3 Avgränsningar	3
1.4 Metod	4
1.5 Successiv utveckling av trafikutredningen från 2017	4
2. Förutsättningar	6
2.1 Umeå kommuns mål	6
2.2 Resvanor i Umeå	7
2.3 Inriktning i fördjupad översiktsplan för Ön	8
2.4 Samrådsförslag detaljplan för Norra Ön	10
3. Trafikalstring för Norra Ön	11
4. De hållbara trafikslagens konkurrenskraft	14
5. Gång- och cykeltrafik	16
5.1 Förutsättningar och analys	16
5.2 Åtgärdsförslag	17
5.3 Utformningsprinciper	22
6. Kollektivtrafik	32
6.1 Förutsättningar och analys	32
6.2 Åtgärdsförslag	35
7. Parkering och mobilitet	42
7.1 Förutsättningar och analys	42
7.2 Åtgärdsförslag	44
8. Kapacitet, vägnätets struktur och utformning	47
8.1 Förutsättningar	47
8.2 Dagens motorfordonsflöden	49
8.3 Framtida motorfordonsflöden	51
8.4 Kapacitetsanalys	55
8.5 Förslag på trafikstruktur och utformning	57
8.6 Effekter på det lokala vägnätet som en följd av exploatering på Södra Ön	69
9. Slutsatser	72
Bilaga 1 – Trafikalstring Norra Ön	75
Bilaga 2 – Framtida trafikflöden	78
Bilaga 3 – Kapacitetsanalys	91
Bilaga 4 – Effekter på det lokala vägnätet som en följd av exploatering på Södra Ön	104

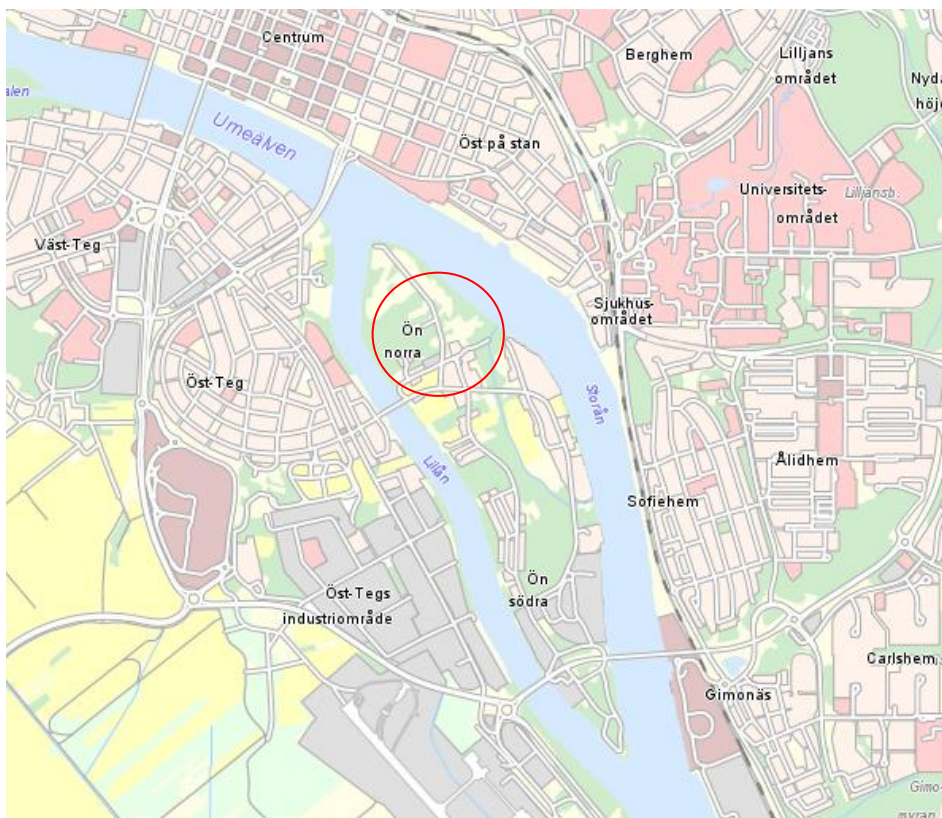
1. Inledning

1.1 Bakgrund

På Norra Ön i Umeå planeras utbyggnad av en kvartersstad som innebär mellan 5000 - 6000 nya invånare. Norra Ön ska successivt omformas till att få en tydlig stadsstruktur med tyngdpunkt på bostadsbebyggelse. I området ska även kommunal service såsom förskolor, skola och gruppboende inrymmas. Planen möjliggör även för etablering av andra verksamheter så som livsmedelsbutik². Nya gång- och cykelbroar ska knyta samman Ön med både Teg och centrala stan. En ny vägbro ska byggas med anslutning mot Teg.

Idag bor det cirka 300 invånare på Ön och bebyggelsen består av tre mindre byar med småhus av landsbygdskaraktär. Mot bakgrund av den planerade utvecklingen, och kommunens mål om ökad andel hållbart resande, finns behov av att utreda hur trafiksystemet påverkas och behöver utvecklas.

Figur 1-1 Norra Ön ligger centralt i Umeå.

² En fördjupad översiktsplan för området (Fördjupad översiktsplan för ön) antogs av kommunfullmäktige den 22 december 2008

1.2 Syfte med trafikutredningen

Syfte med denna utredning är att visa hur trafiksystemet på Ön med omnejd kan fungera i framtiden med utgångspunkt i att fotgängare, cyklister och kollektivtrafikresenärer ska prioriteras. Kapacitet och framkomlighetseffekter ska utredas särskilt. Om det finns brister i fördjupningen för Ön, exempelvis att gång- och cykelvägar samt vägar inte främjar en hållbar samhällsplanering ska detta framgå.

En viktig fråga i trafikutredningen har varit Söderslättsvägens vara eller inte vara. I den fördjupade översiktsplanen anges ett vägreservat mellan Marknadsgatan och Norra Obbolavägen enligt bilden nedan.

Figur 1-2 Planerad dragning av Söderslättsvägen på Teg

Specifika frågeställningar i uppstarten av uppdraget:

- ▶ Gång- och cykelstråk analyseras utifrån genhet, tillgänglighet och framkomlighet för att ge förslag på ett attraktivt gång- och cykelnät på Norra Ön. Anslutningarna av gång- och cykelbroarna studeras och förslag tas fram för hur separation av fotgängare och cyklister lämpligen bör utformas.
- ▶ Förslag ges på hur och om kollektivtrafiken bör trafikera Norra Ön samt vilka fördelar och nackdelar en trafikering ger upphov till.
- ▶ Förslag på lämplig lokalisering av parkeringshus samt ungefärligt antal parkeringsplatser. Konsekvenser av att samla parkeringsplatser i parkeringshus beskrivs samt förutsättningar för samnyttjande. Möjligheten att använda parkeringshus som kombinerad funktion för bil, bilpool, cykel-pool, servicestation för cykel etc analyseras.
- ▶ Utformning av Norra Obbolavägen, sträckan Övägen – Tegsvägen. Fördelning av yta för olika trafikantslag samt passagepunkter för oskyddade trafikanter redovisas med hjälp av skisser. Förslaget redovisar åtgärder så att en hög framkomlighet för kollektivtrafiken kan nås.
- ▶ För följande korsningar analyseras kapacitet och belastning:
  - Norra Obbolavägen-Övägen
  - Norra Obbolavägen-Tegsvägen
  - Norra Obbolavägens anslutning till Flygplatsvägen.
  - Cirkulationsplats Flygplatsvägen-E12
  - Cirkulationsplats Söderslättsvägen-Norra Obbolavägen.

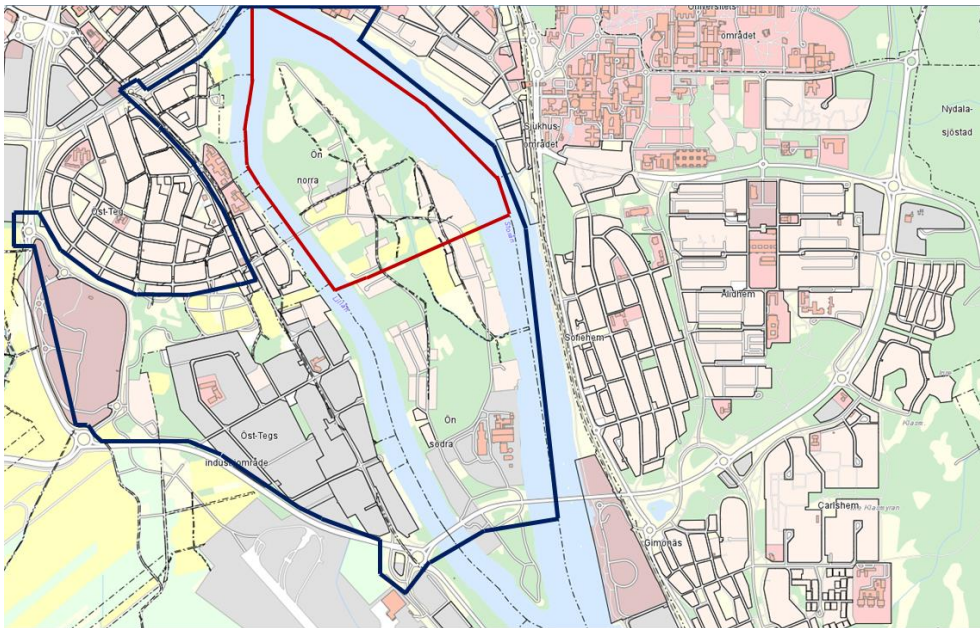
► Övrigt:

- För nya av- och påfarter (Södra Ön/E4) görs en bedömning av hur mycket genomfartstrafik som kan förväntas på det befintliga vägnätet på Ön samt om det finns risk för köbildning mot E4:an.
- Förslag på hur anslutningen från nya huvudgatan på Norra Ön till Övägen ska utformas.
- Utformning av korsningen Söderslättsvägen-Norra Obbolavägen, beroende på om Söderslättsvägen byggs eller ej.
- Risk för kapacitetsproblem vid Marknadsgatan samt i anslutning mot Västra länken om Söderslättsvägen byggs.
- Ny anslutning till Flygplatsvägen från E12.

1.3 Avgränsningar

Geografisk avgränsning är Norra Ön och det närområde som påverkas av en exploatering på Ön.

Tidsperspektivet är när Norra Ön är fullt utbyggt. Trafikanalyser har inledningsvis gjorts med prognosår 2030, vilket senare uppdaterats med prognosår 2040 för biltrafik.

Figur 1-3 Geografiskt avgränsningsområde. Röd linje illustrerar Norra Ön och blå linjeutredningens influensområde.

1.4 Metod

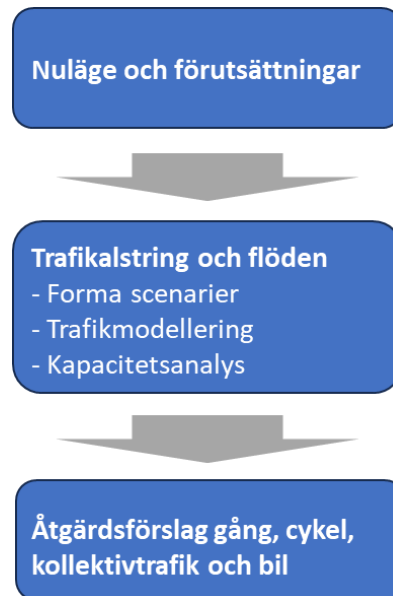
Inledningsvis genomfördes en inläsning av underlagsmaterial i form av tidigare utredningar och planer.

Två scenarion för framtida trafikallsträng från Norra Ön har tagits fram. Ett scenario speglar nuvarande resmönster i Umeå tätort och ett scenario baseras på kommunens mål om att 65 % av resorna inom tätorten ska göras med hållbara färdmedel. Trafikallsträng har beräknats för gång, cykel, kollektivtrafik och bil inkl. nyttotrafik.

En trafikmodell³ över utredningsområdet har tagits fram. Modellen innehåller vägnät för bil, kollektivtrafik, gång och cykel. Modellen görs med två framtida basnät; med och utan Söderslättsvägen.

Baserat på de två scenarierna för framtida trafikallsträng har belastningen på olika länkar analyserats. Kapacitetsberäkningar⁴ har gjorts för att studera om det finns risk för kapacitetsproblem i ett urval av korsningar.

Slutligen har åtgärdsförslag tagit fram.

Figur 1-4 Utredningsmetodik

1.5 Successiv utveckling av trafikutredningen från 2017

Denna trafikutredning påbörjades i oktober 2017 och har utvecklats successivt i takt med planeringen av Norra Ön och de frågeställningar som väckts under processen. Nedan framgår arbetet med trafikutredningen över tid.

Trafikutredning Norra Ön, version 1.0 (2017-2018)

En första version av trafikutredningen togs fram 2017-2018. Utredningen utgjorde underlag inför det plansamråd för Norra Ön som ägde rum under början av 2021.

Kompletteringar i trafikutredningen efter samråd (2021-)

Efter samrådet har trafikutredningen fördjupats i vissa delar, som är inarbetade i denna rapport.

Nya trafikflöden för biltrafik, prognosår 2040

Under 2021 kompletterades utredningen med nya biltrafikanalyser, där prognosåret var 2040 istället för tidigare 2030. Syftet var att fånga upp effekten

³ Programmet VISUM

⁴ Programmet Capcal

från övriga exploateringar i kommunen som kan belasta vägnätet, främst utanför Ön. Även en ny anslutning vid Kolbäcksbron ingick i de förnyade analyserna.

Trafikprognoser för övriga trafikslag – gång, cykel och kollektivtrafik – uppdaterades inte till 2040 då var tillräckligt väl speglade i tidigare gjorda analyserna för 2030.

Effekter av exploatering på Södra Ön

Under 2023 kompletterades utredningen med en övergripande analys av vilka effekter på trafiksystemet som en exploatering av Södra Ön kan innebära. Fokus var att belysa effekter på det lokala vägnätet på Ön och specifikt Skiljevägen och Övägen. Dessa effekter beskrivs i kapitel 8 samt i bilaga 4.

Övriga kompletteringar

Andra kompletteringar som gjorts är:

- Senaste versionen av plankartan för Norra Ön har lagts till. Noterbart är att utformningen mellan Skiljevägen och den nya bilbron mot Teg fått en ny sträckning vilket bidrar till en minskad risk för smittrafik genom Ön. I övrigt bedöms nya plankartan inte påverka de tidigare analysresultaten.
- Redaktionell översyn av rapporten.

2. Förutsättningar

Detta kapitel sammanfattar mål inom Umeå kommun, resvanor och den inriktning som ges av den fördjupade översiktsplanen för Norra Ön. Målen är förutsättningar för åtgärdsförslag.

2.1 Umeå kommuns mål

En utpekad kommunövergripande målsättning är att till år 2025 nå 65% hållbara resor av de boende inom Umeå tätort, vilket ska ske med cykel, till fots eller med kollektivtrafik.⁵ Utgångspunkten för strategierna är Aalborgåtagandena⁶

- ▶ Femkilometersstaden – Tillväxten i Umeå ska i största möjliga mån samlas inom fem kilometer från stadskärnan eller universitetsområdet för att gynna gång och cykeltrafik samt för att minska transportbehovet⁷
- ▶ Nya stadsdelar ska skapas intill gamla för att skapa tätbebyggda blandkvarter⁸
- ▶ Ny tät bebyggelse planeras längs stråk som gynnar kollektivtrafiken så att fler kan få högre turtäthet.⁹
- ▶ Busstrafiken ska prioriteras framför biltrafiken längs stomlinjenätet¹⁰
- ▶ Busskörfält ska prioriteras vid ombyggnad i anslutning till stomlinjenätet¹¹
- ▶ Förutsättningarna för Umeå att introducera BRT (Bus Rapid Transit) utreds¹²
- ▶ Ett koncentrerat stomlinjenät med hög turtäthet och tillgänglighet, med ett avstånd på 500 meter som mest till närmsta hållplats. Detta basera på studier att resenärer är villiga att gå lite längre om turtätheten inte begränsar spontanitet och flexibilitet i vardagen.¹³

⁵ Miljömål och åtgärdsprogram. <https://www.umea.se/byggaboochmiljo/samhallsutvecklingochhallbarhet/klimatmiljoochhallbarhet/strategisktmiljoarbete/miljomal.4.5bc0956b1719ab0ae7f6b.html>

⁶ Översiktsplan Umeå Kommun (2011)

⁷ Planering för 200 000 invånare – Hur ska Umeå utvecklas i framtiden? <http://www.umea.se/download/18.447b1fec12ad981c09b800013145/1361888108728/Planering+för+Umeå.pdf>

⁸ Planering för 200 000 invånare – Hur ska Umeå utvecklas i framtiden? <http://www.umea.se/download/18.447b1fec12ad981c09b800013145/1361888108728/Planering+för+Umeå.pdf>

⁹ Planering för 200 000 invånare – Hur ska Umeå utvecklas i framtiden? <http://www.umea.se/download/18.447b1fec12ad981c09b800013145/1361888108728/Planering+för+Umeå.pdf>

¹⁰ Översiktsplan Umeå Kommun (2011)

¹¹ Umeå kommun (2011), *FÖP centrala stadsdelarna*, sid 63

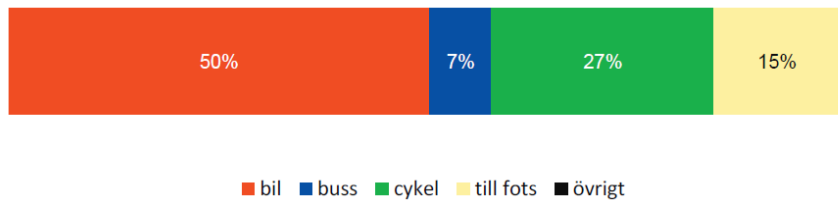
¹² Umeå kommun (2011), *FÖP centrala stadsdelarna*, sid 63

¹³ Översiktsplan Umeå Kommun (2011)

2.2 Resvanor i Umeå

Umeå kommun genomförde en resvaneundersökning år 2014. Undersökningen visar att de hållbara trafikslagen utgör omkring 50 % av alla resor (totalt, både vardag och helg) som de boende i Umeå tätort gör. Jämfört med år 2006 har resandet ändrats relativt lite, vilket tyder på att det krävs ytterligare arbete för att nå målet om 65 % hållbart resande.

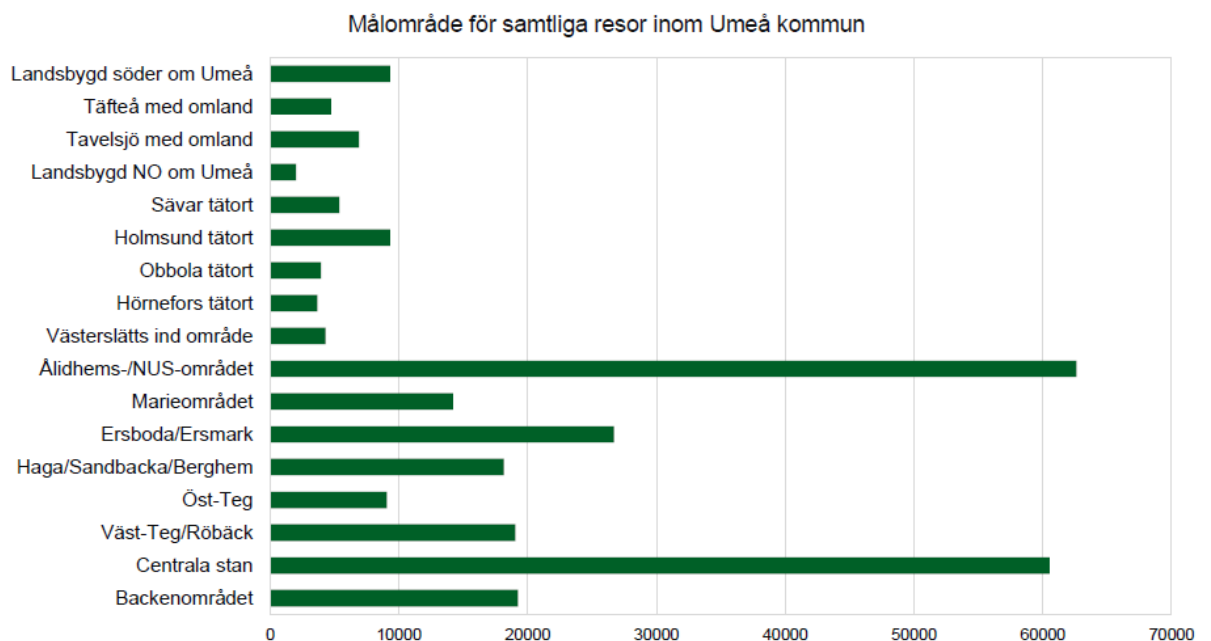
Färdsätt för boende i Umeå tätort (totalt hela veckan)

Figur 2-1 Färdsätt för boende i Umeå tätort, RVU 2014

Bil är det vanligaste färdssättet vid resor inom kommunen och används på vardagar vid lite fler än hälften av resorna. Under helgen används bil i än större utsträckning, exempelvis till fler än 2 av 3 resor under lördagar. För cykel är förhållandet det motsatta, nästan var fjärde resa under vardag görs med cykel medan andelen minskar väsentligt under lördagar och söndagar.

Under en vanlig höstvecka görs snitt ungefär 3,0 resor per kommuninvånare och dag. Resorna hade ofta Centrum eller Ålidhem/NUS som start/målpunkt.

Figur 2-2 Målområde för samtliga vardagsresor inom Umeå kommun. $N_{Resor} = 5245$

2.3 Inriktning i fördjupad översiktsplan för Ön

Utvecklingen av Ön ingår i Umeås framtidssatsningar för att stärka och bidra till en positiv utveckling i staden. Utgångspunkten är Öns geografiska läge nära centrum som genererar goda förutsättningar för lägre bilberoende och således en hållbar utveckling av tätorten. Målet för Umeå är en tillväxt för att nå 200 000 invånare senast 2050, där Ön har en viktig roll för tillväxten.¹⁴

5000 - 6000 invånare på Norra Ön

Planförslaget omfattar cirka 3600 enheter; lägenheter samt verksamhetsytor, å 100 m² bruttoarea i olika stadstyper. Exploateringen förutses ske etappvis under 15–20 år. 2500 enheter planeras för Öns norra del, vilket innebär 5000-6000 invånare. Strategisk lokalisering av arbetsplatser, bostäder och handel prioriteras för att undvika utspridd bebyggelse och således större transportbehov. Planförslaget kräver ett nytt trafiknät på Ön för samtliga trafikslag.¹⁵

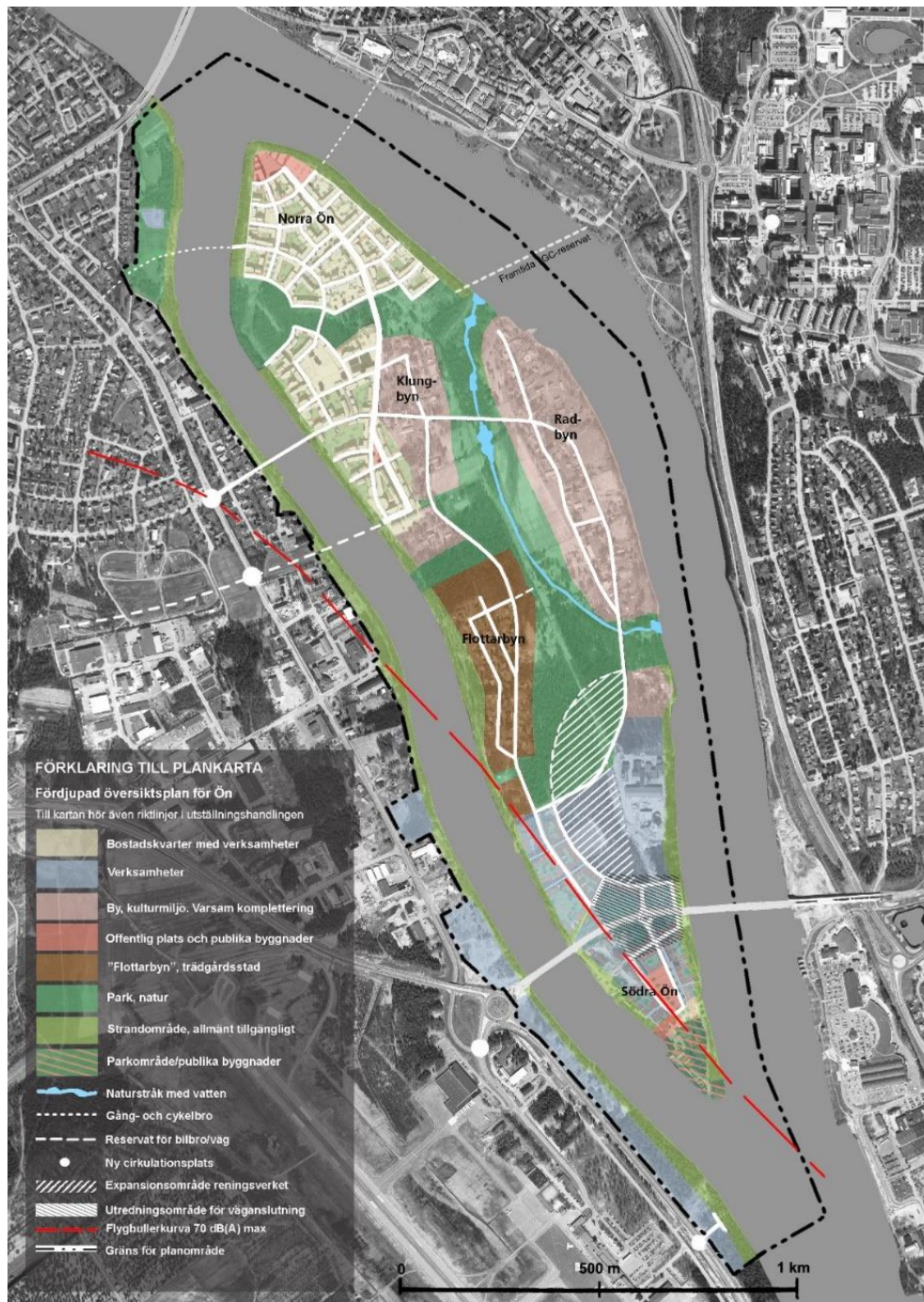
Planstruktur och trafik

Den fördjupade översiktsplanen ligger till grund för planerad utveckling av Norra Ön, se Figur 2-3. Trafiklösningen som föreslås i översiktsplanen bygger bl.a. på följande:

- ▶ Två nya gång- och cykelbroar föreslås i ett tidigt skede för att främja resvanorna med hållbara alternativ. Den ena bron ansluts mot Konstnärligt Campus och en andra mot huvudstråket längs Norra Obbolavägen på Teg. Det görs även ett reservat för en potentiell framtida gång- och cykelbro i anslutning mot Ankargränd på Öbacka.
- ▶ En ny bilbro planeras söder om nuvarande öbron mot Söderslätt. Efter den nya bronns öppnande kommer den gamla öbron att användas för gång- och cykel samt kollektivtrafik.
- ▶ Strukturen på kvarteren utformas med mindre lokalgator, uppsamlande gator och en esplanad. Bilarnas hastighet anpassas efter de gående genom krökta gaturum.
- ▶ Trafiklugnande åtgärder föreslås längs Norra Obbolavägen för att minska trafikvolymerna och barriäreffekter samt för att öka trafiksäkerheten. Sträckan Ögatan – Tegsvägen är särskilt utsatt och planförslaget visar möjligheter till en ny väg, Söderslättsvägen, som ska gå mellan Norra Obbolavägen och ringleden.
- ▶ Busstrafiken förutsätts använda befintlig bilbro till Östteg. Öns invånare kan även använda befintligt kollektivtrafiknät längs Storgatan/Skolgatan och på Kyrkbron genom en promenad över de nya broarna.
- ▶ Parkering planeras inom kvarteren, men exploateringsgraden medför enligt planen källargarage. (Denna inriktning har dock omprövats och i denna trafikutredning ingår att studera lämplig placering av parkeringshus för att ta hand om bilparkeringarna.)

¹⁴ Föp Ön Antagandehandling, 2008

¹⁵ Föp Ön Antagandehandling, 2008

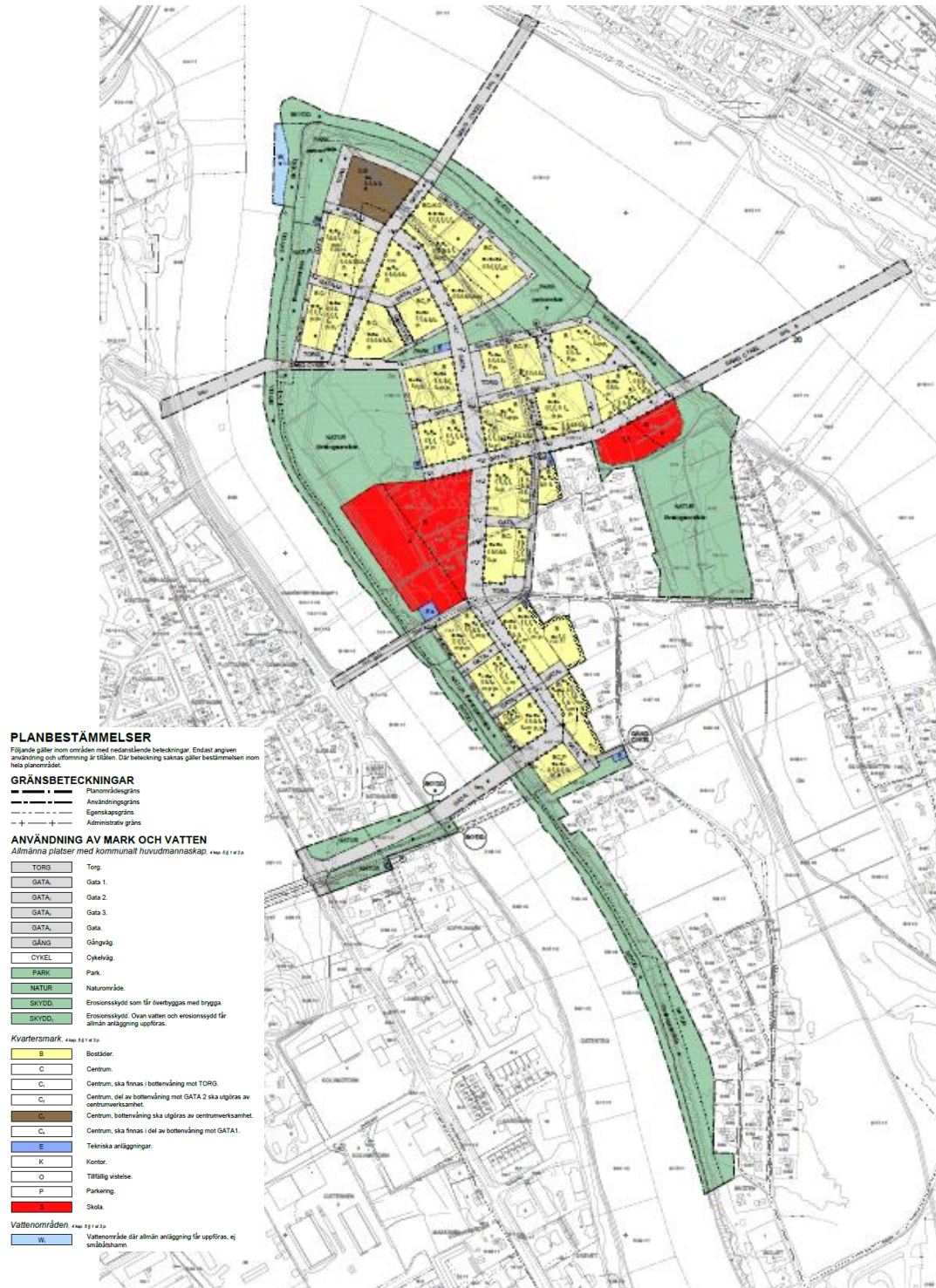
Figur 2-3 Plankarta Fördjupad översiktsplan för Ön¹⁶

¹⁶ Föp Ön Antagandehandling, 2008

2.4 Samrådsförslag detaljplan för Norra Ön

Figur 2-4 visar förslag till detaljplan för Norra Ön (utkast granskningshandling, 2023).

Figur 2-4 Utkast på plankarta, detaljplan för Norra Ön¹⁷

¹⁷ Umeå Kommun. Plankarta Norra Ön 2023-05-30

3. Trafikalstring för Norra Ön

Detta kapitel beskriver vilken trafikalstring som följer av att Norra Ön bebyggs enligt förslaget i fördjupade översiktsplanen. Trafikalstringen beräknas med antagande om 5500 invånare utifrån underlaget i den fördjupade översiktsplanen. Det ger 16 500 resor per dag baserat på Umeås resevaneundersökning från 2014.

Under arbetet med detaljplanen för Norra Ön har det skett förändringar i strukturen från den fördjupade översiktsplanen. Detta bedöms inte påverka trafikalstringen då liknande antal tillkommande invånare väntas, samt påverkas inte fördelningen av resorna som simuleras då vägnätet är schematiskt inkodat i modellen (makromodell).

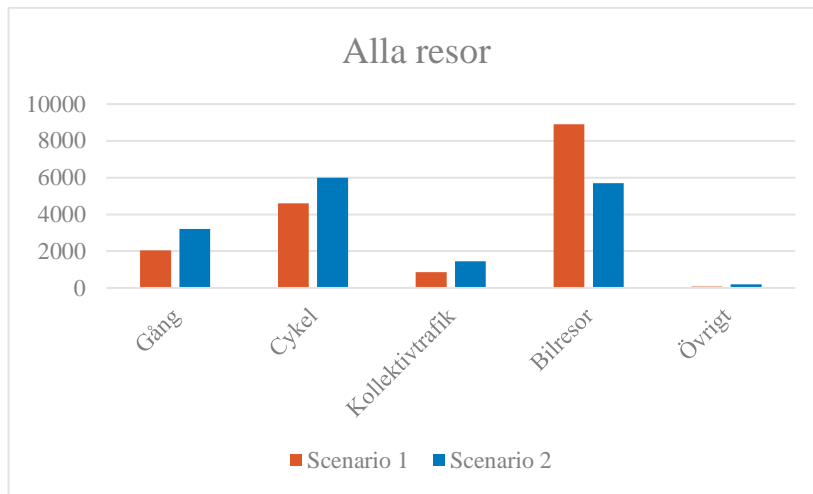
Mer information om beräkning av trafikalstringen framgår i bilaga 1. Resultaten för respektive färdmedel är en förutsättning i de vidare analyserna och redovisas delvis i respektive kapitel.

Två scenarier för framtida trafikalstring från Norra Ön har tagits fram.

- ▶ Scenario 1 baseras på att trafikalstringen från Norra Ön blir motsvarande dagens trafikalstring från Umeå tätort. Målpunkter och val av färdmedel beroende på avstånd baseras på RVU 2014. Nyttotrafik, såsom leveranser och sophämtning, vilket i huvudsak sker med bil har adderats till biltrafikalstringen med en faktor om 15 %.
- ▶ Scenario 2 baseras på att Umeå kommuns mål om 65 % hållbara färdmedel för tätortens invånare har uppnåtts. Fördelningen sinsemellan gång, kollektivtrafik och cykel samt målpunkter är fortsatt ~~är~~ motsvarande dagens fördelning från RVU. Med det antagandet kommer 30% av de hållbara resorna att ske till fots, 55 % med cykel och 15 % med kollektivtrafik. Nyttotrafik, såsom leveranser och sophämtning, vilket i huvudsak sker med bil har adderats till biltrafikalstringen med en faktor om 15 %.

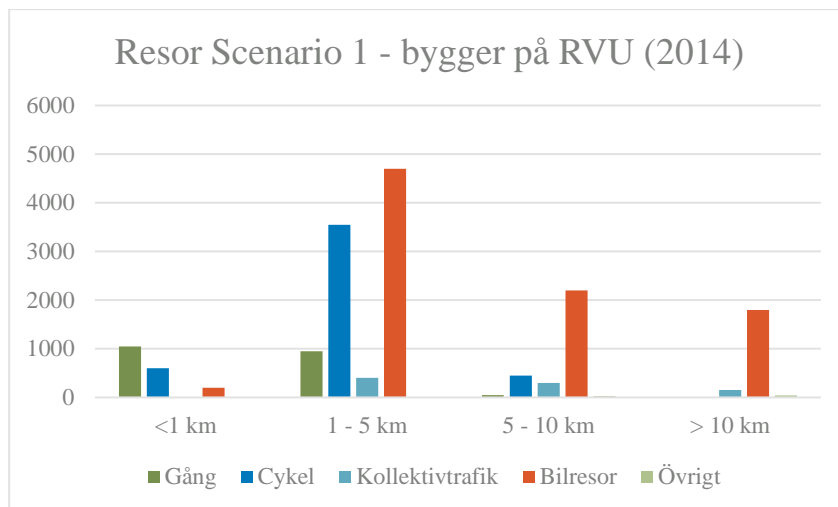
Figuren nedan illustrerar skillnaderna mellan de båda scenarierna. Som framgår behöver antalet bilresor i scenario 2 minska kraftigt till förmån för gång, cykel och kollektivtrafik för att nå målet om 65 % hållbara färdmedel.

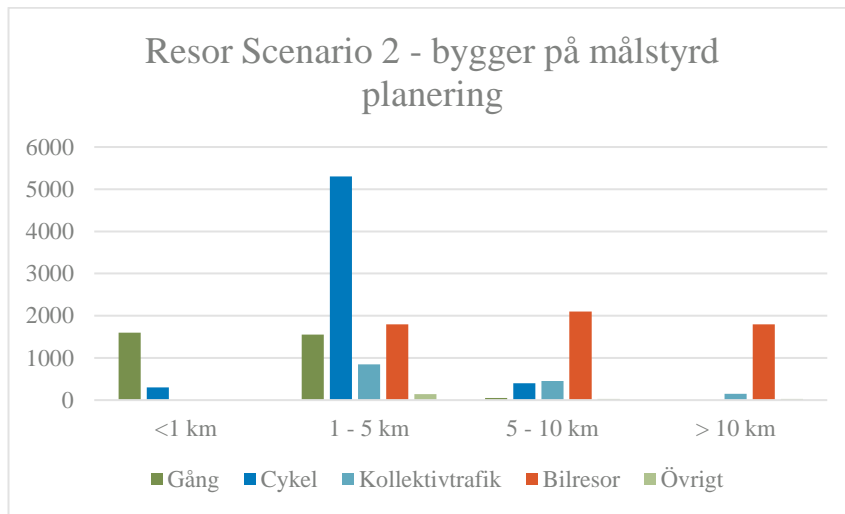

Figur 3-1 Färdmedelsfördelning alla resor uppdelat på scenario 1 och 2.

Den största skillnaden mellan scenario 1 och 2 är färdmedelfördelningen på de korta resorna, se Figur 3-2 och Figur 3-3. I scenario 1 görs en stor del av resorna på mellan 1 till 5 km med bil och till viss del även resor under 1 km. För att uppnå målen om 65 % hållbara färdmedel i scenario 2 krävs en ökad andel gång och cykel på de korta resorna då det är svårt att konkurrera med bilen på de längre resorna, både för gång, cykel och kollektivtrafik.

Figur 3-2 Färdmedelsfördelning beroende på avstånd för scenario 1.

Figur 3-3 Färdmedelsfördelning beroende på avstånd för scenario 2.

4. De hållbara trafikslagens konkurrenskraft

Restidskvot är ett mått som kan användas för att beräkna hur attraktivt ett färdmedel är jämfört med att resa med ett annat. Jämförs kollektivtrafik med bil innebär en restidskvot på 1,5 att det tar 50 % längre tid att resa med kollektivtrafik.

En beräkning av restider¹⁸ och restidskvoter har gjorts för några reserelationer; från Norra Ön till Vasaplan, Universitetet och Umeå Östra. Beräkningarna är dels gjorda för nuläget, dels för de lösningar som finns i den fördjupade översiktsplanen med nya gång- och cykelbroar.

Tabell 4-1 Restider och restidskvoter¹⁹ för resor från Norra Ön till Vasaplan respektive Universitetet.

Från Norra Ön till	Vasaplan			Universitetet			Umeå Östra		
	Sträcka (km)	Tid (min)	Restidskvot	Sträcka (km)	Tid (min)	Restidskvot	Sträcka (km)	Tid (min)	Restidskvot
Gång idag via Kyrkbron	2,5	30	3,8	3,6	43	4,3	3,4	41	4,5
Gång via Centrumbron	1,9	23	2,9	2,1	25	2,5	1,8	22	2,4
Gång via Universitetsbron	-	-	-	1,2	14	1,4	0,9	11	1,2
Cykel idag via Kyrkbron	2,5	8	0,9	3,7	11	1,1	3,4	10	1,1
Cykel via Centrumbron	1,9	6	0,7	2,2	7	0,7	1,8	5	0,6
Cykel via Universitetsbron	-	-	-	1,9	6	0,6	0,9	3	0,3
Kollektivtrafik	3	15	1,9	*	28	2,8	*	26**	2,9
Bil	3	8	-	4,1	10	-	3,8	9	-

* Ej relevant

** Till Östermalmsgatan hållplats via Vasaplan.

Framför allt cykel blir mycket konkurrenskraftigt som en följd av de nya broarna. För alla reserelationerna blir cykel det snabbaste färdmedlet. Gång har fortfarande svårt att konkurrera tidsmässigt med bilen, men samtidigt kan det konstateras att restiden för gående nära på halveras jämfört med idag. Om hänsyn tas

¹⁸ Restiderna utgår från en tänkt startpunkt på Norra Ön. Tid för att gå till hållplats, cykel- och bilparkering är ej medtaget. Ej heller väntetid vid starthållplats. Rött innebär att bilen är snabbare. *Kollektivtrafiktider är baserade på www.tabussen.nu. Bilväg och restider är hämtade från Google maps vägbeskrivning.*

¹⁹ Restidskvoten har beräknats genom att dividera restiden för gång, cykel resp. kollektivtrafik med restid för bil.

till att det är längre gångavstånd till bilparkering än till cykel ökar konkurrenskraften ytterligare för gång och cykel.

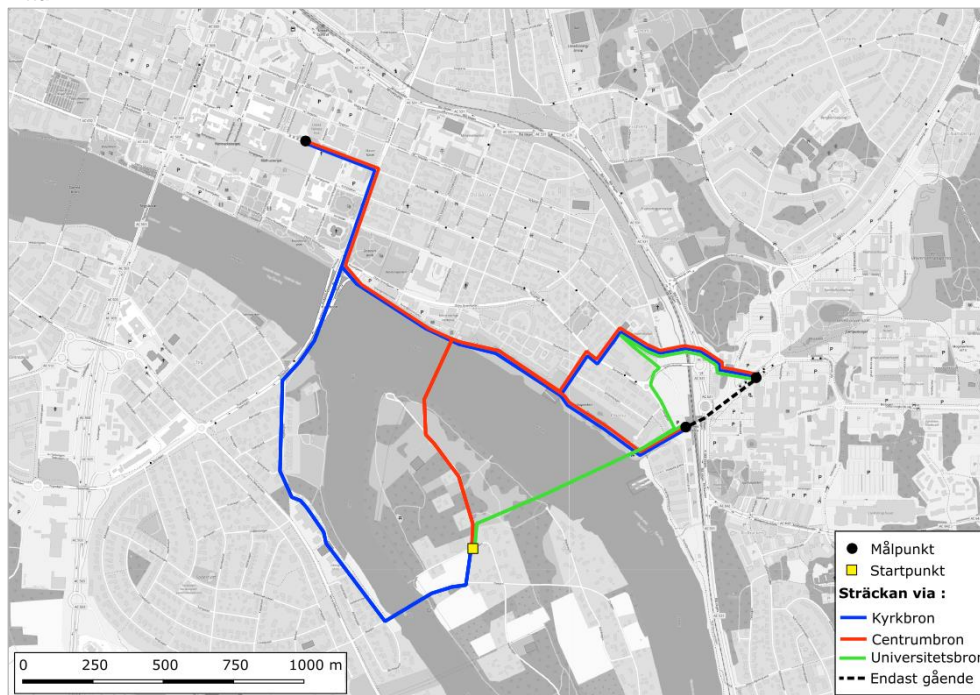
Universitetsbron ger kortare restider för de cyklister som ska i riktning mot Umeå Östra och Universitetet. Det gäller framför allt den del av Norra Ön som ligger närmast Universitetsbron. För den mest norra delen av Ön blir tidsvinsten vid resor mot Universitet försumbar då Centrumbron också ger god genhet, och cyklister som väljer Universitetsbron måste ta sig upp på gc-bron "Svingen" vilket innebär viss omväg. Gående får dock en kortare väg då de kan ta en genväg genom Umeå Östra.

Restidskvoten för kollektivtrafik, med en ny linje som trafikerar Norra Ön, blir i båda fallen mycket hög vilket innebär att busstrafiken kommer att få svårt att konkurrera med bilen. Detta gäller särskilt för resor till Universitetet/Umeå Östra eftersom det då krävs ett byte för resenärerna. Om bussarna går på nya bron mellan Ön och Teg förlängs restiden med buss ytterligare, uppskattningsvis ca 1,5 minut (se kap 6.2).

Restiderna för kollektivtrafiken har dels baserats på faktisk restid mellan målpunkt och Varvsgatan, med tillägg för en uppskattad tid till Ön. Restiden med kollektivtrafiken från Ön till Vasaplan uppskattas till 15 minuter och från Ön till Universitetet 28 minuter. För buss mellan Ön och Universitet kommer mest troligt ett byte krävas och 5 minuter har således lagts till för bytestid.

Figuren nedan illustrerar antagna vägval för gående och cyklister till de studerade målpunkterna.

hittar

Figur 4-1 Gång och cykelsträckor till Vasaplan, Umeå Östra och Universitet via Kyrkbron, Centrumbron och Universitetsbron

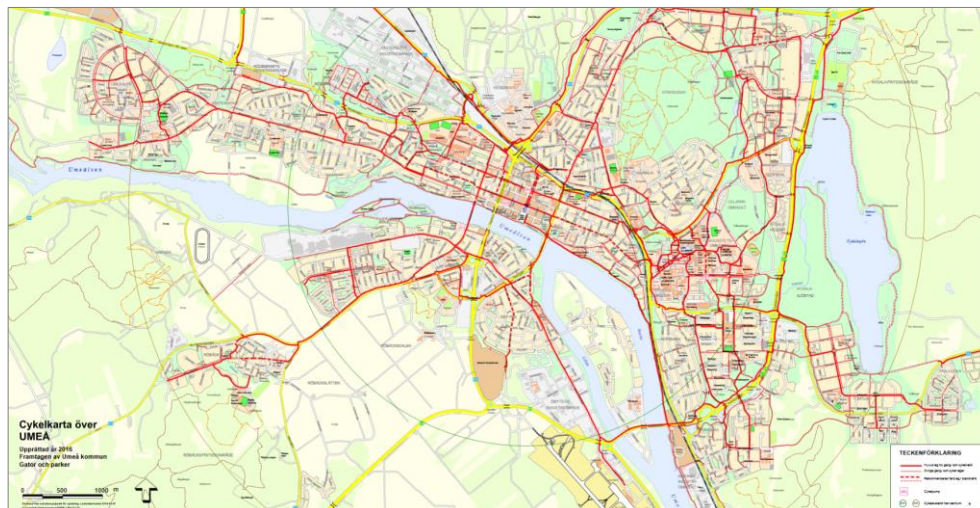
5. Gång- och cykeltrafik

5.1 Förutsättningar och analys

Umeå tätort har ett relativt utbrett cykelvägnät som är uppdelat i ett huvudvägnät, och ett lokalnät²⁰. Basen är huvudvägnätet som har hög standard avseende framkomlighet och trafiksäkerhet. Huvudvägnätet har raka sträckningar, bra belysning och underhåll. Enligt det nya förslaget till cykeltrafikprogrammet²¹ ska de mest trafikerade länkarna i huvudvägnätet, med ett cykelflöde på över 1000 cyklister vardagsdygn, ingå i det så kallade ”huvudnät+”. Det planeras för en ännu högre standard än det övriga huvudcykelnätet.

Lokalnätet är ett mer finmaskigt nät som används för att färdas inom en stadsdel. Utbyggnad av gång- och cykelnätet ska enligt översiktsplanen alltid ske i ett tidigt skede vid etablering av nya stadsdelar.²²

Gång- och cykeltrafik kan idag nå Ön via en separat väg från Kolbäcksbbron samt över den befintliga bilbron från Teg. Andelen som använder cykel dagligen på Ön är större än i övriga Umeå.²³

Figur 5-1 Gång- och cykelvägnät i centrala tätorten. Källa: Umeå kommun 2016

Serviceutbudet på Ön är idag begränsat vilket gör att de boende behöver resa till skola, mataffär, arbete och andra målpunkter. Ön ligger dock centralt i Umeå och har potential att få god tillgänglighet via de nya planerade broarna. I samband med utvecklingen av Norra Ön planeras också för en ökad mängd service.

²⁰ Umeå kommun, 2017. Cykeltrafikprogram för Umeå (samrådshandling).

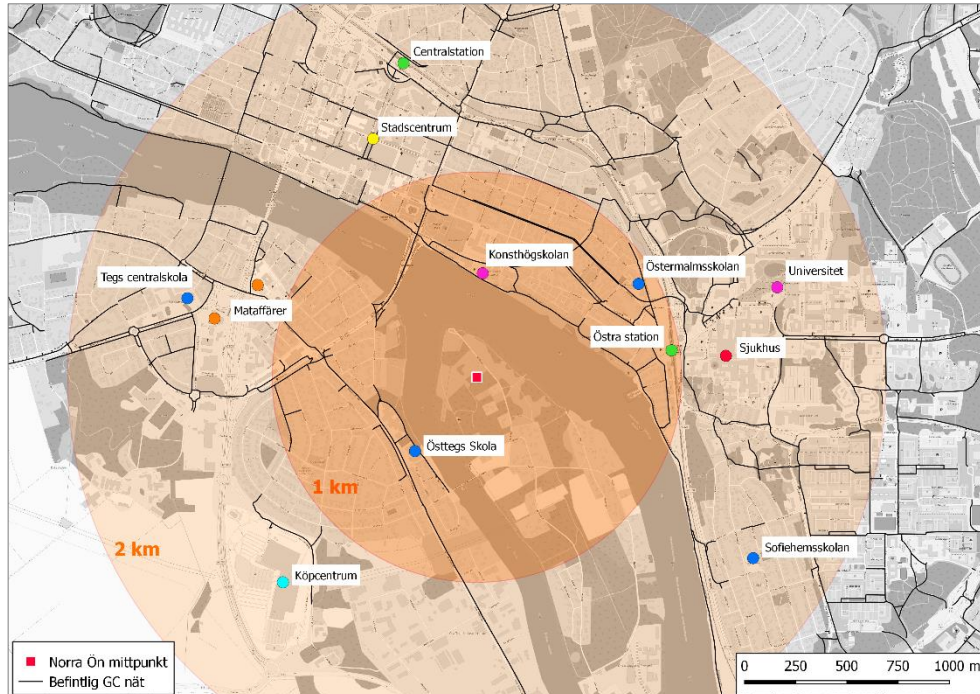
²¹ Umeå kommun, 2017. Cykeltrafikprogram för Umeå (samrådshandling).

²² Översiktsplan Umeå Kommun (2011)

²³ Föp ön Antagandehandling, 2008

Goda möjligheter för att cykla och gå till viktiga målpunkter är viktigt för att de boende inte ska välja bilen. Figuren nedan visar dagens fågelavstånd till ett urval av målpunkter.

Figur 5-2 Fågelavstånd från Norra Ön till vissa utvalda målpunkter.

5.2 Åtgärdsförslag

Gång och cykelnät

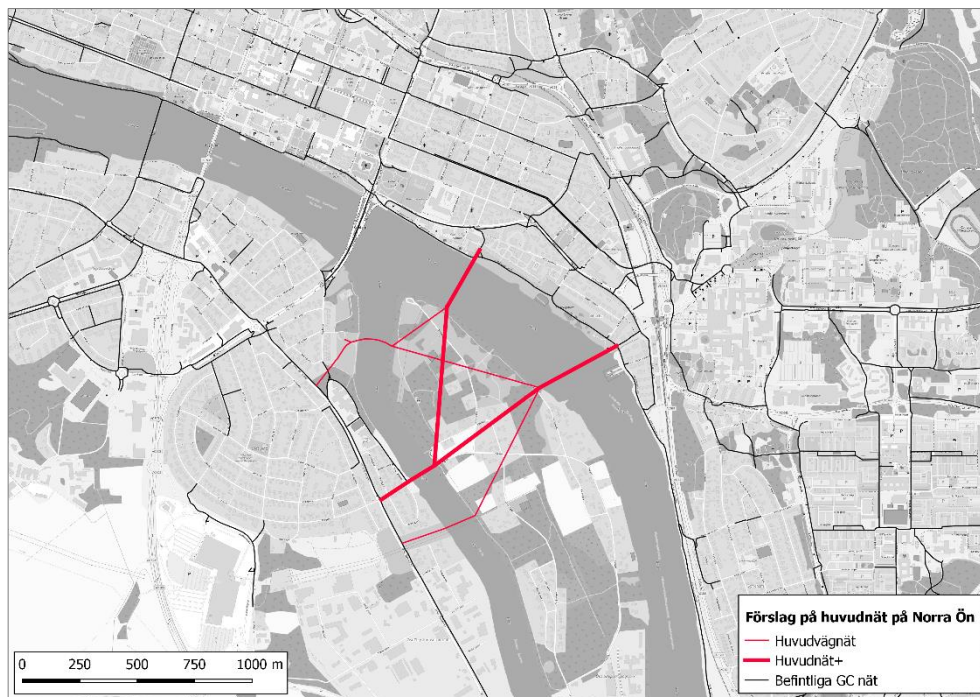
I likhet med det övriga gång- och cykelnätet i Umeå föreslås nätet på Norra Ön delas in i två kategorier som uppfyller olika funktioner enligt följande:

- ▶ Ett gång- och cykelhuvudvägnät som syftar till att dels ge hög tillgänglighet för resor till/från och inom Norra Ön dels för snabba genomgående-cykelresor från ena sidan av Umeälven till den andra. Huvudvägnätet är tänkt för de trafikanter som gör längre cykelresor och för trafikanter som inte har Norra Ön som målpunkt.
- ▶ Ett lokalt gång- och cykelnät inom Norra Ön som kopplar ihop huvudvägnätet med samtliga målpunkter på Ön.

Funktionerna i de två näten påverkar deras respektive utformning. Huvudvägnätet måste dimensioneras för ett högre gång- och cykelflöde och hastighet än det lokala gång- och cykelnätet. Huvudvägnätet bör också erbjuda den genaste vägen genom Norra Ön med raka sträckor och få svängar samt utformas med prioritet vid korsningar med andra trafikslag. På huvudvägnätet är det också viktigt att olika trafikantslag separeras på ett tydligt sätt. Det lokala gång- och cykelnätet behöver inte vara lika gent men däremot bör det ge god tillgänglighet till samtliga målpunkter.

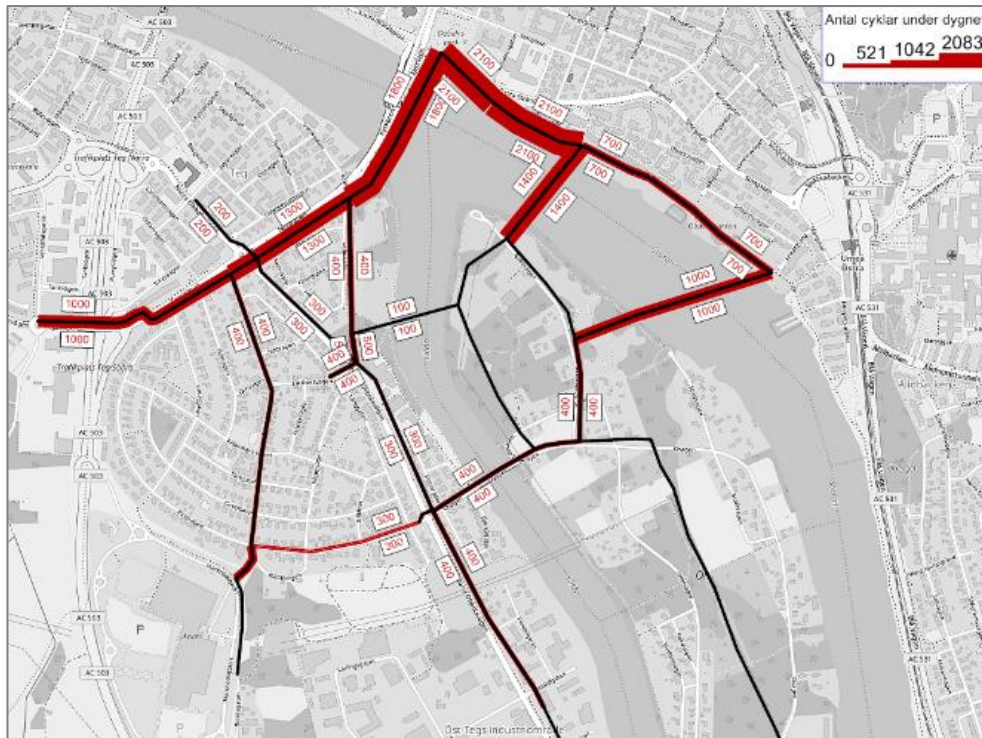
En utgångspunkt för hur gång- och cykelnätet på Norra Ön ska dras är broarnas läge då placering av dessa är bestämt sedan tidigare. Kartan nedan visar ett förslag till gång- och cykelhuvudvägnät på Norra Ön.

Figur 5-3 Förslag på ett genare huvudvägnät för gång och cykel med uppdelning i huvudnät+ och övrigt huvudvägnät på Norra Ön.

De föreslagna cykelvägsträckningarna utgår från de planerade broanslutningarna till Ön och erbjuder kortast möjliga avstånd mellan dessa. Huvudvägnätsförslaget ger den snabbaste vägdragningen från en bro till en annan men även till Norra Öns mittpunkt. I förslaget är de fetmarkerade länkarna en del av huvudnät+ och övriga del av huvudvägnätet. Valet av huvudnät+ och sträckning baseras på cykelflödena²⁴ som förväntas trafikera Norra Ön.

²⁴ Scenario 2 som utgår på kommunens mål om att 65% av alla resor ska ske med antingen med gång, cykel eller kollektivtrafik år 2020.

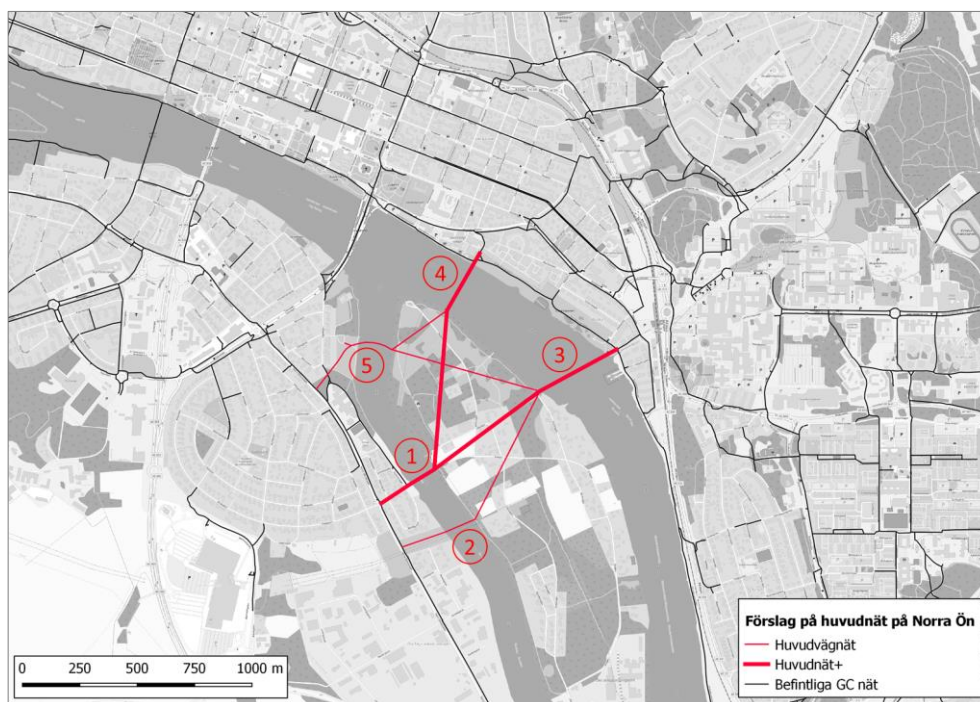
Figur 5-4 Cykelresor enligt scenario 2 när Norra Ön är fullt utbyggt, med den extra gång- och cykelbron mot universitetet. Flödena i figuren visar endast cykelresor till/från Norra Ön samt de relationer där cykelmätningar finns idag vilket gör att figuren inte ger en heltäckande bild av cykelflödena som helhet. De cykelflöden som inkluderas i modellen utgår ifrån centrum med målpunkter på Östteg, Universitetet, IKEA Avion och Röbbäck.

De två planerade broarna mot Konsthögskolan och Universitetsområdet prognostiseras båda få över 1000 cyklister per vardagsdygn enbart genom Norra Öns utbyggnad. De andra länkarna som föreslås ingå i huvudnät+ har ett förväntat flöde på 400 cyklister per vardagsdygn till/från Norra Ön. Utöver flödet till/från Norra Ön förväntas länkarna också få ett stort genomgående flöde från bland annat Östteg till Universitetsområdet. Sammantaget antas flödet på dessa länkar bli större än 1000 cyklister/vardagsdygn och bör därför ingå i huvudnät+.

Huvudcykelnätet och gångnätet bör struktureras med gena sträckningar till målpunkter på Norra Ön vilket bör vara en utgångspunkt i planeringen av kvarter på Norra Ön. Att kvarterstrukturen utgår från ett effektivt och gent gång- och cykelnät är en förutsättning för att nå målen om bilsnål samhällsplanering samt gång- och cykelprioritering som uttrycks i den fördjupade översiktsplanen för området.

Broar som förutsättning för hög tillgänglighet och genhet

Förutom den befintliga bilbron på Övägen finns planer på fyra nya broar över Umeälven till Norra Ön. Det innebär att majoriteten av broarna blir dedikerade för gång- och cykeltrafik.

Figur 5-5 Planerade broar till Norra Ön. 1. Befintlig bro används för gc och eventuellt buss 2. Ny bilbro med gc och eventuellt buss 3. Ny gång- och cykelbro som ansluter till Ankargränd på Öbacka (Universitetsbron) 4. Ny gång- och cykelbro som ansluts mot centrala Umeå och landar vid Designhögskolan/framtida Konstnärligt Campus (Centrumbron) 5. Ny gång- och cykelbro som ansluts mot Östteg och Obbolavägen norr om Tegs sjukhem (Östtegsbron).

Gena gång- och cykelkopplingar är av stor vikt för att skapa ett attraktivt gång- och cykelnät. Som fotgängare och cyklist är genhet en avgörande faktor och acceptansen för omvägar är ofta lägre än för andra färdmedel.

Genhetskvot är ett mått som kan användas för att få en indikation på hur gnet ett gång- och cykelvägnät är. Avståndet i gång- och cykelnätet jämförs med fågelavståndet mellan två målpunkter och ju närmare kvoten är 1 desto genare är dragningen. Enligt utformningshandboken Trast²⁵ betecknas en genhetskvot över 1,5 som låg standard medan en kvot under 1,25 betecknas som god standard.

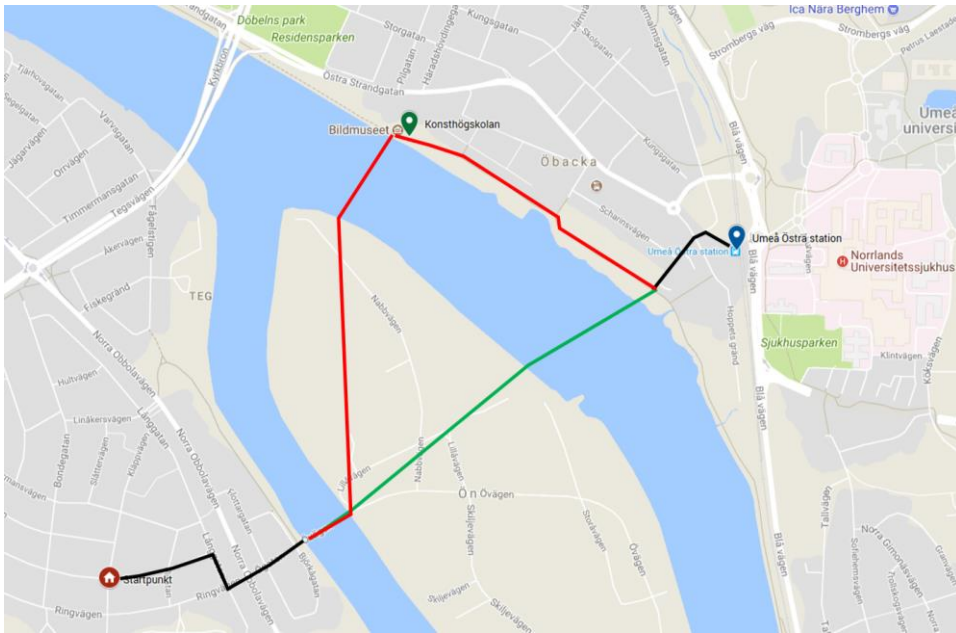
Genhetskvoten har beräknats mellan målpunkterna Östteg och Umeå Östra station för två ruttalternativ (Tabell 5-1), via Universitetsbron och via Centrumbron (se Figur 5-6).

Tabell 5-1 Genhetskvot skillnaden mellan Östteg och Umeå Östra station med olika vägar.

	Distans (m)	Genhetskvot
Fågelavstånd	1750	1
Via bron Centrumbron (röd)	2653	1,52
Via bron Universitetsbron (grön)	1887	1,08
Skillnad	766	0,44

²⁵ Sveriges Kommuner och Landsting, 2013. Trast fördjupning. Gångbara stad, att skapa nät för gående.

Figur 5-6 Två ruttalternativ mellan Teg och Umeå Östra station, den röda via Centrumbron och den gröna via Universitetsbron (källa: Google Maps).

Broarna är nyckeln till en god tillgänglighet för gående och cyklister på Norra Ön eftersom de utgör de enda kopplingarna till övriga delar av staden. Dessutom kommer broarna vara viktiga för genomgående gång- och cykeltrafik mellan Östteg, centrala Umeå och Universitetsområdet.

Den befintliga bilbron på Övägen (nr.1 i Figur 5-5), Universitetsbron (nr.3) och Centrumbron (nr.4) utgör en del av det föreslagna huvudnätet och är viktiga för att säkerställa god framkomlighet för gång och cykel. De två sistnämnda broarna erbjuder de mest direkta kopplingarna från Norra Ön till viktiga målpunkter som centrum, Universitetsområdet, sjukhuset och Umeå Östra station. Sträckan via Universitetsbron erbjuder genaste kopplingen mellan Östteg och Umeå Östra station och har en genhetsknot med hög standard där det verkliga avståndet nästan motsvarar fågelvägsavståndet. Utan Universitetsbron blir däremot genhetsknoten betydligt sämre (se Tabell 5-1).

Att erbjuda den genaste sträckan handlar inte enbart om att minimera distanserna mellan två punkter. Sträckor som leder direkt till mål med få svängar och riktningssbyten är lättare att förstå och upplevs oavsett distansen, som kortare och därmed mer attraktiva.

Att erbjuda de genaste gång- och cykelkopplingarna är av stort vikt för att öka attraktiviteten för gång och cykel gentemot bilen. Därför föreslås att samtliga planerade broar byggs. Det är också viktigt att de byggs i ett tidigt skede av exploateringen så att invånarna etablerar hållbara resmönster direkt när de flyttar in i området.

5.3 Utformningsprinciper

Broarna och deras anslutningar

Vid planering av en gång- och cykelbro är det viktigt att beakta att höjdskillnaden inte blir för stor. Risken är annars att bron blir svår att använda och oattraktiv. Lutningen som beror på nivåskillnad rekommenderas vara kring 4 % för gående och 3 % för cyklister för en nivåskillnad mellan 4 och 6 meter. Största godtagbara lutning för samma höjdskillnad är 6,5 respektive 8 %²⁶. När höjdskillnaden är större än 5 meter föreslås lutningen avbrytas i mitten med en plattare sträcka av cirka 25 meter för att ge fotgängare och cyklister (cyklister berörs mest här) möjligheten att vila²⁷.

Ett annan viktig utformningsaspekt är broanslutningarna. Här är det viktigt att undvika tvära svängar vid de anslutande gång- och cykelbanorna till bron. Planerad svängradie ska vara generös för att skapa en framkomlig och säker utformning. Vid broanslutningar är det också viktigt att undvika korsningar direkt efter gång- och cykelbron eftersom cykelhastigheterna ned från bron kan vara höga²⁸.

Att förse de mest trafikerade gång- och cykelbroarna med väderskydd kan vara en bra lösning för att öka komforten samt underlätta vintervägunderhåll på broarna.

Broarna som ansluter mot Teg

För den befintliga bilbron (nr.1) föreslås följande:

- ▶ Att den befintliga gång- och cykelbanan längs med älven på västra sidan ansluts direkt till bron
- ▶ Att bron dedikeras till gång och cykel (som införlivas i huvudnät+ och där fotgängare och cyklister separeras på ett tydligt sätt) samt eventuellt buss- trafik

För den framtida bilbron (nr.2) föreslås:

- ▶ Broanslutningen för den nya bron ansluts till befintlig gång- och cykelbana längs med Norra Obbolavägen (se Figur 5-7).

²⁶ Trafikverket, 2015. Vägars och gators utformning.

²⁷ Crow, 2016. Design manual for bicycle traffic.

²⁸ Crow, 2016. Design manual for bicycle traffic.

Figur 5-7 Broanslutningar för den befintliga bron (nr.1) och den framtida bilbron (nr.2).

Gång- och cykelbro som ansluts mot Östteg och Obbolavägen norr om Tegs sjukhem

Bron ansluts till befintlig gång- och cykelbana längs Fågelstigen samt gång- och cykelbana längs med Norra Obbolavägen. Här föreslås det att bron även ansluts längre norrut mot Fågelstigen för att optimera sträckan för gående och cyklister som färdas norrut.

Figur 5-8 Broanslutningar för Tegbron (nr.5)

Gång- och cykelbro som ansluts mot centrala Umeå

Figur 5-9 Utformningsförslag på broanslutningen för bron mot centrala Umeå (nr.4 i Figur 5-5). Gult stråk: befintlig gång- och cykelinfrastruktur. Rött stråk: bro som löper över den befintliga gång- och cykelvägen med anslutande länkar. En variant på ovanstående är att enbart ha ett anslutningsben mot befintlig gång- och cykelbana.

Den planerade gång- och cykelbron förslås anslutas till befintlig gång- och cykelbana vid Konstnärligt Campus och anslutas på genaste sätt till gång- och cykelbana som leder till Strandgatan. Höjdskillnaden mellan bron och befintlig gång- och cykelbana längs älven måste dock hanteras. Eftersom det blir svårt att ansluta bron direkt till gång- och cykelbanan utmed älven på grund av för branta lutningar måste anslutningsramper planeras för att hantera höjdskillnaden och ge en säker anslutning till övrigt cykelnät (se Figur 5-9).

Gång- och cykelbro i anslutning mot Ankargränd på Öbacka

Figur 5-10 Utformningsförslag på broanslutningen för bron mot Umeå Östra (nr.3 i Figur 5-5). Gult stråk: befintlig gång- och cykelinfrastruktur. Rött stråk: bro som löper över den befintliga gång- och cykelbanan med anslutande länkar.

Enligt tidigare ritningar²⁹ skulle total bro längd vara 390 meter med en fri höjd mellan bron och älven på cirka 4 - 5 meter. Den planerade gång- och cykelbron bör anslutas till befintlig gång- och cykelbana längs älven på samma ställe där även den anslutande gång- och cykelbanan mot Östra station ligger. Här behöver också höjdskillnaden mellan bron och befintlig gång- och cykelbana hanteras och en lösning är att gång- och cykelbron passerar över gång- och cykelbanan längs älven och ansluts till den med anslutningsramper (se Figur 5-10).

Ett annat alternativ här är att bron ansluts på samma sätt men vid Ankargränd istället. Det finns dock ingen gång- och cykelbana idag på Ankargränd, vilket gör att om detta alternativ väljs bör då även en gång- och cykelbana anläggas på Ankargränd. Alternativet bedöms främst vara aktuellt om de fysiska förutsättningarna (mer utrymme, inget vattendrag mm) är fördelaktiga för att skapa anslutningen.

Separering och blandtrafik

Att välja att separera eller blanda olika trafikantgrupper är en viktig fråga som bör beaktas och som har stor påverkan på trafikanters framkomlighet och säkerhet. Generellt sett är det bättre att ge samtliga trafikantgrupper varsitt utrymme för högst framkomlighet och säkerhet och inte minst när det gäller gående och cyklande barn. Dock kan blandtrafik ibland vara en lösning när gaturummet inte räcker till eller för att minska gatumiljöns transportkaraktär.

Huvudstråk – Separering mellan trafikantslag

Huvudstråken på Norra Ön för både gång och cykel föreslås separeras från övriga fordon för ökad säkerhet (och särskilt för cyklande barn) och bästa framkomlighet. Separeringen mellan oskyddade trafikanter från motorfordon föreslås utformas i form av en bredare skiljeremsa, möjligtvis med växter eller träd.

På huvudstråken är det även viktigt att fotgängare och cyklister separeras från varandra på ett tydligt sätt för ökad framkomlighet för cyklister och ökad trygghet för fotgängare. Separeringen mellan gång och cykel kan utformas på olika sätt med bland annat heldragen linje, skiljeremsa, såsom gatsten, olika material och färgval eller även med höjdskillnad/kantsten³⁰. Vid val av lösning för separering är det viktigt med tydlighet och de faktorer som bör beaktas är främst separeringsformens tydlighet, effekt på framkomlighet och trafiksäkerhet. Höjdskillnad ger till exempel ökad separeringsgrad på grund av den tydlig fysisk avgränsningen men bedöms också ge negativa trafiksäkerhetseffekter på grund av kanten som kan leda till singelolyckor för både fotgängare och cyklister. En heldragen linje har mindre trafiksäkerhetseffekter, men är inte det mest effektiva sättet att separera fotgängare från cyklister³¹.

För Norra Öns huvudstråk föreslås att separeringen mellan fotgängare och cyklister utformas med olika materialval där fotgängares yta utgörs av plattor och cyklistens yta av asfalt (se Figur 5-11). Denna lösning bedöms ge positiva trafiksäkerhetseffekter och god trygghetskänsla eftersom den medger en tydlig

²⁹ WSP, 2007

³⁰ Vägverket, 2009. Separering av fotgängare och cyklister – förstudie inom SNE-RPD

³¹ Vägverket, 2009. Separering av fotgängare och cyklister – förstudie inom SNE-RPD

separering och är utformad utan kantsten. Denna lösning är också intressant då den inte medför några större svårigheter för drift och underhåll³².

Figur 5-11 Exempel på en friliggande dubbelriktad gång- och cykelbana där fotgängare och cyklister är tydligt separerade från varandra med olika material (plattor för fotgängare och asfalt för cyklister). Notera att även körriktningar på cykelbanan är separerade med en mittlinje (källa: https://trafikverket.ineko.se/Files/sv-SE/11140/RelatedFiles/2009_154_separering_av_fotgangare_och_cyklister_forstudie.pdf).

Lokalstråk – Blandtrafiklösningar

För det lokala nätet föreslås blandtrafiklösningar i form av antingen gångfartsområde eller cykelgata. En viktig grundförutsättning för denna typ av lösningar är att hastigheten på sträckan inte överskrider 30 km/h. Blandtrafiklösning bidrar också till att sänka motorfordonens hastigheter och bidrar därigenom till ökad trafiksäkerhet. En annan fördel är att de är resurs- och ytmässigt effektiva och därför bra lösningar när gaturummet inte räcker för att anlägga både gång- och cykelbana.

► Gångfartsområde:

Gångfartsområde är en typ av ”shared space” där alla trafikantgrupper kan färdas på fotgängares villkor. Med den typen av lösningar är det viktigt att hastigheten inte överstiger gångfart motsvarande ungefär 5 km/h. Det är därför viktigt att det tydligt framgår i gatans utformning att ytan är prioriterad för fotgängare. Gaturummet ska inte upplevas som indelat i körbana och gångbana och för bättre gatumiljö kan gatuutformningen behöva stora förändringar. Dessa kan vara i form av olika typer av hastighetssäkring till exempel gupp och avsmalningar, olika beläggningar, planteringar/grönytor och olika typer av gatumöblering (Figur 5-12).

³² Vägverket, 2009. Separering av fotgängare och cyklister – förstudie inom SNE-RPD

Figur 5-12 Gångfartsområdet i Vallastaden (Linköping) med specifik beläggning samt växter för att ge gaturummet en specifik karaktär (fotograf: Ulf Eriksson).

Ett gångfartsområde är inte den bästa lösningen för cyklisters framkomlighet, men en cykelbana med annan beläggning kan förslagsvis anläggas. Vid en sådan lösning är det viktigt att beakta utformningen av gågatan så att trånga sektioner, som kan tvinga fotgängare att ta cykelbanan i anspråk, undviks.

► **Cykelgata:**

En cykelgata är en delad yta där samspel sker på cyklisternas villkor men där bilar är tillåtna i låg hastighet (Figur 5-13). Än så länge har cykelgator funnits som försöksverksamhet i Sverige³³ men det har föreslagits att dessa ska införas i större skala från och med 2018. Enligt ett utredningsförslag, promemoria för cykelregler³⁴, ska bland annat följande regler gälla för en cykelgata:

- Förare av motordrivna fordon ska anpassa sin hastighet till cykeltrafiken.
- Maxhastighet 30 km/h
- Förare som kör in på en cykelgata har väjningsplikt mot fordon på cykelgatan

Som en konsekvens av att motordrivna fordon måste anpassa sin hastighet till cykeltrafiken ökar den generella säkerheten för både gång- och cykeltrafik. För ytterligare ökad trygghet och säkerhet för fotgängare, och högre framkomlighet för cyklister, bör det även finnas separat gångbana.

En cykelgata är också ett bra sätt sända en signal om att cykel är ett eget transportsätt och att cyklisterna prioriteras på Norra Ön.

³³ Bland annat ett försök i Göteborg och Linköping.

³⁴ Regeringskansliet, 2017. Promemoria för cykelregler.

Figur 5-13 Exempel på en cykelgata i Nederländerna med intilliggande gångbana
(Källa: <https://www.bicycling.se/blogs/kristerisaksson/cykelinfrastruktur-i-varldsklass-del-6.htm>)

Mått på gång- och cykelbanan

Bredden är en central faktor för vilken framkomlighet gång- och cykelnätet erbjuder. Bredden påverkar också den upplevda tryggheten och trafiksäkerheten mellan cyklister och fotgängare. Utgångspunkten för dimensioneringen av gång- och cykelbanors bredd är stråkets funktion, dvs hur stort flöde som förväntas trafikera stråket. Huvudstråken som förväntas ha högre flöde och cykelhastighet bör därför vara bredare än det övriga nätet.

► Breddmått för gångbana

Det generella breddmålet för en gångbana är enligt gång-, cykel och moped-handboken³⁵ minst 1,8 meter, men 2 meter bör eftersträvas för att uppnå en bättre tillgänglighet. 2 meter är också det mått som rekommenderas i Umeå Tekniska handbok³⁶.

► Breddmått för cykelbana

Rekommenderat breddmått för cykelbana varierar beroende på cykelbanans funktion. Enligt förslaget till cykeltrafikprogrammet ska både huvudvägnät och huvudnät+ rymma tre cyklister i bredd utan att deras framkomlighet påverkas. Lådcyklar ska också kunna ta sig fram. Utifrån denna utgångspunkt bör huvudcykelnätet på Norra Ön vara antingen 4,5 m brett eller 5,3 m med intilliggande gångbana (se Tabell 5-2).

³⁵ Sverige Kommuner och Landsting, 2010. gång- cykel- och Moped-handbok.

³⁶ Umeå kommun. Teknisk handbok för gator och parker.

Tabell 5-2 Breddmått för dubbelriktad cykelbana avsedd för höga flöden (källa: Regional cykelplan Stockholm)

Typ av bana	Breddmått med god standard (höga flöden)
Dubbelriktad cykelbana	4,5 m
Dubbelriktad gång- och cykelbana	5,3 m (cykelbana 3,5 m + gångbana 1,8 m)

Bredden på cykelbanan som går bredvid gångbanan kan vara något smalare än en friliggande cykelbana. Skillnaden i utrymmesbehov förklaras av att cyklister vid låga fotgängarflöden kan ta en del av gångytan i anspråk vid omkörning eller möte. Detta förutsätter dock att separeringen mellan cykelbana och gångbana tillåter en enkel passage, det vill säga att den utgörs av en målad linje (eller andra liknande lösningar) utan kanter eller höjdskillnader³⁷ (Figur 5-14).

Figur 5-14 Gång- och cykelbro i Nederländerna där gång och cykel har separerats med en enkel linje som tillåter omkörning på gångbana (Källa: <https://www.bicycling.se/blogs/kriterisaks-son/nederlanderna-pa-cykel-i-varldens-basta-5.htm>).

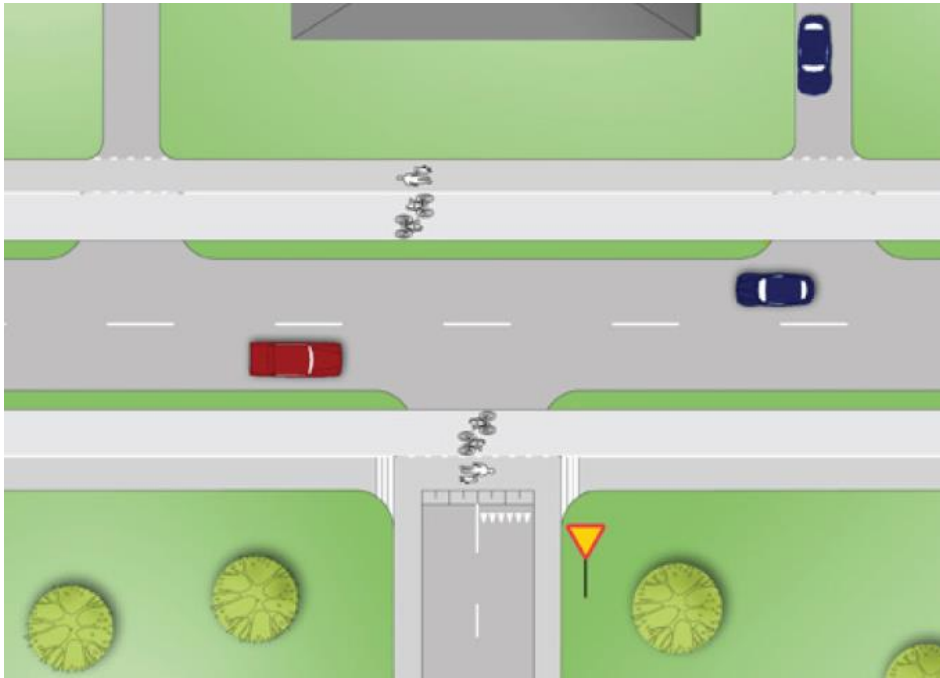
Korsningspunkter

Korsningspunkter är ställen där både framkomlighet och trafiksäkerhet kan försämrats kraftigt för fotgängare och cyklister om utformningen har brister. Baserat på Umeås Policy för cykelöverfarter och cykelpassage³⁸ föreslås att gående och cyklister ges företräde framför biltrafiken i samtliga korsningspunkter. Utformningen av korsningarna föreslås vara antingen genomgående gång- och cykelbana eller cykelöverfart för cyklister samt övergångställen för fotgängare utformade så att korsande trafik har väjningsplikt.

³⁷ Trafikverket, 2014. Regional cykelplan för Stockholms län 2014 - 2030

³⁸ Umeå kommun, 2016. Policy för cykelöverfarter och cykelpassage.

På Norra Ön föreslås att genomgående gång- och cykelbana anläggs där huvudstråk löper parallellt med bilväg och passerar en anslutande tvärgata. Genomgående gång- och cykelbana över en anslutande gata innebär att banan fortsätter, obrutet av kantsten och med samma beläggning, förbi passagen. Bilister väjer vilket ger företräde för cyklister. Den genomgående banan är försedd med kantsten mot bilvägen vilket ger en sänkning av bilhastigheter vid sväng över passagen (Figur 5-15).

Figur 5-15 Utformning av genomgående gång- och cykelbana längs bilväg (källa: Trafikverket, 2014. Regional cykelplan för Stockholms län 2014-2030.

Cykel- och gånghuvudstråk som korsar en bilväg bör utformas som cykelöverfart alternativt övergångsställe, för att gående och cyklister ska ges företräde mot fordonstrafiken. Dessa bör även utformas med hastighetsäkning genom en upphöjning och/eller avsmalning för biltrafiken.

Där cykelbanan behöver byta sida är det också viktigt att 90-graderssvängar undviks och att man istället vrider på både vägen och banan för att få mjukare svängar för cykeltrafiken. På så sätt upprätthålls cyklisternas hastighet och framkomlighet över vägen, och det medför också en hastighetsänkning för biltrafiken (se Figur 5-16).

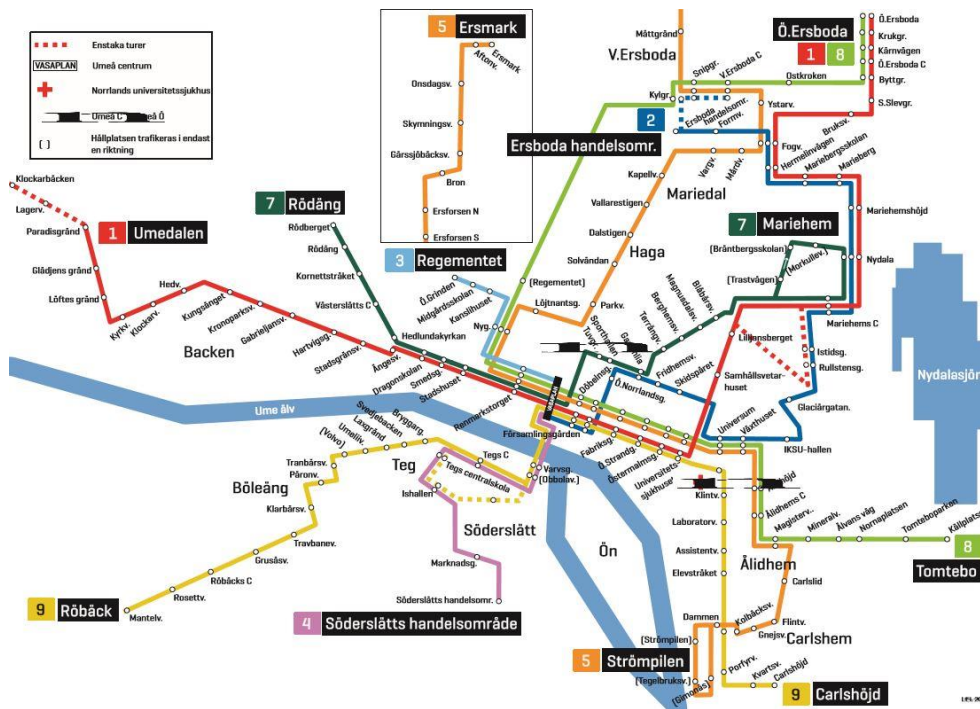
Figur 5-16 Sidbyte av cykelvägen där både bilvägen och cykelvägen vrids för att undvika en tvär korsning för cykelvägen (källa: <https://www.bicycling.se/blogs/kriterisaksson/index.htm?tag=324>).

6. Kollektivtrafik

6.1 Förutsättningar och analys

Nuvarande kollektivtrafik

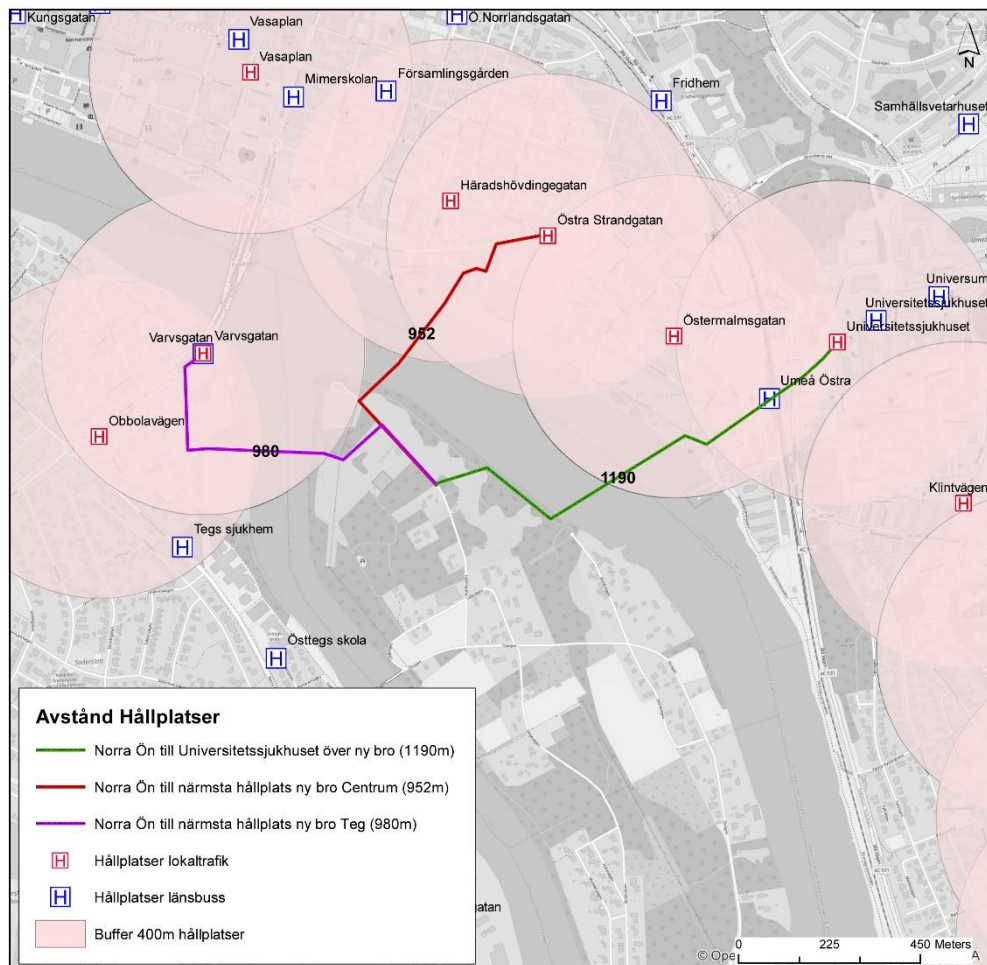
I dagsläget finns ingen busstrafik på Ön. Närmaste hållplatser i stadstrafiken är vid Varvsgatan/Obbolavägen och vid Söderslätts handelsområde. Figur 6-1 visar linjenätets uppbyggnad.

Figur 6-1. Linjekarta busstrafik Umeå. Källa: <http://www.tabussen.nu/ultra/planera-resa/linjekartor/>

Från Norra Ön skulle gångavståndet över de planerade gång- och cykelbroarna bli mellan 950–1200 meter till närmsta busshållplats. Ett så långt gångavstånd innebär låg tillgänglighet och attraktivitet till kollektivtrafiken. Fem minuter till hållplatsen är ett vanligt mått på acceptabelt gångavstånd i medelstora städer. Från hållplatsen motsvarar fem minuters promenad ungefär en radie på 400 meter³⁹.

³⁹ KolTrast –Planeringshandbok för en attraktiv och effektiv kollektivtrafik, SKL 2012

Figur 6-2 Avstånd från Norra Ön till närmaste hållplatser för stadstrafiken.

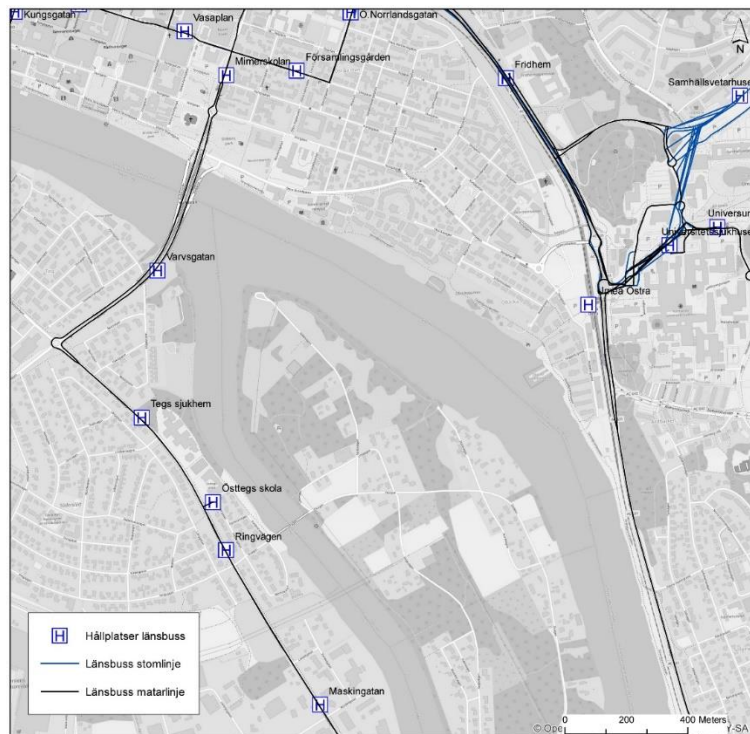
I en tidigare studie av busstrafiken i Umeå konstaterades att det krävs en genare sträckning mot centrum för att busstrafiken till Norra Ön ska bli attraktiv, vilket skulle kunna möjliggöras med en ny bussbro till Centrum⁴⁰. Frågan har belysts i en separat utredning⁴¹, men utifrån svårigheter att ansluta bron till centrumsidan, samt risken för att bron även används för biltrafik, beslutades att inte gå vidare med idén.

Utöver stadsbussarna finns även regionbusstrafik i närheten av Ön⁴². Två linjer trafikerar Norra Obbolavägen, linje 125 Obbola – Vasaplan och linje 127 Stöcksjö – Vasaplan. Linje 125 har cirka 6 turer per dag medan linje 127 har ett par turer på morgonen och ett par på eftermiddagen.

⁴⁰ Umeå nod- och linjenätsutredning – marknadsanalys och förslag till framtida kollektivtrafikkoder och stråk. Rapport 2016:37 Trivector Traffic

⁴¹ Trivector, 2018: Analys av bro för kollektivtrafik till Norra Ön, 2018-01-16

⁴² Regionbusstrafiken trafikerar främst från Obbola/Holmsund, Vännäs, Haparanda/Luleå, Skellefteå samt Sävar. Tågtrafiken trafikerar främst från Umeå till Luleå, Sundsvall, Vännäs och Lycksele.

Figur 6-3 Nuvarande regionbusstrafik runt Ön

Skattat antal kollektivtrafikresor till och från Ön

Två olika scenarion för antal kollektivtrafikresor till och från Ön har tagits fram.

- ▶ Scenario 1 baseras på att trafikstringen från Norra Ön blir motsvarande dagens trafikstring från Umeå tätort. Bedömningen är dock att Norra Ön kommer, med nuvarande planering, att ha en sämre kollektivtrafiktillgänglighet än andra jämförbara områden i centrala Umeå. Det gör att andelen resor med kollektivtrafik i segmentet 1 – 5 km samt 5 – 10 km har minskats något till förmån för resor med cykel och bil. Fullt utbyggt förväntas därför Norra Ön generera 850 kollektivtrafikresor per dygn. Övriga delar av Ön förväntas generera omkring 75 kollektivtrafikresor per dygn.
- ▶ Scenario 2 baseras på att trafikstringen från Norra Ön blir när Umeås mål om 65 % hållbara färdmedel. Fullt utbyggt förväntas Norra Ön generera 1450 kollektivtrafik resor per dygn. Övriga delar av Ön förväntas liksom i scenario 1 att generera 100 kollektivtrafikresor per dygn. För att scenario 2 ska vara möjligt att realiseras behöver attraktiviteten för kollektivtrafiken öka kraftigt.

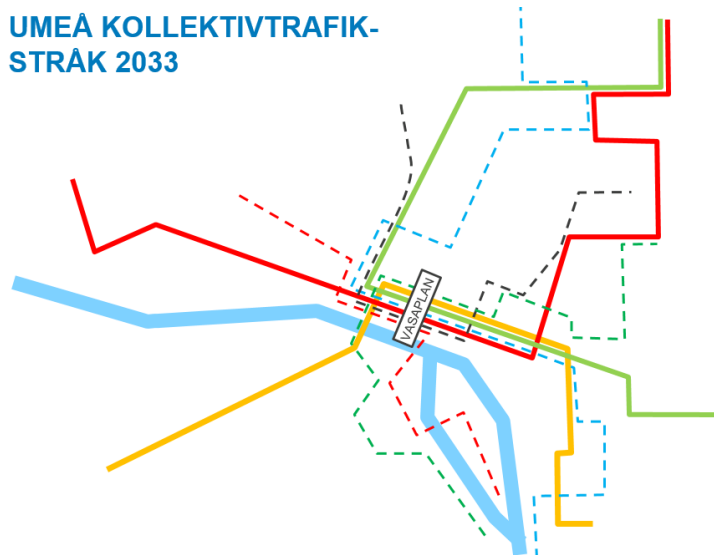

6.2 Åtgärdsförslag

Förslag på busslinje till Norra Ön

Eftersom gångavstånden till befintlig busstrafik är långa föreslås busstrafik till Norra Ön. Det krävs för att skapa en grundläggande tillgänglighet och resmöjligheter för boende och besökare som behöver kollektivtrafik för att klara av vardagsresandet. Ytterligare ett skäl är att det krävs för att nå de mål som Umeå kommun har om ökad andel hållbart resande. För att minska bilresandet behöver busstrafiken ta hand om sin del av resandet, tillsammans med gång och cykel. Utmaningen är att ge linjen till Ön en kort restid samtidigt som den är hänvisad till Tegsidan för att ta sig till centrala Umeå. Vägsträckningen där bussen går behöver ha en utformning som ger hög framkomlighet.

Principiellt skulle linjen kunna integreras i Umeås övriga busslinjenät enligt förslaget från tidigare gjord linjenätsutredning, vilket innebär en ny lokallinje till Ön⁴³.

Figur 6-4. Schematisk skiss över förslag till linjenät 2033. Stomlinjer illustreras med heldragna linjer och lokallinjer med streckade. Skiss: PG Andersson, Trivector⁴⁴

Två alternativ för linjesträckning på Ön har analyserats. Alternativ 1 innebär en prioritering av Norra Ön där det stora tillskottet av ny bebyggelse hamnar. Alternativ 2 innebär att även Södra Ön försörjs med busstrafik.

Båda linjesträckningarna använder den befintliga bilbron för att ansluta till Norra Obbolavägen. Det ger en något genare sträckning jämfört med biltrafiken och är fördelaktigt för att ge busstrafiken något bättre konkurrensfördel. Samma bro är dock även tänkt att användas som huvudvägnät för gång och cykel vilket innebär problem då bron är smal (uppskattad bredd på 6,5 meter från kartunderlag) och inte rymmer alla dessa funktioner utan kompromisser.

⁴³ Umeå nod- och linjenätsutredning – marknadsanalys och förslag till framtida kollektivtrafiknoder och stråk. Rapport 2016:37 Trivector Traffic

⁴⁴ Umeå nod- och linjenätsutredning – marknadsanalys och förslag till framtida kollektivtrafiknoder och stråk. Rapport 2016:37 Trivector Traffic

Figur 6-5 Nuvarande bro till Ön är smal och har svårt att rymma gång, cykel och busstrafik med önskvärd standard. (Bild: Google maps)

En lösning kan vara att endast ha ett körfält för buss på bron, och gång och cykel får resterande utrymme. Detta innebär dock risk för bussmöten på bron, även om risken borde vara liten då turtätheten är relativt låg. En annan tänkbar lösning är att bron breddas för att rymma gång, cykel och busstrafik. I praktiken kanske det innebär att en helt ny gc-bro byggs intill den befintliga bron.

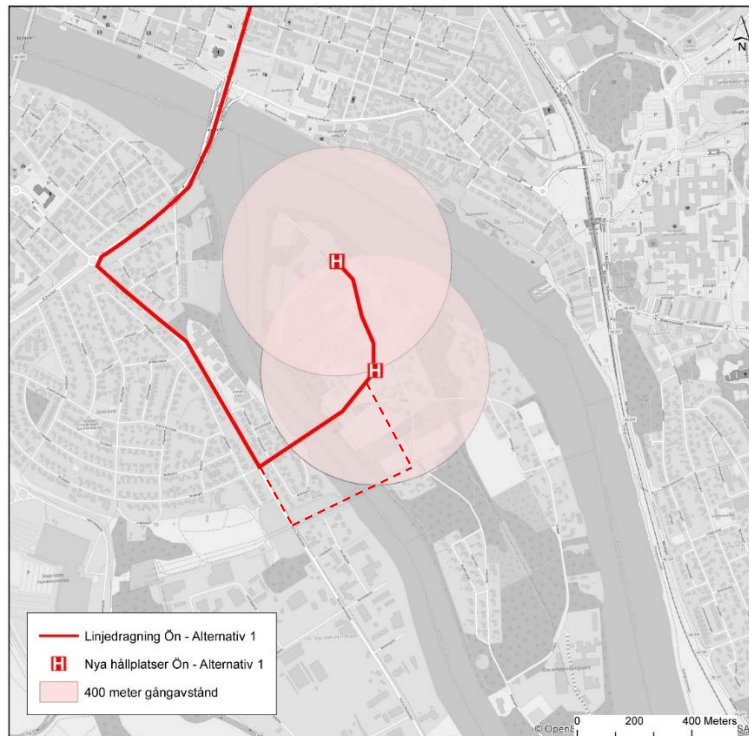
Istället för att använda befintlig bro kan en lösning vara att busstrafiken läggs på den nya bilbron och befintlig bro dedikeras till gång och cykel. För busstrafiken är detta en nackdel eftersom sträckningen blir längre, och körtiden kan uppskattas öka med cirka 1-2 minuter⁴⁵. Den främsta fördelen är att gång och cykel kan prioriteras och att trafiklösningen som helhet blir tydligare. Kanske kan ytterligare ett hållplatsläge på Ön då övervägas för att öka närheten till busstrafiken.

⁴⁵ Antaget 400 meter längre körväg och medelhastighet på 15 km/h sträckan

Alternativ 1 – Linjesträckning Centrum – Norra Ön

Alternativ 1 innebär två hållplatslägen på Norra Ön, där linjen också vänder. Linjedragningen ger korta gångavstånd för boende på Norra Ön men långt att gå för boende och besökare till Mellersta och Södra Ön.

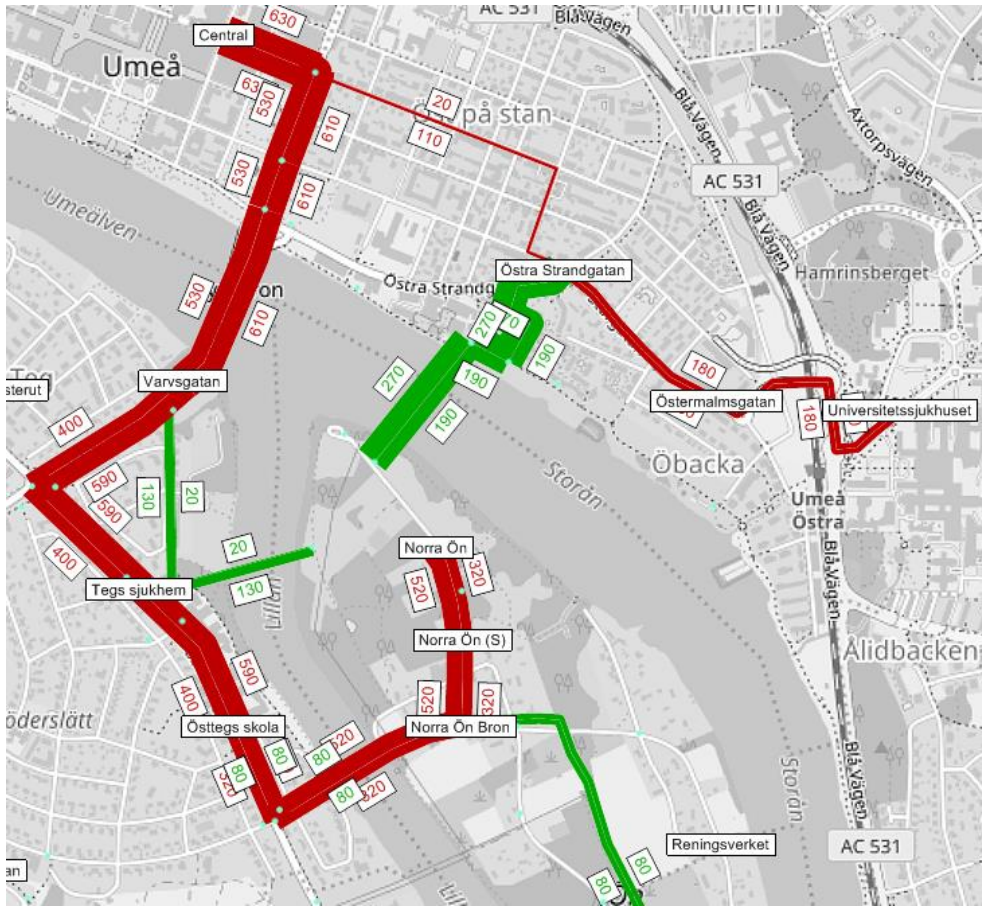

Figur 6-6 Alternativ 1: linjesträckning med principiella hållplatslägen på ön. Streckad linje visar lösning där den nya bron även används för busstrafik.

Med föreslagen linjesträckning förväntas antal påstigande i det målstyrda scenariot (scenario 2) bli omkring 100 personer i maxtimmen per vardagsdygn. Det ger ett behov om 15-minuterstrafik i högtrafik⁴⁶. Per dygn förväntas omkring 850 personer resa med buss från Ön, vilket motsvarar ungefär hälften av det totala kollektivtrafikresandet från Ön. De som inte reser med busslinjen från Ön väljer istället någon av gångbroarna för att ta en buss på centrum- eller Tegssidan.

I scenario 1, där resandet med busstrafik är avsevärt mindre än i scenariot med målstyrd planering, minskar utbudsbehovet.

⁴⁶ I scenario 1, där resandet med busstrafik är avsevärt mindre än i scenariot med målstyrd planering, minskar utbudsbehovet.

Figur 6-7 Alternativ 1: Med målstyrd planering kan Norra Öns exploatering ge ovanstående belastning på busstråken per vardagsdygn (röd). Kollektivtrafikresenärer som går till hållplats utanför Norra Ön (grön).

Alternativ 2 – Linjesträckning Centrum – Norra Ön – Mellersta Ön

Detta alternativ är framtaget för att busslinjen även ska försörja mellersta delen av Ön. För att undvika lång skaftkörning, och därmed långa restider ger denna lösning endast ett hållplatsläge på Norra Ön. Möjliga körvägar på Ön behöver klargöras om alternativet är intressant att gå vidare med.

En möjlig sträckning som föreslås går längs Övägen i stället för Skiljevägen för att ge tillgänglighet till Reningsverket.

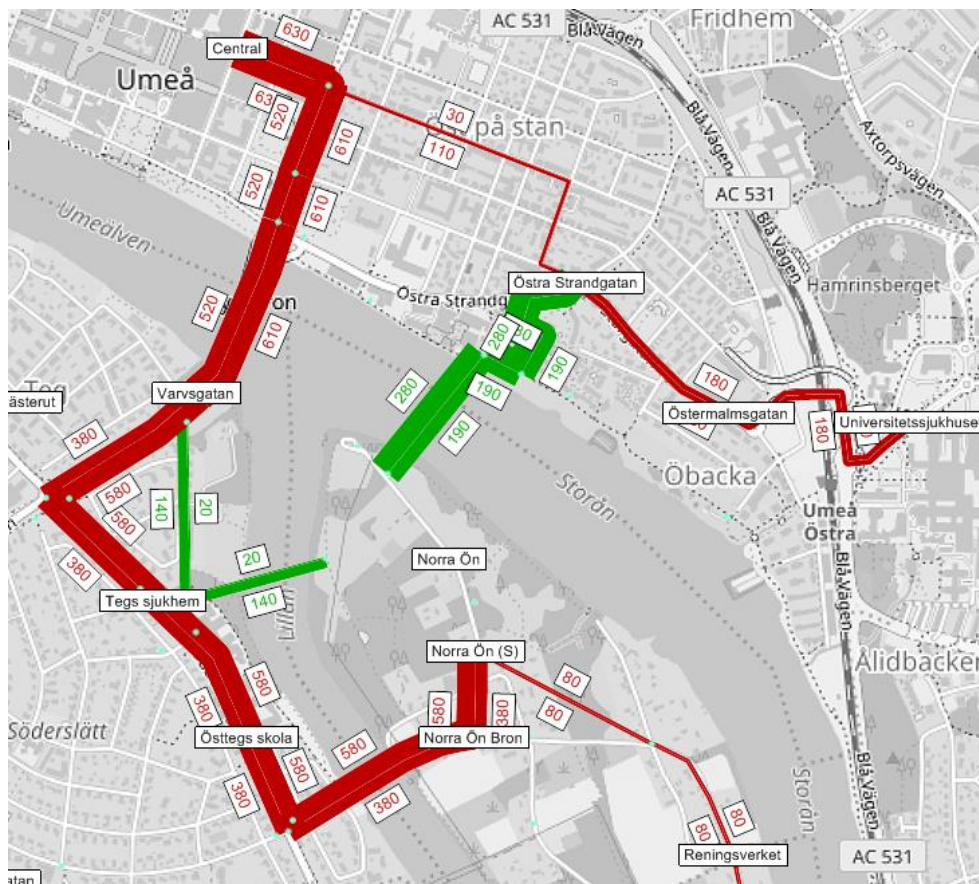
Figur 6-8 Alternativ 2: linjesträckning med principiella hållplatslägen på Ön. Streckad linje visar lösning där den nya bron även används för busstrafik.

Med föreslagen linjesträckning till Mellersta Ön förväntas antal påstigande i det målstyrda scenariot bli omkring 120 personer i maxtimmen per vardagsdygn. Det ger ett behov om 12-minuterstrafik i högtrafik. Per dygn förväntas i det målstyrda scenariot omkring 960 personer resa med buss från Ön⁴⁷, det motsvarar omkring 60 procent av det totala kollektivtrafikresandet från Ön. De som inte reser med buss från Ön väljer istället någon av gångbroarna för att ta en buss på centrum- eller Tegssidån.

Det kan också noteras att resandet till Mellersta Ön (160 resor) är avsevärt mindre än till norra delen (960 resor),

⁴⁷ I scenario 1, där resandet med busstrafik är avsevärt mindre än i scenariot med målstyrd planering, minskar utbudsbehovet.

Figur 6-9 Alternativ 2: Med målstyrd planering kan Norra Öns exploatering ge ovanstående belastning på busstråken per vardagsdygn (röd). Kollektivtrafikresenärer som går till hållplats utanför Norra Ön (grön).

Jämförelse mellan Alternativ 1 och 2

Nedan jämförs de båda alternativen avseende attraktivitet för resenärerna och driftskostnader.

Ett sätt att jämföra två alternativ av kollektivtrafikutbud är att jämföra vilken upplevd restid som resenärerna får totalt sett med det ena respektive det andra alternativet. I den upplevda restiden har den kollektiva resans olika delar viktats för att spegla vilket motstånd en resenär upplever av olika företeelser under resan. Ju kortare (lägre) den upplevda restiden är desto mer attraktiv är kollektivtrafikalternativet. Upplevd restid består normalt av⁴⁸:

- ▶ gångtid till hållplats (viktning x 2)
- ▶ väntetid vid hållplats (viktning x 2)
- ▶ bytesstraff (+ 5 minuter)
- ▶ restid ombord på fordonet (viktning x 1)
- ▶ eventuell gång- och väntetid vid byte (viktning x 2)
- ▶ gångtid från hållplats (viktning x 2)

Den upplevda restiden för resenärerna blir något lägre med alternativ 2 då linjen till Ön även går till Mellersta Ön. Det beror på att gångvägen för boende på

⁴⁸ Kol-TRAST -Planeringshandbok för attraktiv och effektiv kollektivtrafik (SKL)

Mellersta Ön blir lång i alternativ 1 vilket ökar den upplevda restiden totalt sett. Om inte något resande till och från Mellersta Ön tas i beaktande blir istället alternativ 1 att föredra då två hållplatser ger högre tillgänglighet och kortare genomsnittlig gångväg för boende på Norra Ön.

Tabell 6-1 Upplevd restid med olika linjedragningar till Ön

	Alternativ 1 (linje till Norra Ön)	Alternativ 2 (linje till norra och Södra Ön)	Alternativ 1 (utan resenärer som be- höver gå från Södra Ön)
Upplevd restid	1077 h/dygn	1051 h/dygn	915 h/dygn

Vilket alternativ som är mest attraktivt för resenärerna är inte entydigt. Dock kan konstateras att en trafikering till Mellersta Ön ger en betydligt ökad trafikproduktion, och därmed högre kostnader, jämfört med att enbart trafikera till Norra Ön. En förlängning från norra till Mellersta Ön förväntas öka linjens fordonskilometrar över dygnet med 45 %. Med hänsyn till det begränsade resandet till Mellersta Ön bedöms det tveksamt om en sådan trafikering är motiverad. Det befintliga vägnätet på Ön har också begränsat utrymme. Rekommendationen är därför en trafikering enligt alternativ 1 där två hållplatslägen ger god tillgänglighet till Norra Ön. En sådan lösning omöjliggör inte heller att även södra delen av Ön trafikeras med linjen, eftersom vissa turer kan förlängas. Dock innebär det relativt lång skaftkörning, där bussen gör en avstickare från den genaste linjesträckningen, som inte är optimal.

7. Parkering och mobilitet

7.1 Förutsättningar och analys

Parkeringsplanering i Umeå

Att styra bilparkering är en av de kraftfullaste åtgärder som kommunen kan använda för att minska bilresandet och därmed förbättra situationen avseende luftkvalitet, buller och trängsel. Samtidigt är tillgång till parkering en förutsättning för en tillgänglig stad. Parkeringsförsörjningen måste därför balanseras väl med avseende på tillgänglighet, markutnyttjande, stadens attraktivitet och ett hållbart transportsystem.

År 2013 antog kommunstyrelsen ett parkeringsprogram för Umeå kommun, omfattande bl a parkeringsnormer för cykel och bil. Programmet syftar till att skapa en hållbar parkeringspolitik för staden, med god tillgänglighet för centrums besökare men samtidigt ge förutsättningar att förbättra stadens luftkvalitet. Parkeringsprogrammet syftar även till att konkretisera den parkeringsstrategi som finns i de fördjupade översiktsplanerna.

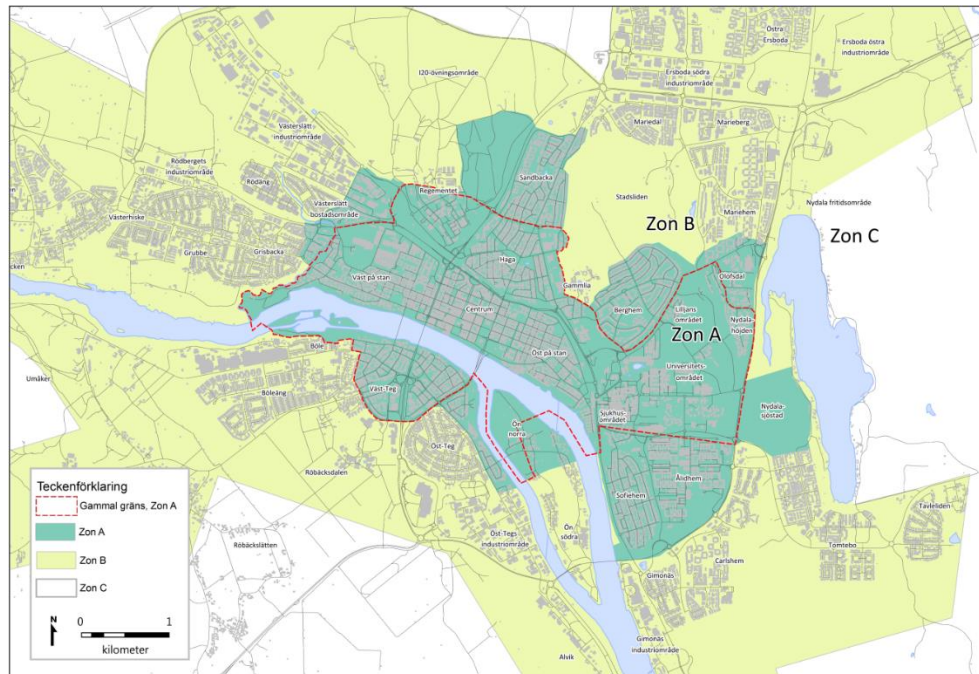
I och med aktualiseringen av översiktsplanepaketet (2016-03-29) beslutades om att revidera parkeringsnormen för Umeå. Den nya normen är nu antagen av kommunfullmäktige (antogs den 2018-03-26).

Parkeringsplaneringen i Umeå ska främja:

- ▶ En hållbar bilanvändning, ur ekologisk, ekonomisk och social synvinkel.
- ▶ Ett jämställt transportsystem, där trygga parkeringslösningar är särskilt viktigt
- ▶ Tillgång till parkeringsplatser anpassade för personer med nedsatt rörelseförmåga.
- ▶ Ökat samnyttjande av parkeringsplatser
- ▶ Att parkeringsplatser inom centrumfyrkanten i första hand tillägnas kunder, besökare och boende. Medan arbetsplatsparkering succesivt flyttas till samlade anläggningar utanför centrumfyrkanten.
- ▶ Bra och tillgänglig cykelparkering i direkt anslutning till cyklisternas målpunkter och vid kollektivtrafikens hållplatser.
- ▶ Parkeringsköp, vilket möjliggör för samnyttjande i samlade anläggningar och att central mark kan användas på ett mer effektivt sätt. Ska tillämpas vid större exploateringsprojekt
- ▶ Grönt parkeringsköp, vilket ger fastighetsägare/byggaktören incitament till att bidra till hållbara resmönster mot en reduktion av parkeringsnormen (gäller bara inom zon A)

Förutsättningarna att bo i staden utan att äga eller använda bil ser olika ut i olika delar av Umeå. Faktorer som påverkar efterfrågan på parkering beror på; närhet till centrum och närhet till spårstation, bebyggelses täthet, bostadsstorlek och

andel småhus, inkomstnivå och gatuutbud. I förslaget till ny parkeringsnorm ligger Norra Ön i zon A, dvs det område inom cirka 2 kilometer från centrum och Universitet.

Figur 7-1 Zonindelning. Norra Ön ligger inom zon A som omfattar området inom cirka 2 km radie från centrum- och universitetsområdet.

För zon A gäller att parkeringsplatserna ska tillgodoses inom den egna fastigheten eller i gemensam anläggning.

Beräkning av efterfrågan på bilparkering

Då lägenhetsstorlek påverkar parkeringstalen har ett antal scenarier tagits fram med varierad fördelning mellan olika lägenhetsstorlekar:

- ▶ Scenario 1 – utgår från ett genomsnitt på 100 m² för 2500 lägenheter
- ▶ Scenario 2 – utgår från ett genomsnitt på 80 m² för 2500 lägenheter
- ▶ Scenario 3 – utgår från att 70% av de nya bostäderna är 2:or (50 m²) eller 3:or (70 m²) för 2500 lägenheter
- ▶ Scenario 4 – utgår från större andel mindre lägenheter (1:or under 35 m²), men då det mest troligt genererar fler lägenheter har det beräknats på 2700 nya lägenheter

För alla scenarier beräknas efterfrågan med både parkeringsnormen från 2011 och förslaget till ny parkeringsnorm, se tabell nedan. För att bedöma effekten av ett eventuellt framtida grönt parkeringsköp för bostäder, så har även en beräkning gjorts med en reduktion på parkeringstalet med 20 %.

Tabell 7-1 Parkeringstal.

	Antal bilparkeringsplatser enligt nuvarande P-norm (2011) *	Med 20 % reduktion på parkeringstalet	Antal bilparkeringsplatser enligt ny P-norm (2018) **	Med 20 % reduktion på parkeringstalet
Scenario 1 "Snitt 100 kvm"	1823	1458	1685	1348
Scenario 2 "Snitt 80 kvm"	1755	1404	1550	1240
Scenario 3 "70% 2:or & 3:or"	1703	1362	1553	1242
Scenario 4 "Flera mindre lägenheter (2700 st)"	1763	1410	1453	1162

*P-tal Lägenhet under 35kvm (0,6), mellan 35-55 kvm (0,6), över 55 kvm (0,75)

** P-tal Lägenhet under 35 kvm (0,3), mellan 35-55 kvm (0,6), över 55 kvm (0,7)

Den nya parkeringsnorm ger genomgående ett lägre antal bilparkeringsplatser. Sammantaget varierar efterfrågan på parkeringsplatser från cirka 1450 till 1820 beroende på scenario och vilken parkeringsnorm som används. Om även 20 % reduktion på parkeringstalet används minskar antalet parkeringsplatser ytterligare.

Störst blir efterfrågan på parkering i scenario 1 som utgår från en större andel större lägenheter. Ju mindre lägenhetsstorlekar desto mindre bedöms efterfrågan på parkering bli. Trots att scenario 4 utgår från ett större antal lägenheter (2700 istället för 2500) ger detta scenario lägst förväntad efterfrågan på parkering per lägenhet.

Om gröna parkeringsköp skulle tillämpas för de nya fastigheterna (eller annan reduktion av parkeringstalet mot införande av mobilitetstjänster), finns möjlighet att reducera efterfrågan på parkering ytterligare. En reduktion med uppemot 20 % bedöms som rimlig mot införande av en mix av mobilitetstjänster. Införande av bilpool är den enskilt viktigaste mobilitetstjänsten, men bör kombineras med en bred mix av mobilitetstjänster, t ex cykelpool, hemleveransservice och prova på-kort med kollektivtrafiken. Efterfrågan på parkering bedöms då kunna reduceras till cirka 1150–1450 parkeringsplatser beroende på vald lägenhetsmix och parkeringsnorm.

7.2 Åtgärdsförslag

Planeringsprinciper

Parkeringsplaneringen för Norra Ön bör sträva efter att bidra till en attraktivare stadsmiljö, minska biltrafikens miljöpåverkan och efterfrågan på bilresor, effektiviserad markanvändning och att skapa en god sammanvägd tillgänglighet för samtliga trafikslag. Särskild hänsyn ska tas till parkeringsplatser för personer med nedsatt rörelseförmåga.

I planeringen av parkering för Norra Ön har utgångspunkten varit följande principer:

- ▶ Eftersträva samlade parkeringsanläggningar, vilka även möjliggör för samnyttjande mellan olika fastigheter och användargrupper.
- ▶ Planera för parkeringshus då dessa är långsiktigt sett en mer flexibel parkeringslösning än underjordiskt garage då den enklare kan omvandlas för andra funktioner.
- ▶ Boendeparkering bör nås inom 300 meter, men avstånd upp mot 500 meter kan accepteras. Ett avvägt gångavstånd kan minska det slentrianmässiga användandet av bilen.
- ▶ Cykelparkering och parkering för personer med nedsatt rörelseförmåga ska tillgodose nära målpunkten och anordnas på kvartersmark.

Kriterier för grönt parkeringsköp kan tillämpas inom zon A och är därför tillämpbara för Norra Ön. Däremot finns idag bara grönt parkeringsköp utvecklat för verksamheter, vilket endast planeras i begränsad utsträckning på Norra Ön.

Dimensionering och lokalisering av mobilitetshus

Dimensionering av mobilitetshus (samlad anläggning för både bilparkering och andra mobilitetstjänster så som bilpool, cykelpool, etc.) är en avvägning mellan; antal våningar, möjlighet till källarplan, önskan om levande bottenvåningar, önskan om integrerad fastighetsbildning, och tillräcklig storlek för att medge goda möjligheter för samnyttjande. Beräkningarna har utgått ifrån att ett mobilitetshus rymmer cirka 600 bilparkeringsplatser. Det motsvarar 5–6 våningar, där varje plan rymmer cirka 100 bilplatser. Därutöver bör utrymmen, primärt i markplan, reserveras för andra typer av mobilitetstjänster. Utifrån beräkningen av efterfrågan på bilparkering bedöms det finnas behov av 2–3 mobilitetshus på Norra Ön.

Vid lokalisering av mobilitetshus behöver tillgänglighet och acceptabelt gångavstånd vägas in, liksom Önskan om att minimera biltrafiken inne i området. Rekommenderade gångavstånd från parkering till målpunkt bör vara kortare för besökare än boende och anställda då långtidsparkerare kan tolerera längre avstånd än korttidsparkerare. I centrum accepteras ett längre avstånd pga. redan högt exploaterad mark.

Tabell 7-2 Rekommenderade maximala gångavstånd för bilparkering⁴⁹

Parkeringskategori		Max gångavstånd
Bostäder	Bostäder, normalt	300 meter
	Bostäder, centrum	500 meter
Besökande	Till bostäder, normalt	200 meter
	Till butiker och bostäder, centrum	300 meter
	Till butiker, mindre stadsdelscentrum	100 meter
Verksamheter	Verksamheter, normalt	300 meter
	Verksamheter, centrum	600 meter
Angöring		75 meter
Funktionsnedsatt		25 meter

⁴⁹ Översiktsplan Umeå Kommun (2011)

I ett första skede bör två mobilitetshus lokaliseras i de norra delarna av Ön, se följande figur. Denna lokalisering ger de nya invånaren ett gångavstånd på cirka 300 meter till närmsta mobilitetshus. Samtidigt lockas inte biltrafiken längre in i området än nödvändigt, vilket skapar möjlighet för lugna och tysta boendemiljöer. Vid behov av ett tredje mobilitetshus föreslås detta lokaliseras nära den nya bron till Ön. Detta för att minimera biltrafikarbetet på Ön.

Figur 7-2 Lokalisering av potentiella mobilitetshus med 300 meters gångavstånd

Mobilitetshus ger förutsättningar för samnyttjande av platserna för bilparkering. Samnyttjande innebär att parkeringsplatserna används för flera ändamål under olika tider på dygnet.

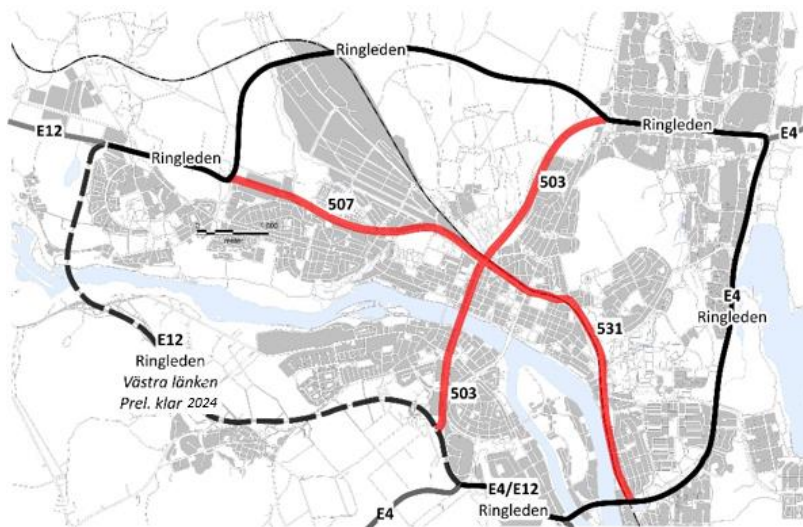
Samnyttjande av parkering bör i första hand tillämpas på parkering vid arbetsplatser som kan nyttjas i kombination med handel eller serviceändamål utanför kontorstid. Det är även vanligt förekommande att samnyttjande sker mellan boende- och besöksparkering till bostaden. Samnyttjande kan i viss utsträckning ske mellan boende- och arbetsplatsparkering, men det får ej minska möjligheten för långtidsparkering vid bostaden. Samnyttjande kräver samlade öppna parkeringsanläggningar utan fasta platser.

8. Kapacitet, vägnätets struktur och utformning

8.1 Förutsättningar

Biltrafiknätet i Umeå består av ett huvudnät som ska leda trafiken runt staden samt ett lokalnät där genomfartstrafik ska undvikas. Trafiken leds runt staden på en ringled som förväntas bli helt färdigställd hösten 2024, i samband med Västra länkens färdigställande (se Figur 8-1).⁵⁰

Figur 8-1 Bilvägnätet i Umeå med ringleden samt dagens huvudstråk genom Umeå. Västra länken väntas öppnas för trafik hösten 2024. Källa: Umeå Kommun⁵¹

Gatunätet på Ön är idag småskaligt med smala gator och bebyggelse ofta i direkt anslutning till gatan. Det är måttlig fordonstrafik och transporter genereras främst av reningsverket. Reningsverket genererar cirka 1000 transporter med tunga fordon per år, som främst ansluter området söderifrån via E4/E12. Idag nås Ön med bil via bron från Norra Obbolavägen samt via Kolbäcksbbron (nya anslutningar från Kolbäcksbbron har tillkommit efter 2018 då ursprungsutredningen genomfördes). För resor i riktning västerut på E4/E12 finns påfart på Norra sidan av vägen, och för resor söderut finns påfart södra sidan av vägen. Körbanan på bron är idag endast 6 meter bred.⁵²

Figuren nedan illustrerar det framtida vägnätet på Ön enligt den fördjupade översiktsplanen (i planarbetet för Norra Ön har vissa förändringar av strukturen genomförts, men detta bedöms inte påverka trafikallsträngen och fördelningen av trafik). Vägnätet är uppbyggt kring en större esplanad genom Norra Ön som ansluter till Övägen och den nya bron. Den tänkta utbyggnaden av Söderslättsvägen

⁵⁰ <http://www.umea.se/umeakommun/byggaboochmiljo/stadsplaneringochbyggande/projekt/innanforringleden/bakgrund.4.3b86af4c15406b155a0dab0.html>

⁵¹ <http://www.umea.se/umeakommun/byggaboochmiljo/stadsplaneringochbyggande/projekt/innanforringleden/bakgrund.4.3b86af4c15406b155a0dab0.html>

⁵² Föp Ön Antagandehandling, 2008

ansluter i korsningen mellan Norra Obbolavägen och vägen till den nya bilbron. Under arbetet med detaljplanen för Norra Ön har det skett förändringar i strukturen från den fördjupade översiktsplanen. Detta bedöms inte påverka trafikalsituationen då liknande antal tillkommande invånare väntas, samt påverkas inte fördelningen av resorna som simuleras då vägnätet är schematiskt inkodat i modellen (makromodell).

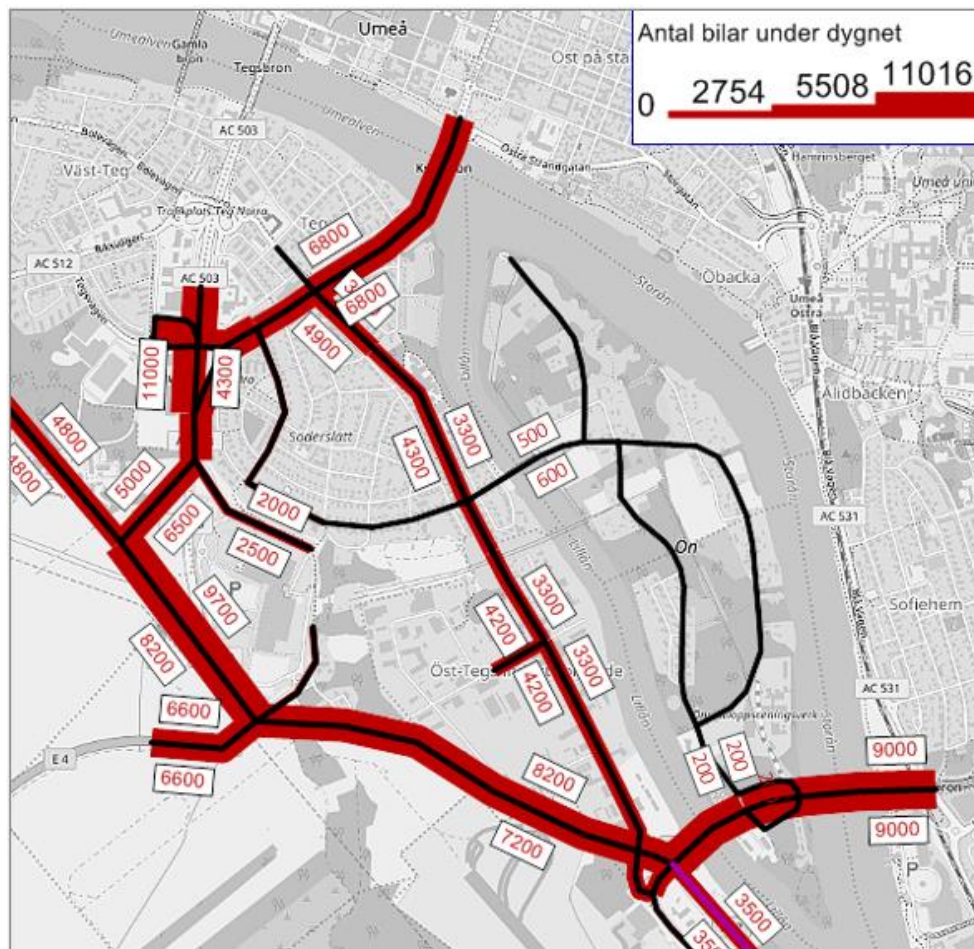
Figur 8-2 Vägnätet på Norra Ön (källa: FÖP, bilden beskuren). Uppdateringar av strukturen har genomförts under planarbetet.

8.2 Dagens motorfordonsflöden

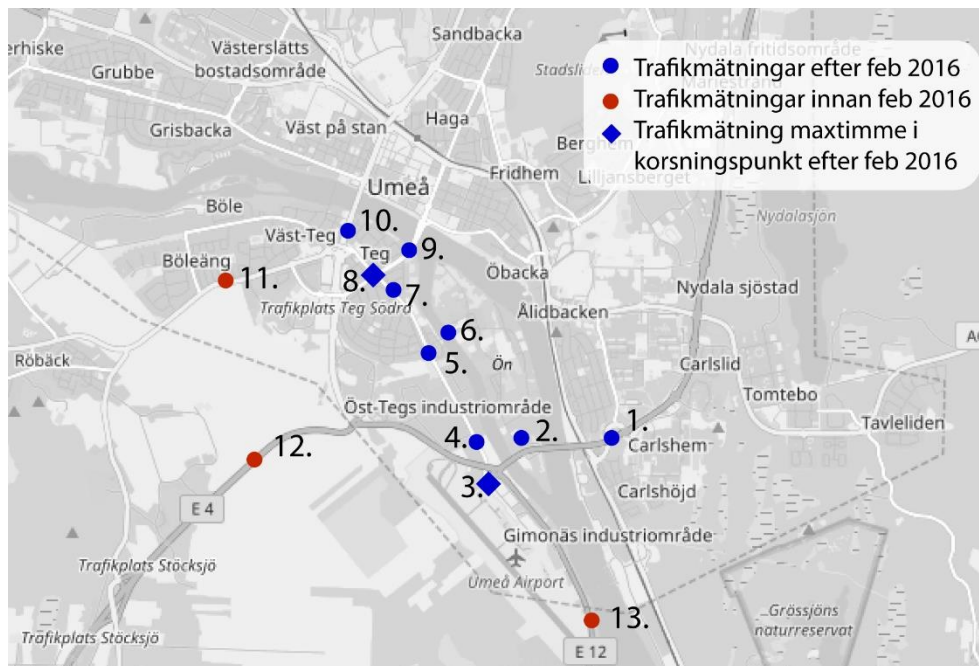
Baserat på uppmätta motorfordonsflöden (inkluderar personbilstrafik och tung trafik) i och omkring Ön har en förenklad modell av huvudvägnätet tagits fram i nätutläggningsmodellen Visum.

I närområdet har, sedan de flesta trafikmätningarna är gjorda, öppnats ett större externhandelsområde Avion med IKEA. Justering har gjorts för vilken trafikökning handelsområdet tros ha medfört till området.

De högsta flödena återfinns idag på E12 och uppgår till runt 26 000 fordon per dygn i höjd med Tegsvägen. Längs Norra Obbolavägen ligger trafikflödet på som mest 8 700 fordon per dygn och på Öbron uppgår flödet till cirka 1 100 fordon per dygn.

Figur 8-3 Dagens (2017) motorfordonsflöden i kalibrerad simuleringsmodell (Visum).

Figur 8-4 Genomförda trafikmätningar

Tabell 8-1 Motorfordonsflöden (källa: <http://vtr.trafikia.se/>)

Mätpunkt	VaDT (båda riktningarna)	Trafikflöde maxtimme (enkel riktning in mot korsningspunkt)	Kommentar
1	17 924		Maj 2017
2	383		Maj 2017
3		446 (norr) 355 (öster) 278 (söder)	Nov 2017 (maxtimme)
4	7 285		Maj 2016
5	7 297		Maj 2016
6	1 179		Maj 2017
7	8 771		Maj 2016
8		328 (norr) 767 (öster) 548 (söder) 443 (väster)	Nov 2017 (maxtimme)
9	13 712		Maj 2017
10	26 387		Maj 2017
11	10 034		Maj 2014
12	11 979		Maj 2012
13	6 307		Maj 2012

8.3 Framtida motorfordonsflöden

Trafikflödena på Norra Ön och omgivande vägnät har prognosticerats för år 2040. Prognosen baseras på dagens uppmätta motorfordonsflöden (inkluderar personbilstrafik och tung trafik) med en uppräkningsom 0,5 % årligen. Alstringen Norra Ön förväntas bidra med enligt scenario 1 och 2 har sedan lagts till och gett totalflödena. I modellen tas hänsyn till framtida infrastruktur som väntas vara på plats år 2040.

Framtida infrastruktur

Västra länken antas vara färdigbyggd och öppen för trafik (den sista delen beräknas vara färdig hösten 2024). Västra länken som är en ringled runt Umeå förväntas ge en viss överflyttning av biltrafik från Tegsbron.

Mellan Norra Obbolavägen och E12 finns ett vägreservat för en väg; Söderslättsvägen. Analyserna av trafikeffekterna av Norra Ön har gjorts med och utan Söderslättsvägen.

Ön kommer att ha fler broar som ansluter till omgivande sidor av älven när Norra Ön är utbyggt. Den befintliga bron (Öbron) kommer att stängas av för biltrafik som istället hänvisas till en nybyggd bro söder om befintlig bro. Den nya bron är en förutsättning för att kunna bygga på Norra Ön pga. hållfastheten och bredden på den befintliga bron. Den befintliga bron planeras endast vara öppen för gång, cykel och kollektivtrafik framöver.

Ytterligare tre broar planeras för fotgängare och cyklister; en i anslutning mot Östteg och två i anslutning mot centrum/öst på stan.

Från Kolbäcksbron har nya anslutningar till Skiljevägen byggts. Det innebär att man från Ön kan resa både västerut och österut på Kolbäcksbron prognosår 2040. För nuläget ingår ej de nybyggda anslutningarna, utan det var endast möjligt att resa till och från ön via den södra anslutningen på E4/E12.

I trafikmodellen har hastighetsbegränsningen på Övägen och Skiljevägen satts till 30 km/h likt nuläget. Med den hastighetsbegränsningen förväntas genomfartstrafiken vara begränsad men genomfartstrafiken kan eventuellt bli högre än vad analysen visar om hastigheten inte efterlevs. Sannolikt kommer smittrafiken främst använda Skiljevägen då det är ett genare alternativ genom Ön. Något som talar emot en ökad smittrafik via Skiljevägen är den nya vägstrukturen enligt senaste plankartan för Norra Ön (se Figur 2-4). För att ta sig till Skiljevägen från den planerade bilbron och vidare söderut behöver motorfordon först färdas norrut genom Norra Ön för att därefter kunna svänga av mot Skiljevägen. Genom att förändra utformningen på korsningspunkten Övägen/Skiljevägen är det också möjligt att påverka hur smittrafiken fördelas över dessa vägar.

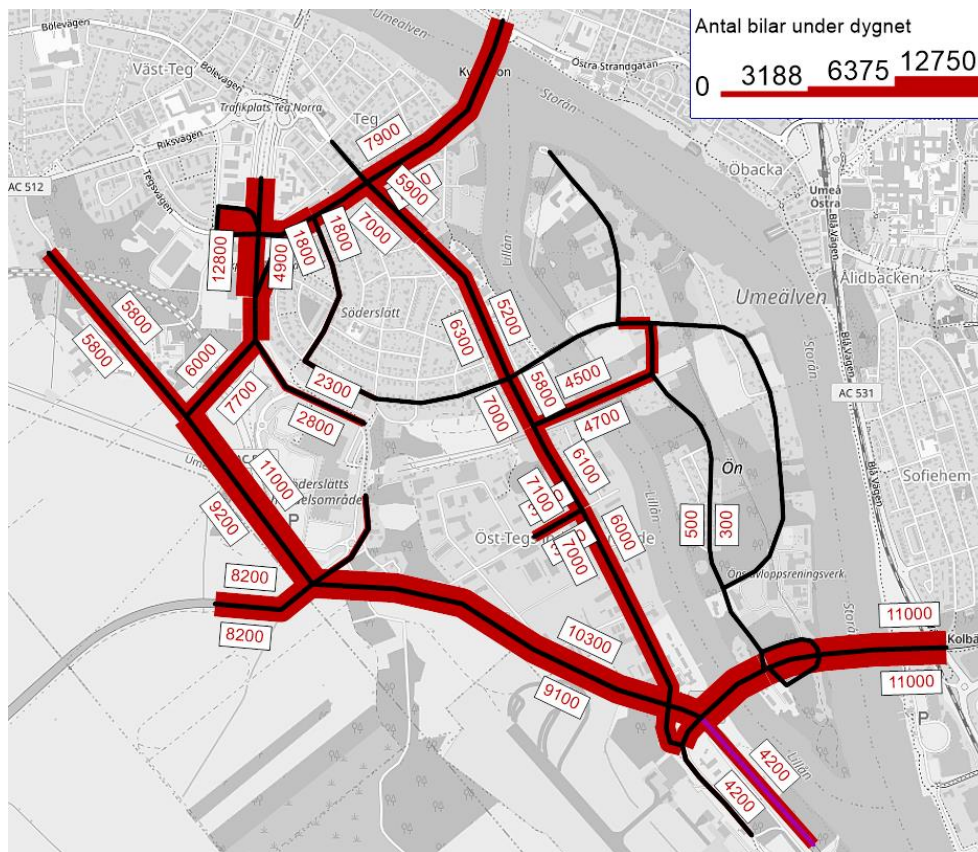
Scenario 1 år 2040

Scenario 1 baseras på att boende och verksamheter på Norra Ön reser lika ofta och med samma färdmedelsval som en genomsnittlig boende i Umeå tätort gör idag.

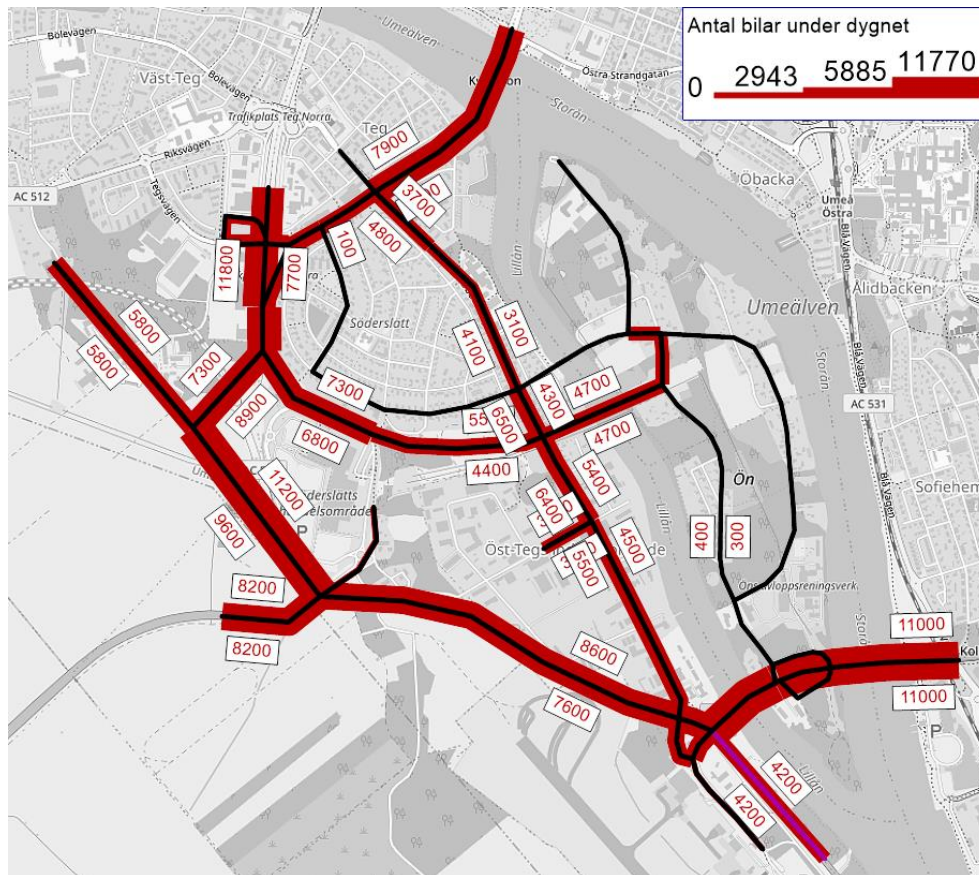
Den totala fordonsmängden bebyggelsen på Norra Ön alstrar prognosticeras till 8 500 fordon per dygn. Tillkommer gör även ett flöde från befintlig bebyggelse om cirka 2 000 fordon per dygn. Totalt ger det flöde till och från Norra Ön på omkring 10 500 fordon per dygn.

Med en exploatering av Norra Ön kommer trafiken på den nya bron uppgå till 9200 fordon per dygn. Ungefär hälften förväntas trafikera norrut på Norra Obbolavägen och andra hälften söderut. Trafiken på Norra Obbolavägen förväntas öka från dagens 7600 till 12 800 fordon per dygn i ett snitt strax norr om den nya bron.

Figur 8-5 Prognostiserade motorfordonsflöden scenario 1 år 2040 med exploatering av Norra Ön och utan Söderslättsvägen. I flödeskartan ingår ej alstrad trafik från Södra Ön utan redovisas separat i kapitel 8.6. Belastning på Skiljevägen fördelas mer troligt upp mellan Skiljevägen och Övägen vilket ej fångas upp av modellen för både nuläget och 2040.

Med Söderslättsvägen förväntas inte exploateringen av Norra Ön ge någon trafikökning i nordlig riktning på Norra Obbolavägen jämfört med nuläget. Söder om brofästet förväntas en ökning med omkring 4300 fordon per dygn. Söderslättsvägen i sig förväntas med exploateringen av Norra Ön få en belastning omkring 10 000 fordon per dygn.

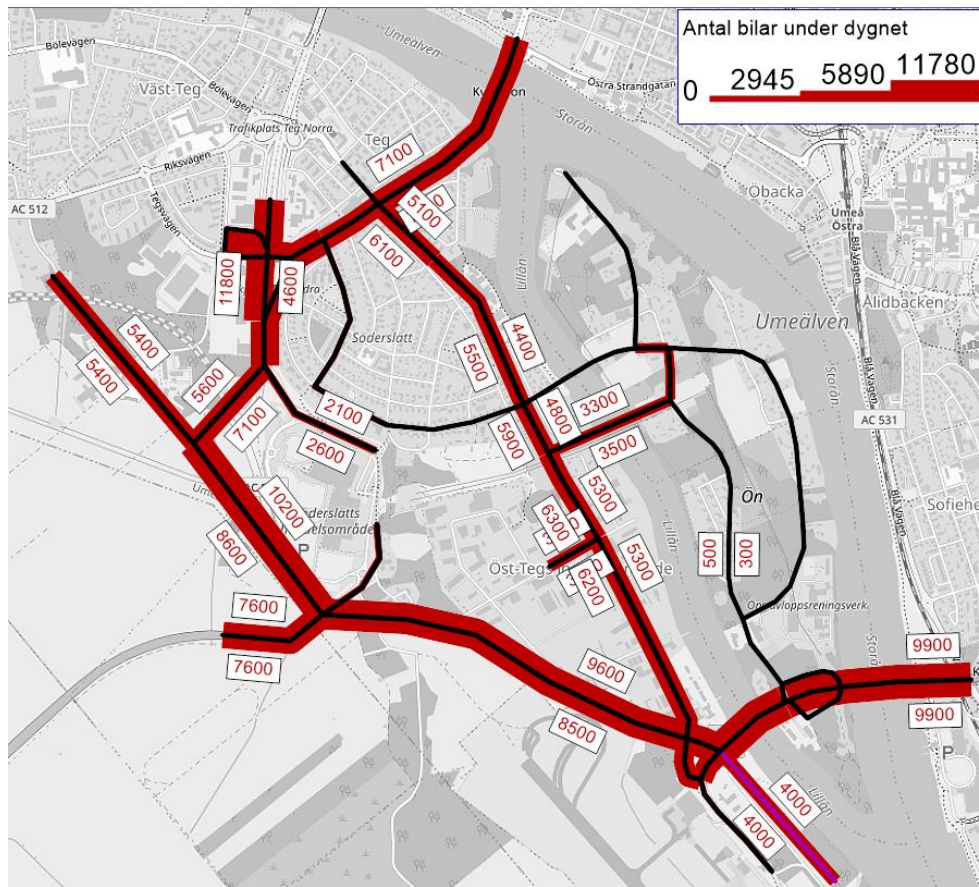
Figur 8-6 Prognostiserade motorfordonsflöden scenario 1 år 2040 med exploatering av Norra Ön och med Söderslättsvägen. I flödeskartan ingår ej alstrad trafik från Södra Ön utan redovisas separat i kapitel 8.6. Belastning på Skiljevägen fördelas mer troligt upp mellan Skiljevägen och Övägen vilket ej fångas upp av modellen för både nuläget och 2040.

Scenario 2 år 2040

Scenario 2 baseras på att boende och verksamheter på Norra Ön reser lika ofta som en genomsnittlig boende i Umeå tätort gör idag men att färdmedelsvalet motsvarar Umeå kommuns mål om 65 % hållbara resor för boende inom tätorten.

Den totala fordonsmängden bebyggelsen på Norra Ön alstrar prognosticeras till 5 600 fordon per dygn. Tillkommer gör även ett flöde från befintlig bebyggelse om cirka 2 000 fordon per dygn. Totalt ger det flöde till och från Norra Ön på omkring 7 600 fordon per dygn. Det är en minskning med omkring 25 % jämfört med scenario 1.

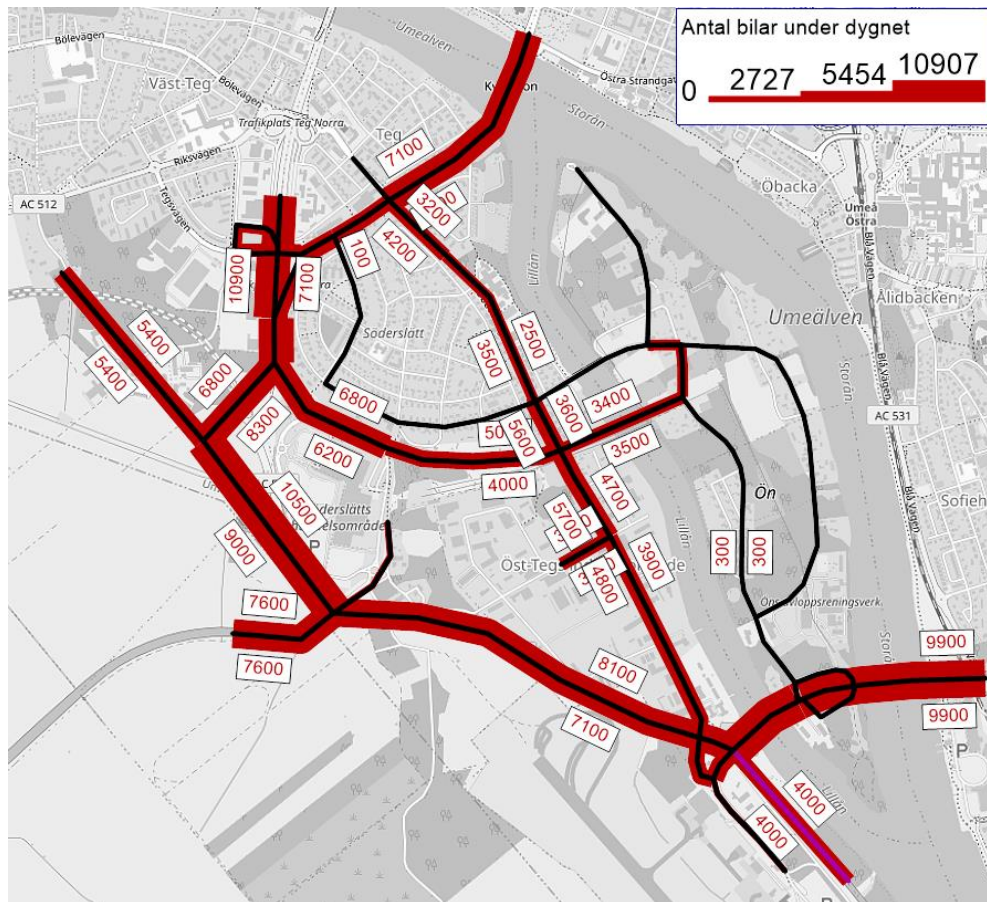
Med en exploatering av Norra Ön kommer trafiken på den nya bron uppgå till omkring 6 800 fordon per dygn. Ungefär 40 % förväntas trafikera norrut på Norra Obbolavägen och resten söderut. Ökningen i ett snitt på Norra Obbolavägen blir därför omkring 4 000 fler fordon per dygn.

Figur 8-7 Prognostiserade motorfordonsflöden scenario 2 år 2040 med exploatering av Norra Ön och utan Söderslättsvägen. I flödeskartan ingår ej alstrad trafik från Södra Ön utan redovisas separat i kapitel 8.6. Belastning på Skiljevägen fördelas mer troligt upp mellan Skiljevägen och Övägen vilket ej fångas upp av modellen för både nuläget och 2040.

Med Söderslättsvägen förväntas inte exploateringen av Norra Ön ge någon trafikökning i nordlig riktning på Norra Obbolavägen jämfört med nuläget. Söder om brofästet förväntas en ökning med omkring 2900 fordon per dygn. Söderslättsvägen i sig förväntas med exploateringen av Norra Ön få en belastning omkring 9000 fordon per dygn.

Figur 8-8 Prognostiserade motorfordonsflöden scenario 2 år 2040 med exploatering av Norra Ön och med Söderslättsvägen. I flödeskartan ingår ej alstrad trafik från Södra Ön utan redovisas separat i kapitel 8.6. Belastning på Skiljevägen fördelas mer troligt upp mellan Skiljevägen och Övägen vilket ej fångas upp av modellen för både nuläget och 2040.

8.4 Kapacitetsanalys

Den tillkommande trafiken till Norra Ön kommer att påverka omkringliggande vägnät. Därför har kapacitetsanalyser gjorts av ett antal korsningspunkter som kan antas få en högre belastning till följd av trafiken till Norra Ön. Analyserna utgår från trafikflödet i maxtimmen vilket sätts till 10 % av dygnstrafiken med undantag för trafiken till och från Norra Ön som sätts till riktningfördelat 5 respektive 15 % av dygnstrafiken. Detta då större delen av flödet antas gå från Ön under morgonen och i motsatt riktning under eftermiddagen. I analyserna antas 10 % tung trafik vilket baseras på en sammanvägning av andelen tung trafik på E12 och E4 i anslutning till berörda korsningspunkter enligt vägtrafikflödeskartan⁵³.

Belastningsgrad har beräknats för utvalda korsningspunkter enligt Trafikverkets metodbeskrivning för beräkning av kapacitet⁵⁴. Belastningsgraden är en kvot mellan aktuellt trafikflöde och kapacitet.

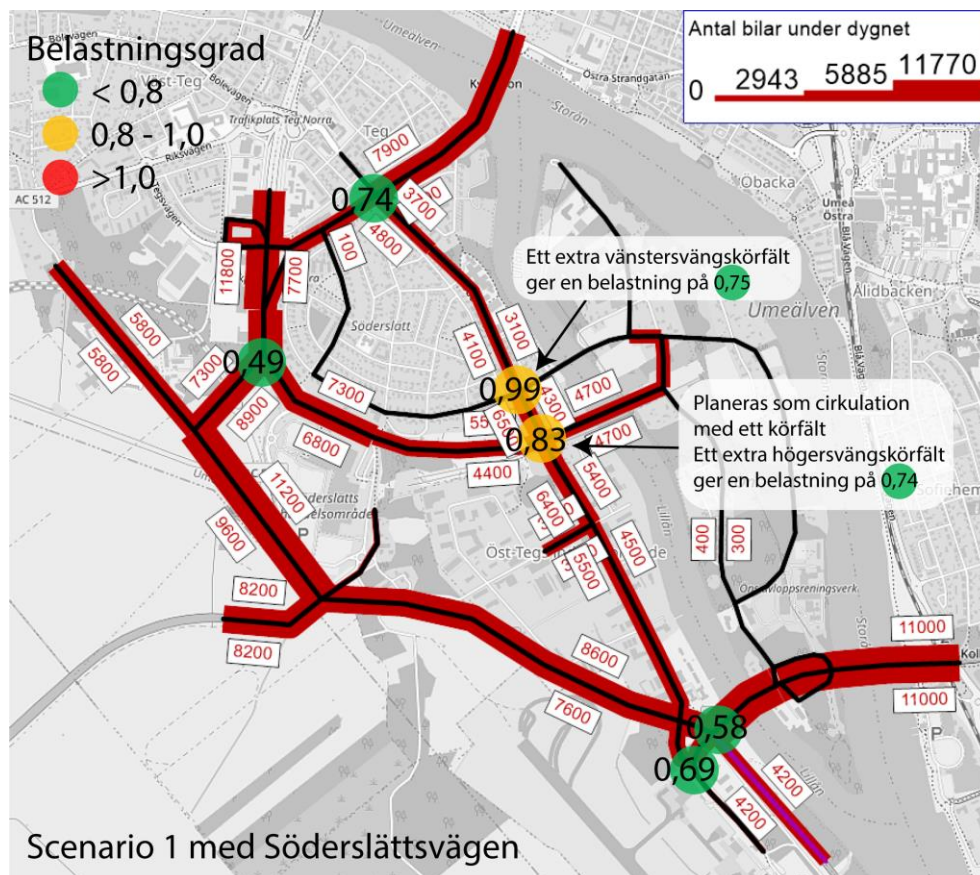
⁵³ Trafikverket, vägtrafikflödeskartan, <https://vtf.trafikverket.se/SeTrafikinformation>

⁵⁴ Metodbeskrivning för beräkning av kapacitet och framkomlighetseffekter i vägtrafikanläggningar (TRV2013/64343).

Kapaciteten i merparten av de utvalda korsningspunkterna bedöms tillräcklig med trafikflöden enligt scenario 1 både med och utan Söderslättsvägen. Söderslättsvägen innebär en avlastning för korsningen Norra Obbolavägen – Flygplatsvägen, där det utan Söderslättsvägen kan uppstå en viss kapacitetsbrist. Om Söderslättsvägen byggs ut kan det dock uppstå problem i korsningen Norra Obbolavägen - Övägen direkt norr om korsningen med Söderslättsvägen. Risken är att vänstersvängande fordon söderifrån på Norra Obbolavägen stannar upp trafiken bakom. Detta kan lösas genom att korsningen byggs om så att ett kort körfält för vänstersvängande ryms som underlättar för trafiken som ska rakt fram eller svänga till höger. Likaså riskeras en mindre köbildning för södergående trafik i korsningen Norra Obbolavägen – Söderslättsvägen om Söderslättsvägen byggs ut. Tillförs ett kort högersvängande körfält i Norra Obbolavägens norra anslutning blir belastningsgraden och framkomligheten i korsningen god.

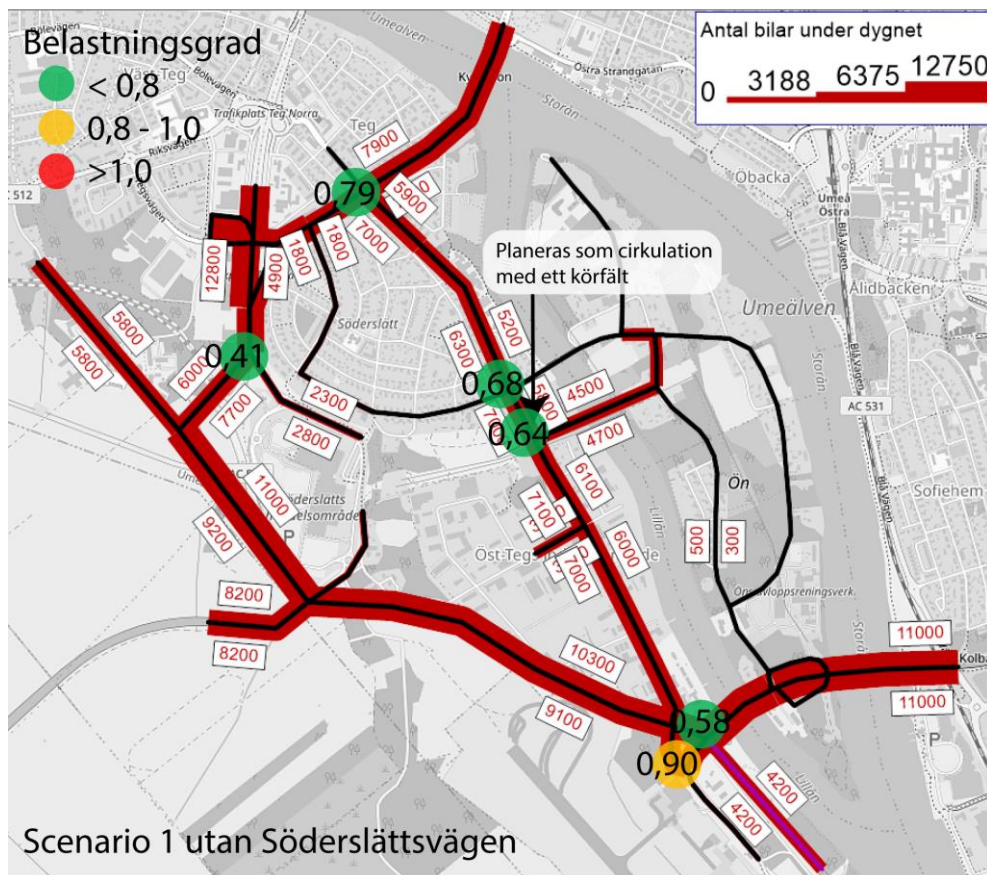
Kapacitetsanalyser görs inte för scenario 2 då det innebär mindre trafikflöden och därmed mindre belastning på korsningspunkterna än scenario 1.

För detaljerat underlag om kapacitetsberäkningarna se Bilaga 3.

Figur 8-9 Kapacitet i korsningspunkter med trafikflöden enligt scenario 1 och med förutsättning att Söderslättsvägen byggs ut. Belastningsgraden visas för den tillfart som har högst belastningsgrad i varje korsningspunkt.

Figur 8-10 Kapacitet i korsningspunkter med trafikflöden enligt scenario 1 och med förutsättning att Söderslättsvägen inte byggs ut.

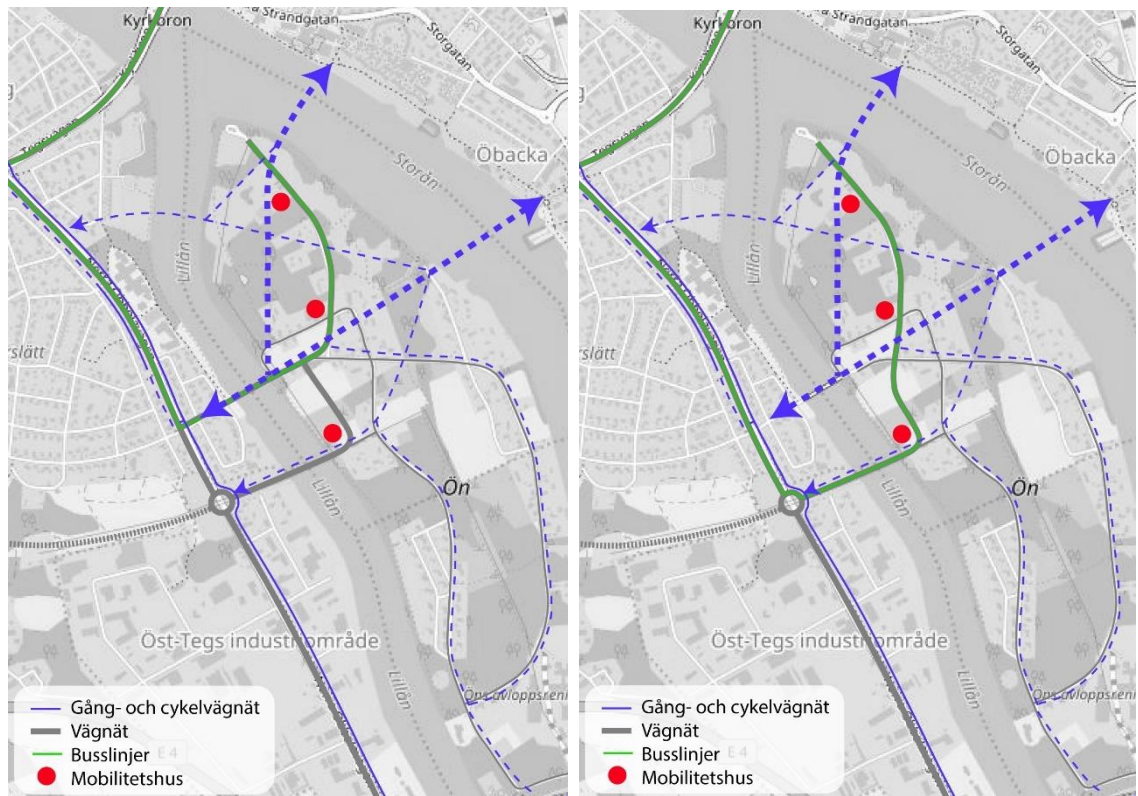
8.5 Förslag på trafikstruktur och utformning

Trafiknät på Norra Ön

Förslag till övergripande struktur för vägnätet bygger på att läget för huvudgatan på Norra Ön i princip ligger fast enligt den fördjupade översiktsplanen. En utgångspunkt har också varit att det finns stor frihet för lokalisering av övriga lokalator och kvartersstruktur.

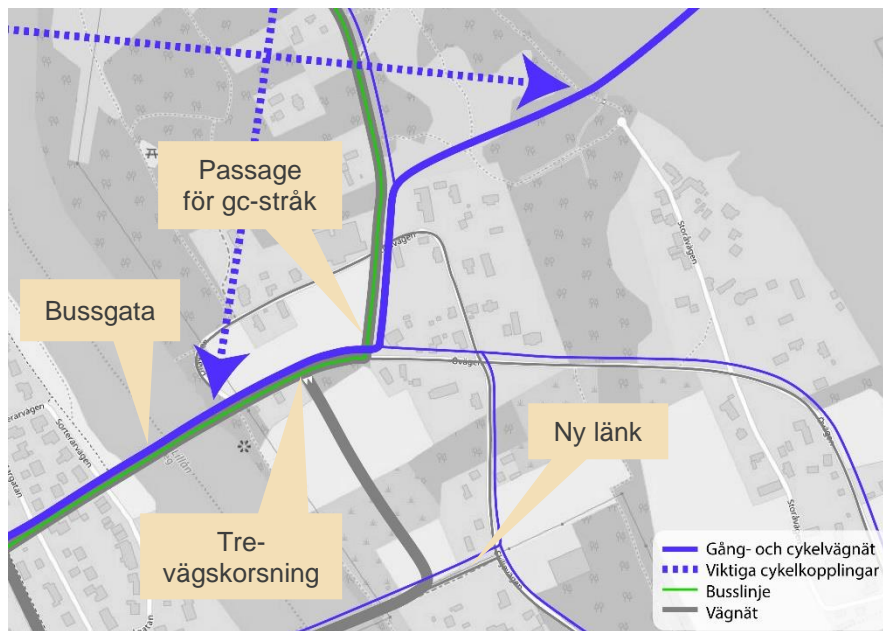
Förslaget bygger på att huvudvägnätet för gång och cykel ges så gen sträckning som möjligt mellan broarna. Mobilitetshus med parkering för bil placeras intill huvudstråket för biltrafik.

Hur busstrafiken ska bli attraktiv är en av de stora utmaningarna för Norra Ön. Nedan redovisas två alternativa strukturer beroende på om den befintliga bron används för busstrafik eller inte.

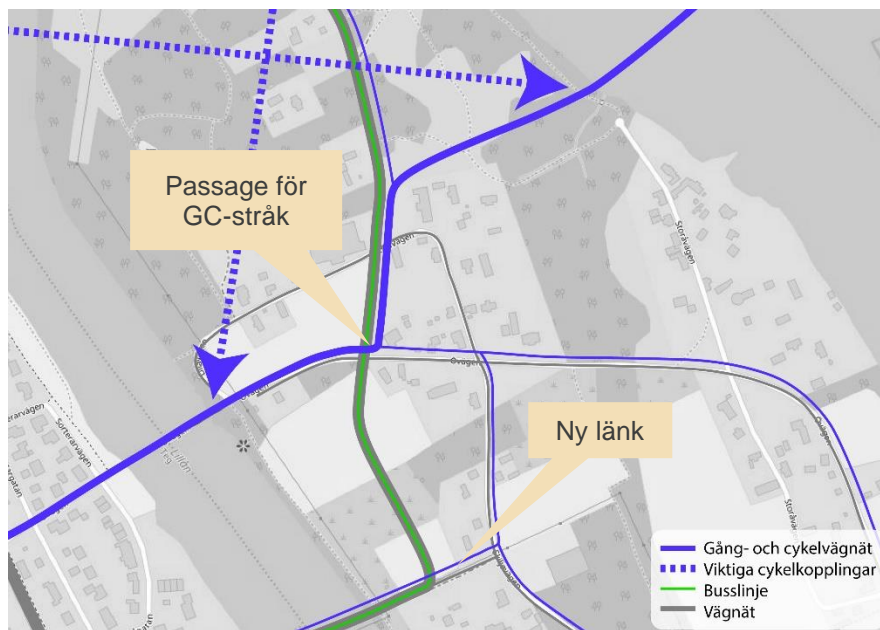
Figur 8-11 Förslag på övergripande trafiklösning för Norra Ön. Blå streckade linjer visar vilka samband som är viktiga att stärka för gång och cykel, och är utgångspunkt för mer detaljerade lösningar.

Nedan redovisas en idéskiss på korsningen mellan den nya huvudgatan på Norra Ön och Övägen. I detta alternativ läggs busstrafiken på den befintliga bron och bussarna prioriteras gentemot biltrafiken. Korsningen utformas som en trevägskorsning. Framkomlighet för gång, cykel och buss prioriteras i utformningen. En ny länk kan skapas mellan nya bron och Skiljevägen för att inte behöva leda in biltrafiken från Skiljevägen onödigt långt in på Norra Ön. En nackdel med alternativet är att esplanaden på Norra Ön bryts.

Figur 8-12 Skiss på trafiklösning Norra Ön där busstrafiken går på den befintliga bron. För att ge busstrafiken bästa förutsättningar skapas en trevägskorsning där busstrafiken har företräde.

Som ett alternativ till ovanstående kan en lösning vara att bussarna istället nyttjar den nya bron till Ön och befintlig bro reserveras för gående och cyklister, se figur nedan. Fördelen är att esplanaden på Norra Ön då kan hållas sammanhängande och att trafiklösningen blir tydligare samtidigt som trafiksäkerhet och framkomlighet för fotgängare och cyklister förbättras på den befintliga bron. Den främsta nackdelen är att busstrafiken får en längre körsträcka.

Figur 8-13 Skiss på trafiklösning Norra Ön där busstrafiken går på den nya bron och befintlig bro reserveras för gång och cykel.

Norra Obbolavägen

För Norra Obbolavägen föreslås en utformning där fokus läggs på att skapa goda förutsättningar för gång, cykel och kollektivtrafik samtidigt som gatans gestaltning förbättras. Stråket ingår i huvudcykelnätet och bör därför utformas med hög standard. Idag finns en oseparatorad GC-bana öster om Norra Obbolavägen. På västra sidan är GC-banan inte sammanhängande och håller varierande standard.

Förslaget bygger på följande:

- ▶ Huvudvägnät för gång och cykel prioriteras på Norra Obbolavägens östra sida. Liksom för Norra Ön separeras gående och cyklister från varandra. Som minsta mått används här 4,3 meter (1,8 för fotgängare och 2,5 för cyklister), men helst 5,3 meter.⁵⁵
- ▶ Samtliga korsningspunkter mellan huvudvägnätet för gång och cykel och anslutningsvägar bör utformas som genomgående GC-banor där GC-trafikanter har företräde gentemot biltrafik.
- ▶ En sammanhängande gångväg föreslås på den västra delen av Norra Obbolavägen. Här kan standarden vara lägre eftersom detta stråk tillhör lokalnätet.
- ▶ Samtliga gc-passager över Norra Obbolavägen bör utformas så att framkomligheten för buss i möjligaste mån inte påverkas och kan förslagsvis utformas i form av oreglerade övergångsställe och cykelpassage

⁵⁵ Trafikverket, 2014. Regional cykelplan för Stockholms län 2014-2030

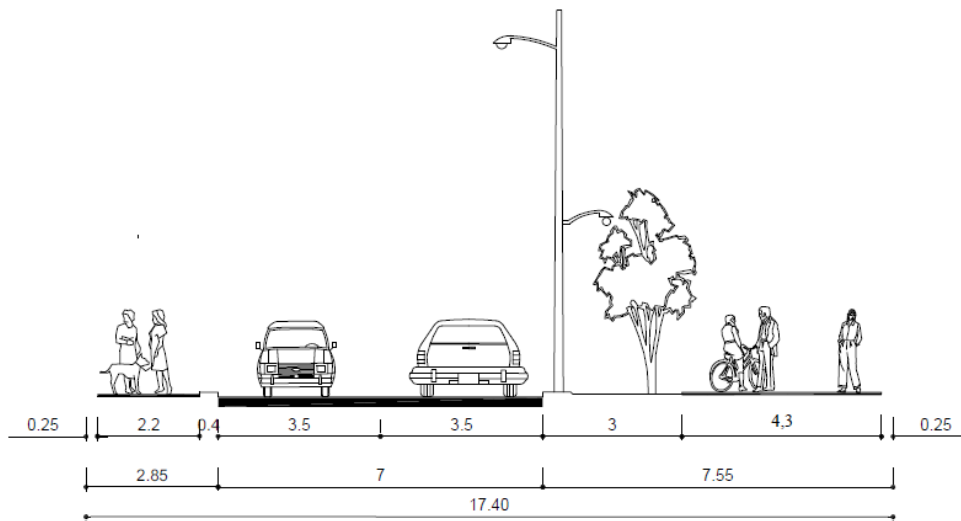

Figur 8-14 Föreslagna åtgärder på Norra Obbolavägen.

Norra Obbolavägen har delvis varierande bredd men är cirka 17,5 - 18 meter bred som mest. Nedan illustreras en tänkbar sektion för vägen. Utformningen ger utrymme för gång och cykel på den östra sidan av vägen. På östra sidan läggs även en zon för träd och belysning vars utrymme också kan användas för snöröjning. På den västra sidan finns utrymme för en gångväg. Vintertid kan den ytan användas för snöupplag. Av snöröjningsskäl bedöms det inte möjligt att rymma både gång och cykel på den västra sidan av vägen.

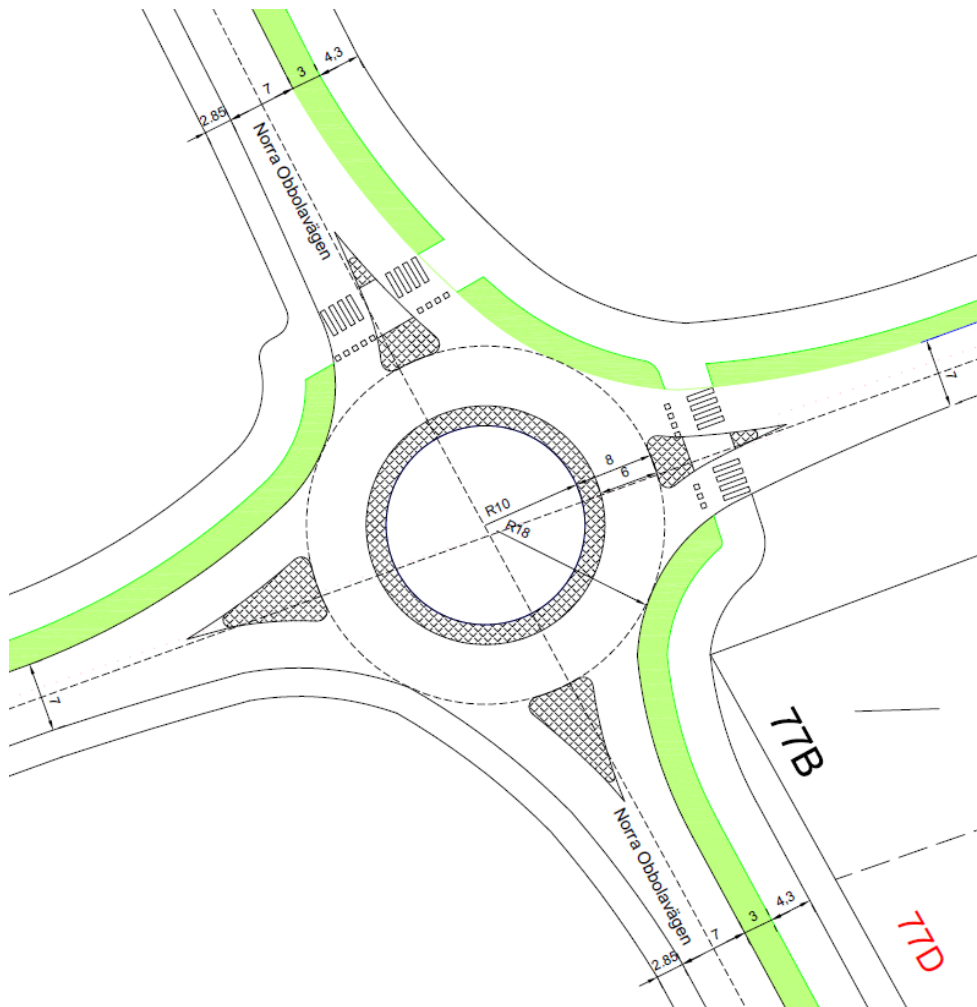

Figur 8-15 Sektion som möjliggör träd samt gång- och cykelväg på östra sidan av Norra Obbolavägen, och en gångbana på den västra.

Korsningen Söderslättsvägen – Norra Obbolavägen

Korsningen föreslås byggas som en cirkulation. Om Söderslättsvägen byggs ut kompletteras cirkulationsplatsen med ett fjärde ben, se figur nedan. Gång- och cykelväg anläggs på norra sidan av den nya vägen.

Figur 8-16 Förslag på utformning av korsningen Söderslättsvägen - Norra Obbolavägen. Eventuellt kan cirkulationen av kapacitetsskäl kompletteras med ett extra högersvängskörfält från Norra Obbolavägen till Söderslättsvägen.

Korsningen Norra Obbolavägen-Ringvägen

Om Söderslättsvägen byggs ut visar analyserna att korsningen Norra Obbolavägen-Ringvägen kan behöva byggas om med ett vänstersvängskörfält. Nedan illustreras förslag på utformning av korsningen. Längs Ögatan läggs en separerad dubbelriktad gc-bana på norra sidan.

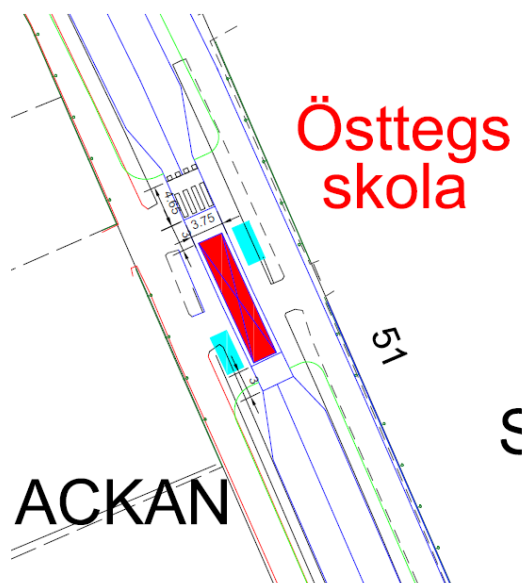
Figur 8-17 Förslag på utformning av korsningen Norra Obbolavägen-Ringvägen, med inlagt vänstersvängskörfält mot Ringvägen. Gc-stråket mot Ön ligger på norra sidan av Ögatan.

Gc-banan korsar Sorterarvägen närmst bron och sedan Flottargatan. Dessa övergångar bör utformas som genomgående gc-banor. Bredden på gc-bana bör vara minst 4,3 meter eftersom anslutningen ingår i huvudvägnätet.

Östtegs skola

Vid Östtegs skola finns idag ett signalreglerat övergångsställe. Eftersom signalreglerade övergångsställen kan innebära en falsk trygghet föreslås här en annan utformning i kombination med att en hållplats skapas vid skolan längs Norra Obbolavägen.

En åtgärd som övervägts är att införa en timglashållplats för att ge en säkrare passage och samtidigt prioritera busstrafiken, se principskiss nedan.

Figur 8-18 Förslag på utformning av hållplatsen vid Östtegs skola med timglashållplats.

En viktig aspekt är dock vilka trafikflöden som Norra Obbolavägen kommer att få. Enligt "Kommunal VGU-guide" är timglashållplats inte lämplig vid höga trafikflöden och har en övre gräns på cirka 750-800 fordon i timmen vid måttlig busstrafik (ca 10 turer/tim). Idag har Norra Obbolavägen drygt 8 700 fordon per dygn på denna sträcka, och om 10% av flödet antas ske under maxtimmen blir slutsatsen att timglashållplats inte är en lämplig åtgärd.

Om Söderslättsvägen byggs sker dock en omfördelning av trafik som ökar förutsättningarna för en timglashållplats. Flödet blir då cirka 6 800 fordon per dygn, eller 680 om 10% antes ske under maxtimmen, vilket ligger under gränsen för när timglashållplats är lämplig. En timglashållplats kan då också vara ett verktyg för att styra över större andel av trafiken till Söderslättsvägen.

Om en timglashållplats inte är möjlig kan hållplatsen anläggas som en enkel stopphållplats där bussen stannar i körbanan, se principskiss nedan. Jämfört med en timglashållplats behövs mer utrymme vilket innebär att det krävs kompromisser för att inrymma lösningen (om en breddning in mot skolans område inte är möjlig). Lösningen nedan innebär:

- ▶ De båda körfälten separeras med refug för ökad trafiksäkerhet.
- ▶ Gång- och cykelbanan på östra sidan av vägen smalnas av från 4,3 till 3,5 meter.

- ▶ På vägens västra sida leds gångbanan framför väderskyddet av utrymmesskäl.

Figur 8-19 Förslag på utformning av hållplatsen och passage vid Östtegs skolan med stophållplats.

Övergångsställe norr om Östtegs skola

Det finns idag ett oreglerat övergångsställe norr om Östtegs skola på Norra Obbolavägen. Övergångsstället är förskjutet i sidled jämfört med gång- och cykelbanan som ansluter från bostadsområdet på västra sidan. Ett staket finns idag där gång- och cykelbanan ansluter till Norra Obbolavägen.

Övergångsställets utformning bör ses över och tillgänglighetsanpassas. En refug bör studeras närmare för att skapa en säkrare passage. För att prioritera gång- och cykeltrafiken genom gena kopplingar föreslås övergångsstället förskjutas i sidled och staket tas bort så att övergångsstället ligger i höjd med gång- och cykelbanan.

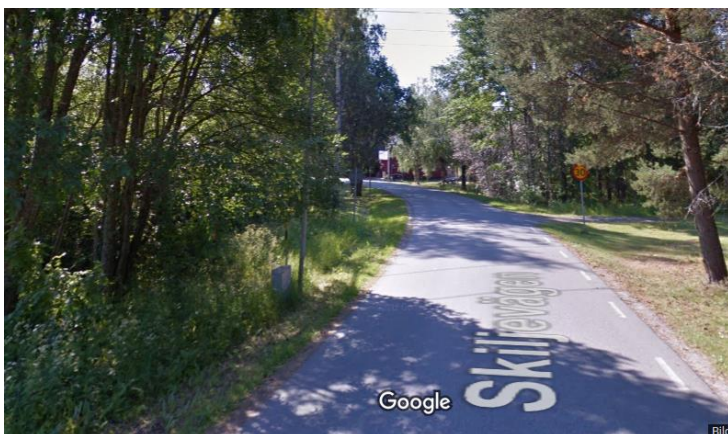

Figur 8-20 Övergångsställe med anslutande gång- och cykelbana norr om Östtegs skola

Övägen och Skiljevägen

Övägen och Skiljevägen är relativt smala vägar som idag saknar gång- och cykelbana. Enligt mätningarna (se Tabell 8-1) är trafikflöden ca 1180 fordon vid Öbron och 380 fordon vid södra delen av Skiljevägen. Med alstringen från Norra Ön till år 2040 kommer belastningen öka med ungefär 100-200 fordon per dag över båda vägalternativen tillsammans. Enligt modellen blir det fortsatt mest fördelaktigt att från Norra Ön resa via nya bilbron och vidare söderut, istället för att resa med begränsad hastighet på 30 km/h. För att förhindra genomfartstrafik på Övägen och Skiljevägen, liksom vad simuleringsmodellen 2040 visar, är det därför viktigt att hastighetsbegränsningen på 30 km/h efterlevs.

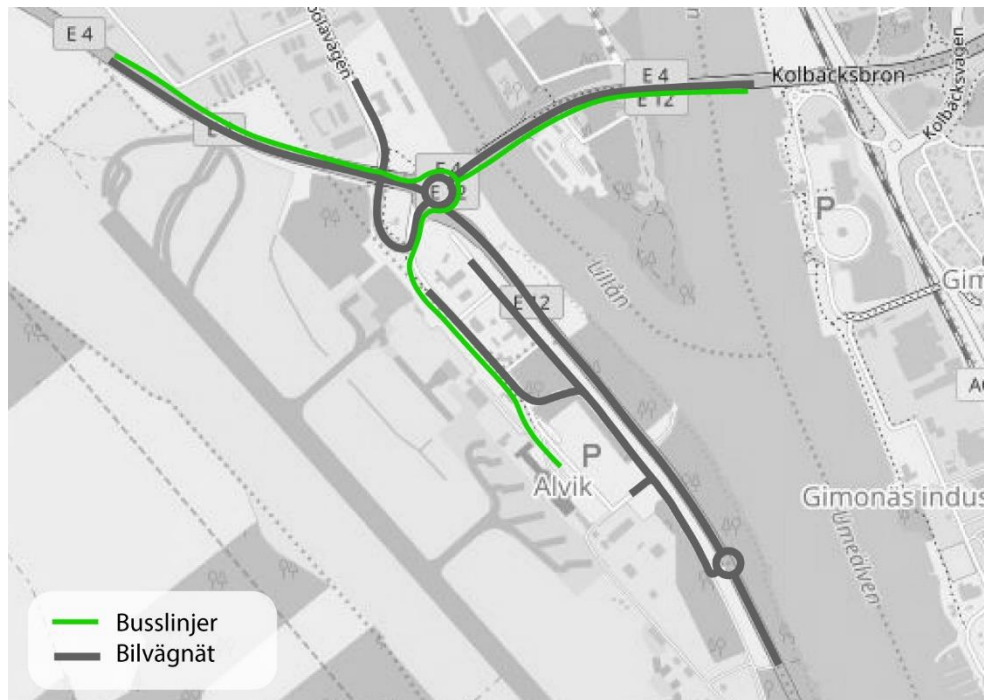
Figur 8-21 Skiljevägen saknar idag gång- och cykelbana. (Källa: Google maps)

Ny infart till flygplatsen?

I utredningen har ingått att studera en ny infart till flygplatsen från E12. Kapacitetsanalyserna visar att korsningen Norra Obbolavägen-Flygplatsvägen har ansträngd kapacitet i vissa fall. Detta gäller framför allt i scenariot utan målstyrd planering för trafiken från Norra Ön, och utan att Söderslättsvägen byggs.

Figuren nedan visar hur en ny anslutning skulle kunna se ut. En cirkulationsplats byggs där det idag finns en trevägskorsning (av trafiksäkerhetsskäl). En tänkbar variant är också att flytta anslutning längre norrut för att minska sträckan till flygplatsen, men då behöver behovet av magasinlängd inne på flygplatsområdet beaktas för att undvika köbildning mot E12.

I detta förslag ligger flygbussarna kvar i nuvarande sträckning till flygplatsen för att ha så god dragning som möjligt, och därmed bidra till målen om ökad andel hållbart resande. Detta förutsätter någon form av lösning som gör att biltrafiken inte tar denna smitväg.

Figur 8-22 En ny infart till flygplatsen skulle avlasta korsningen Flygplatsvägen-Norra Obbolavägen.

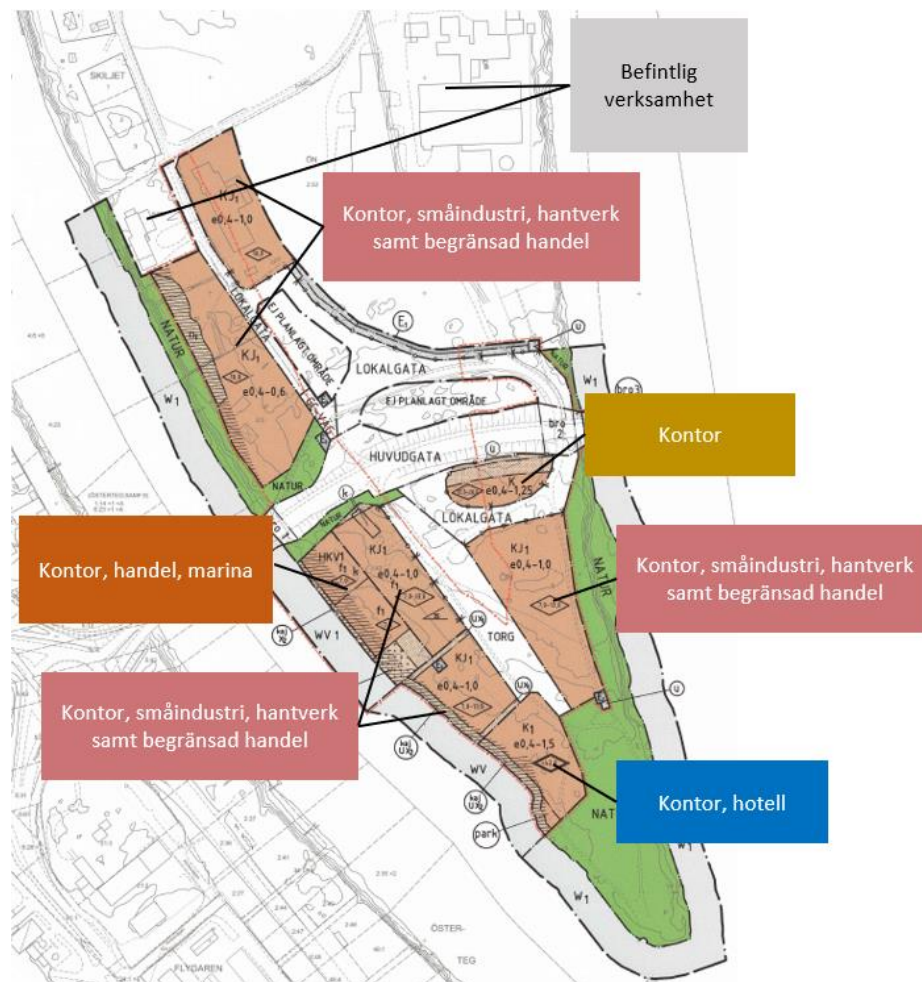
Gjorda analyser visar att åtgärden avlastar trevägskorsningen Flygplatsvägen-Norra Obbolavägen genom att trafiken till flygplatsen hänvisas till E12 samt att den norra delen av Flygplatsvägen kan stängs av för biltrafik. Lösningen innebär en något ökad belastning på cirkulationsplatsen E12-E4. Kostnaden för åtgärden behöver sättas i relation till den kapacitetshöjning som ges för Norra Obbolavägen. Köer uppstår idag på Norra Obbolavägen endast under kortare tidsperioder vilket gör att det kan vara svårt att motivera en flytt av flygplatsinfarten enbart på grund av det.

8.6 Effekter på det lokala vägnätet som en följd av exploatering på Södra Ön

Under 2023 har en kompletterande analys gjorts av vilka effekter den planerade exploateringen på Södra Ön har på det lokala vägnätet på Ön, med fokus på Skiljevägen och Övägen. Resultaten sammanfattas i detta avsnitt (se bilaga 4 för mer information).

Planering Södra Ön

På Södra Ön finns en färdig detaljplan med syfte att skapa förutsättningar för verksamheter, främst kontor, småindustri och hantverk samt hotell och besöksverksamhet. Bebyggelsen koncentreras söder om bron och E4/E12 samt väst på Ön, se plankarta Figur 8-23/0-1. Södra Ön kommer att ansluta till Skiljevägen, vid korsningen Skiljevägen/Övägen.

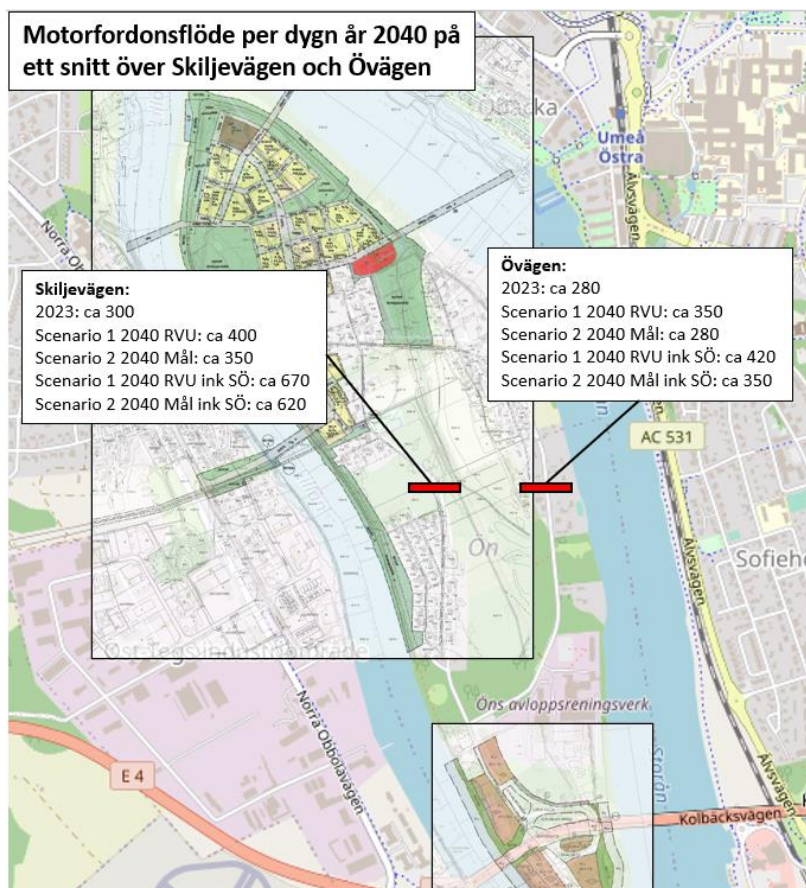
Figur 8-23 Utklipp från plankarta över Södra Ön med nytillkomna och befintliga målpunkter⁵⁶.

⁵⁶ Umeå kommun. Detaljplan Södra Ön 2017-02.

Trafikflöden – motorfordon

Antalet motorfordonsrörelser som explicit alstras från exploateringen på Södra Ön beräknas bli cirka 3 500 per dygn. Bedömningen är att endast en liten del av trafiken utgörs av resor mellan norra och södra delen av Ön. Ett antagande har gjorts om att det motsvarar 5% av trafikstringen, eller cirka 170 fordon per dygn. Denna trafik bedöms i första hand använda sig av Skiljevägen då den är ett genare alternativ än Övägen. Den absolut största delen av trafiken till och från Södra Ön kan förväntas nyttja anslutningarna mot E4/E12.

Figuren nedan visar en uppskattning av trafikflödena 2040 ser ut med hänsyn till de planerade exploateringarna både på norra och södra delen av Ön. Störst trafikökning sker på Skiljevägen (ungefär en fördubbling). Ur ett kapacitetsperspektiv är dock flödena låga, under maxtimmen motsvarar de drygt 1 fordon per minut Skiljevägen och 0,5 fordon per minut på Övägen.

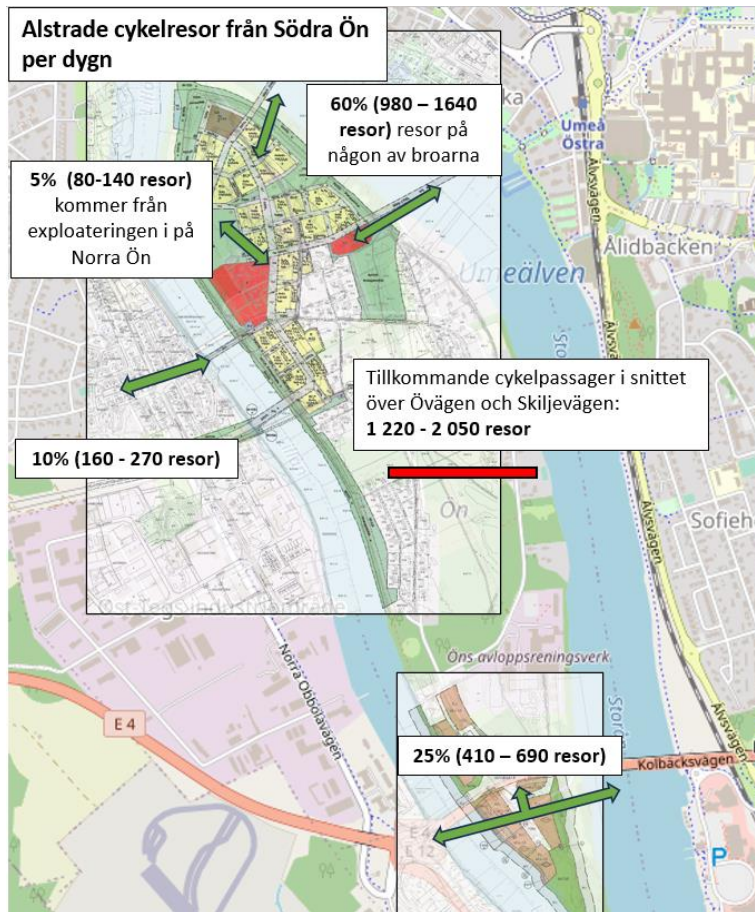
Figur 8-24 Motorfordonsflöde på Skiljevägen och Övägen för nuläget samt prognosår 2040 utifrån givna förutsättningar. Umeå kommun har gjort mätningar år 2023 av fordonsflödet på Skiljevägen och Övägen.

För att minska risken för oönskade flöden på Skiljevägen och Övägen är det av stor vikt att skyltad hastighet 30 km/h efterlevs, vilket gör att det i normalfallet inte blir någon tidsvinst av att välja dessa alternativ. Den planerade vägstrukturen på Norra Ön, innebärandes att resande behöver åka norrut efter nya bilbron för vidare resa mot Skiljevägen/Övägen, bidrar till minskat genomresandet då alternativet blir mindre gent. Det är också av vikt att se över korsningsutformningen för Skiljevägen/Övägen för att kunna påverka fördelningen av trafiken på Ön.

Trafikflöden – Cykel

Totalt beräknas Södra Ön alstra ca 1 600–2 700 cykelresor per dygn, baserat på antalet cykelparkeringar som planeras i planområdet. Figuren nedan visar en uppskattning av hur de tillkommande cykelflödena från Södra Ön fördelar sig i nätet. Den största delen av flödet (60%) kan förväntas ske via Norra Ön och vidare mot centrala Umeå via någon av de planerade broarna för cykel.

Figur 8-25 Antal alstrade cykelresor från exploateringen av Södra Ön. Rött snitt markerar tillkommande flöde fördelat på Skiljevägen och Övägen.

Cykelflödena i nord-sydlig riktning på Ön kan förväntas öka kraftigt i samband med exploateringen av Södra Ön. I nuläget finns Övägen och Skiljevägen som alternativa ruttval, där båda vägarna innebär cykling i blandtrafik. Skiljevägen är något genare, och om en separat cykelväg anläggs på norra delen av Skiljevägen är det rimligt att anta att Skiljevägen skulle attrahera ytterligare en större mängd cyklister. Nätets utformning och passager bedöms ha stor påverkan på hur cykelresor fördelas mellan Övägen och Skiljevägen. Idag saknas det trafikmätningar för cykelflöden på båda dessa vägar.

Trafikmätningar från 2023 ger en bild av storleksordningen på cykelflödena till och från Ön. Det har uppmätts ca 200 cyklister per dygn på cykelbana på södra delen av Ön och ca 370 cyklister i anslutning till Öbron.

9. Slutsatser

Utbyggnaden av Norra Ön innebär ökad trafik och ställer nya krav på utformningen av trafiksystemet i området. En avgörande fråga är i vilken utsträckning resandet till och från Norra Ön kommer att gå i linje med målet om 65 % hållbara resor. För att detta ska vara möjligt måste gång-, cykel- och kollektivtrafik ges bästa möjliga förutsättningar. Nedan sammanfattas de viktigaste slutsatserna från utredningen.

Gång- och cykeltrafik

- ▶ De gång- och cykelbroar som förslås i fördjupningen för Ön är en förutsättning för hög tillgänglighet och genhet i gång- och cykelnätet. Alla broarna är viktiga och bör byggas i ett tidigt skede för att möjliggöra hållbara resvanor.
- ▶ Gång- och cykelbron mot Universitetet (som redovisas som reservat i fördjupningen för Ön) bedöms vara motiverad av förbättrad tillgänglighet till Umeå Östra, sjukhuset och Universitetet.⁵⁷
- ▶ Gång- och cykelnätet på Norra Ön bör planeras med hög standard och gena sträckningar mellan brokopplingarna för att cykeln ska kunna konkurrera med bilen även på längre sträckor. Detta innebär att bebyggelsestrukturen för området behöver anpassas till gång- och cykeltrafiken.
- ▶ Trafikslagen separeras på huvudvägnätet medan det lokala gång- och cykelnätet på Ön planeras i blandtrafik på det oskyddade trafikanternas villkor.

Kollektivtrafik

- ▶ För att ge grundläggande tillgänglighet föreslås en ny busslinje till Norra Ön. På Norra Ön föreslås två hållplatslägen. Om busstrafiken leds på den nya bron istället för den befintliga kan ytterligare en hållplats övervägas. I det målstyrda scenariot bedöms turtätheten högst uppgå till 15-minuterstrafik.
- ▶ Busstrafikens attraktivitet är en nyckelfråga för att kunna nå målen om hög andel hållbart resande. Busstrafiken får dock svårt att konkurrera tidsmässigt med bil eftersom bussen måste köra via Norra Obbolavägen för att komma mot centrum. För att bli ett verkligt attraktivt alternativ vore en genkoppling med bro mot centrum önskvärd.

Parkering och mobilitetshus

- ▶ Att styra bilparkeringen är ett kraftfullt verktyg för hållbar trafikplanering. På Norra Ön föreslås mobilitetshus som är samlade anläggningar för

⁵⁷ Genheten till sjukhuset och Universitet begränsas dock av att cyklister behöver ansluta till gc-bron "Svingen".

både bilparkering och andra mobilitetstjänster så som bilpool, cykelpool, etc.

- ▶ Vid lokaliseringen av mobilitetshus behöver tillgänglighet och acceptabelt gångavstånd vägas in, liksom önskan om att minimera biltrafiken inne i området. För Norra Ön har 300 meter acceptabelt gångavstånd använts i analysen. Två till tre mobilitetshus föreslås, varav två byggs på norra delen av Ön i ett första skede och det tredje föreslås sedan byggas i anslutning till bilbron.
- ▶ Efterfrågan på bilparkering förväntas uppgå till 1450 – 1800 platser beroende på fördelning av lägenheter i olika storlekar. Med mobilitetstjänster bedöms efterfrågan på bilparkering kunna minska till 1150 – 1450 platser.

Kapacitet i vägnätet

- ▶ De kapacitetsanalyser som gjorts visar att belastningen i det omkringliggande vägnätet ökar vid utbyggnaden av Norra Ön. Förutsatt att målet om hållbart resande nås bedöms befintligt vägnät ändå i stort vara dimensionerat för att kunna ta hand om trafikmängderna.
- ▶ I scenariot utan målstyrd planering är det framför allt korsningen Norra Obbolavägen-Flygplatsvägen som har ansträngd kapacitet. Om Söderslättsvägen byggs ut minskar det problemet, men istället uppstår kapacitetsproblem i korsningen Norra Obbolavägen – Övägen (kan lösas med vänstersvängskörfält).
- ▶ Analysen visar att en mindre överbelastning sker även i korsningen Norra Obbolavägen-Söderslättsvägen i scenariot utan målstyrd planering, om Söderslättsvägen byggs. Om kapacitetsproblem uppstår kan detta lösas med ett extra högersvängfält i Norra Obbolavägen norra anslutning.
- ▶ Utifrån kapacitetsanalyserna bedöms det inte finnas ett entydigt behov av att bygga ut Söderslättsvägen som en följd av utbyggnaden av Norra Ön. Söderslättsvägen skulle också ge hög tillgänglighet för bil vilket motverkar målet om en hög andel hållbara transporter. Reservatet bör dock bibehållas för att ha framtida handlingsfrihet.
- ▶ Analyser har gjorts av vilken effekt som en ny infart till flygplatsen från E12 ger. Slutsatsen är att åtgärden avlastar korsningen Norra Obbolavägen-Flygplatsvägen, men det bedöms tveksamt om åtgärden går att motivera sett till kostnaderna.

Norra Obbolavägen

- ▶ För Norra Obbolavägen föreslås en utformning där fokus läggs på att skapa goda förutsättningar för gång-, cykel- och kollektivtrafik. Ett nytt hållplatsläge föreslås vid Östtegs skola samtidigt som en ny gångpassage skapas istället för dagens signalreglerade lösning.
- ▶ Korsningen Norra Obbolavägen – nya bilbron föreslås byggas som en cirkulation. Om Söderslättsvägen byggs ut kompletteras cirkulationsplatsen med ett fjärde ben.

Övägen och Skiljevägen

- ▶ Om hastighetsbegränsningen på 30 km/h längs Övägen och Skiljevägen efterlevs förväntas inga större problem med genomfartstrafik mellan

Norra Ön och Kolbäcksbron. Med vägstrukturen enligt plankartan (Figur 2-4) för Norra Ön minskas risken för smittrafik ytterligare då alternativet efter utbyggnad blir än mer ogent då motorfordonstrafik från nya bilbron måste svänga norrut för att ta sig vidare till Övägen och Skiljevägen

- ▶ Med hänsyn till den planerade exploateringen av Södra Ön bedöms framför allt cykelflödena öka i nord-sydlig riktning. Hur cykeltrafiken fördelar sig mellan Skiljevägen och Övägen beror på hur cykelinfrastrukturen utformas.
- ▶ Exploateringen av Södra Ön ger en ökning av trafikflödena på Skiljevägen och Övägen, där Skiljevägen kan antas få störst ökning. Ur ett kapacitetsperspektiv är dock flödena låga.

Bilaga 1 – Trafikalstring Norra Ön

Trafikalstring – Scenario 1

Baserat på RVU 2014 skulle Norra Öns 5 500 invånare i genomsnitt alstra 16 500 resor på en dag. Färdmedelsvalet kommer att skilja sig åt beroende på avstånd till målpunkten. Den totala fördelningen skulle baserat på hur en genomsnittlig invånare i Umeå tätort reser bli:

- ▶ 2 050 resor till fots (12%)
- ▶ 4 450 resor med cykel (27%)
- ▶ 1 300 resor med kollektivtrafik (8%)
- ▶ 8 600 resor med bil (52%)
- ▶ 100 resor med övriga färdmedel (moped/flyg/ etc) (1%)

Tabell 0-1 Andel och antal resor inom olika avstånd. Baserat på resor med start i Umeå tätort från RVU 2014.

Avstånd	Andel av resorna	Antal resor
<1 km	12%	1 900
1 - 5 km	59%	9 600
5 - 10 km	18%	3 000
> 10 km	12%	2 000
Summa		16 500

Tabell 0-2 Färdmedelsval baserat på RVU 2014 beroende på avstånd till målpunkt för resor med start i Umeå tätort.

Färdmedelsval beroende på avstånd					
Avstånd	Gång	Cykel	Kollektivtrafik	Bil	Övrigt
<1 km	55%	32%	1%	12%	0%
1 - 5 km	10%	36%	7%	47%	1%
5 - 10 km	1%	13%	15%	70%	1%
> 10 km	0%	1%	8%	89%	2%

Bedömningen är att Norra Ön kommer med nuvarande planering kommer att ha en sämre kollektivtrafiktillgänglighet än andra jämförbara områden i centrala Umeå. Det gör att andelen resor med kollektivtrafik i segmentet 1 – 5 km samt 5 – 10 km har minskats något till förmån för resor med cykel och bil.

Tabell 0-3 Färdmedelsval (procentuellt) för resor med start eller mål på Norra Ön

Färdmedelsval Norra Ön beroende på avstånd					
Avstånd	Gång	Cykel	Kollektivtrafik	Bil	Övrigt
<1 km	57%	32%	0%	11%	0%
1 - 5 km	10%	37%	4%	49%	0%
5 - 10 km	2%	15%	10%	73%	1%
> 10 km	0%	0%	8%	90%	2%

Tabell 0-4 Färdmedelsval (antal resor) för resor med start eller mål på Norra Ön

Färdmedelsval Norra Ön beroende på avstånd						
Avstånd	Gång	Cykel	Kollektivtrafik	Bilresor	Övrigt	Summa
<1 km	1050	600	0	200	0	1900
1 - 5 km	950	3 550	400	4 700	10	9600
5 - 10 km	50	450	300	2 200	30	3000
> 10 km	0	0	150	1800	40	2000
Summa	2050	4 600	850	8 900	80	16 500

Ett antagande har gjorts att det i genomsnitt sitter 1,2 personer per bil. 8 900 resor med bil motsvarar därför cirka 7 400 fordon. Med ett antagande om 15 % tillkommande nyttotrafik hamnar den totala fordonsmängden Norra Ön alstrar i scenario 2 på omkring 8 500 fordon per dygn.

Trafikalstring – Scenario 2

Baserat på RVU 2014 skulle Norra Öns 5 500 invånare i genomsnitt alstra 16 500 resor på en dag. Med 65 % hållbara färdmedel skulle färdmedelsfördelningen bli:

- ▶ 3 200 resor till fots
- ▶ 6 000 resor med cykel
- ▶ 1450 resor med kollektivtrafik
- ▶ 5 800 resor med bil.

Ett antagande har gjorts att det i genomsnitt sitter 1,2 personer per bil. 5 800 resor med bil motsvarar därför cirka 4 800 fordon. Med ett antagande om 15 % tillkommande nyttotrafik hamnar den totala fordonsmängden Norra Ön alstrar i scenario 2 på omkring 5 600 fordon per dygn.

Tabell 0-5 Färdmedelsval för resor med start eller mål på Norra Ön

Färdmedelsval Norra Ön beroende på avstånd						
Avstånd	Gång	Cykel	Kollektivtrafik	Bilresor	Övrigt	Summa
<1 km	1600	300	0	0	0	1900
1 - 5 km	1550	5300	850	1800	140	9600
5 - 10 km	50	400	450	2100	30	3000
> 10 km	0	0	150	1800	30	2000
Summa	3 200	6 000	1 450	5 700	200	16 500

Bilaga 2 – Framtida trafikflöden

Framtida trafikflöden har beräknats genom att räkna upp dagens flöden som baseras på trafikmätningar samt addera den tillkommande trafiken från Norra Ön. Gång- och cykeltrafiken har prognostiserats till år 2030. Motorfordonstrafiken har räknats upp till år 2040 då en kompletterande utredning gjordes hösten 2021. Prognosen baseras på dagens uppmätta trafikflöden med en uppräkningsomräkning om 0,5 % årligen. Den alstring Norra Ön förväntas bidra med enligt scenario 1 och 2 har sedan adderats och gett totalflödena.

Förutsättningar

Antaganden om trafiktillväxt

I Trafikverkets basprognos för åren 2014 – 2040 prognosticeras trafiktillväxten till 0,55 % årligen för Västerbottens kust och inland⁵⁸. Umeå kommun bedriver sedan lång tid tillbaka ett aktivt arbete för att öka det hållbara resandet i kommunen. Historiskt sett har inte trafiken på vägarna i närheten av Norra Ön ökat så mycket som basprognosen pekar på. Sammantaget har därför bedömningen gjorts att nuvarande basprognos är något för hög för att kunna appliceras som trafiktillväxttal för vägarna runt Norra Ön. Ett antagande har gjorts i denna studie om 0,5 % årlig trafiktillväxt inom det studerade området för Norra Ön.

Framtida infrastruktur

Västra länken anats vara färdigbyggd och öppen för trafik (den sista delen beräknas vara färdig år 2022). Västra länken som är en ringled runt Umeå förväntas ge en viss överflyttning av biltrafik från Tegsbron.

Mellan Norra Obbolavägen och E12 finns ett vägreservat för en väg; Söderslättsvägen. Analyserna av trafikeffekterna av Norra Ön har gjorts med och utan Söderslättsvägen.

Ön kommer att ha fler broar som ansluter till omgivande sidor av älven när Norra Ön är utbyggt. Den befintliga bron (Öbron) kommer att stängas av för biltrafik som istället hänvisas till en nybyggd bro strax söder om befintlig bro. Den nya bron är en förutsättning för att kunna bygga på Norra Ön pga. hållfastheten på den befintliga bron. Den befintliga bron kommer därmed endast vara öppen för gång, cykel och kollektivtrafik framöver.

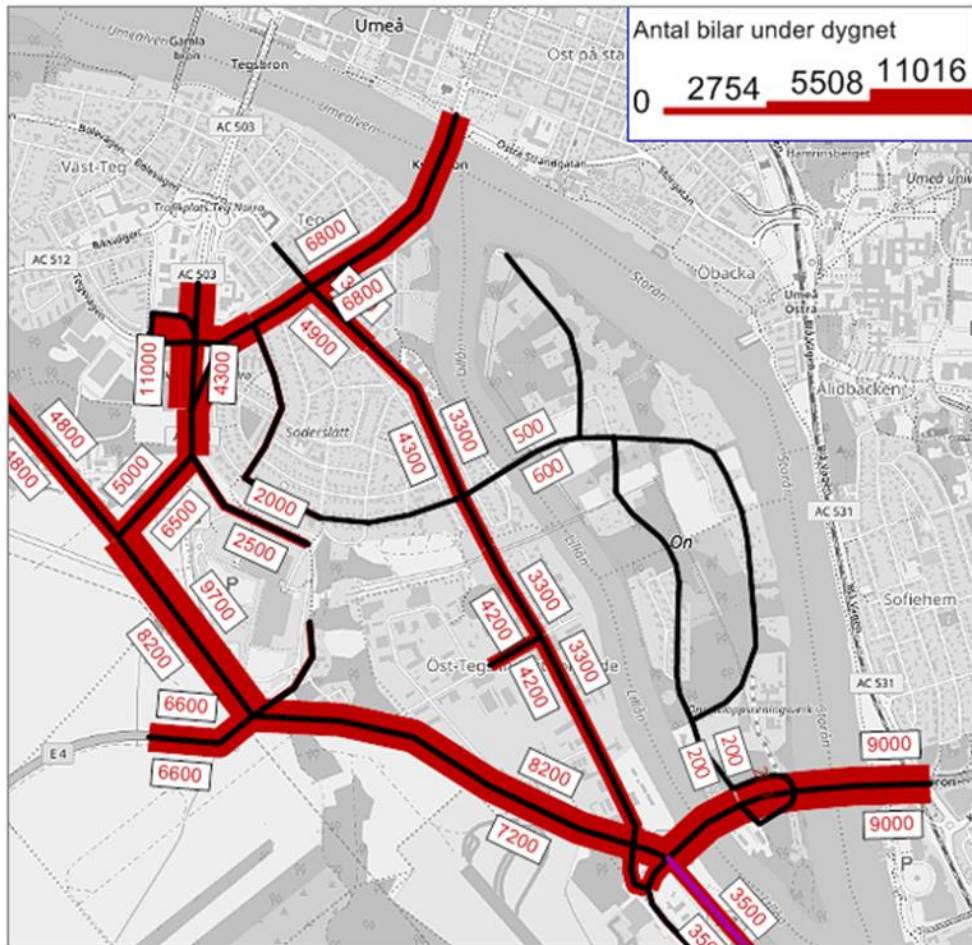
Tre broar planeras för fotgängare och cyklister; en i anslutning mot Östteg och en anslutning mot öst på stan.

⁵⁸ Trafikuppräkningsstal – Vëganalyser Samkalk 2020-06-15

Dagens motorfordonsflöden

Baserat på uppmätta motorfordonsflöden (inkluderar personbilstrafik och tung trafik) i och omkring Ön har en förenklad modell av huvudvägnätet tagits fram i Visum.

En VISUM modellen för motorfordon i nuläget visas i Figur 0-1 nedan. Det förenklade huvudgatanätet har kodats i VISUM och kalibrerats med hjälp av trafikmätningar från 2012 till 2016.

Figur 0-1 Dagens motorfordonsflöden i VISUM modell.

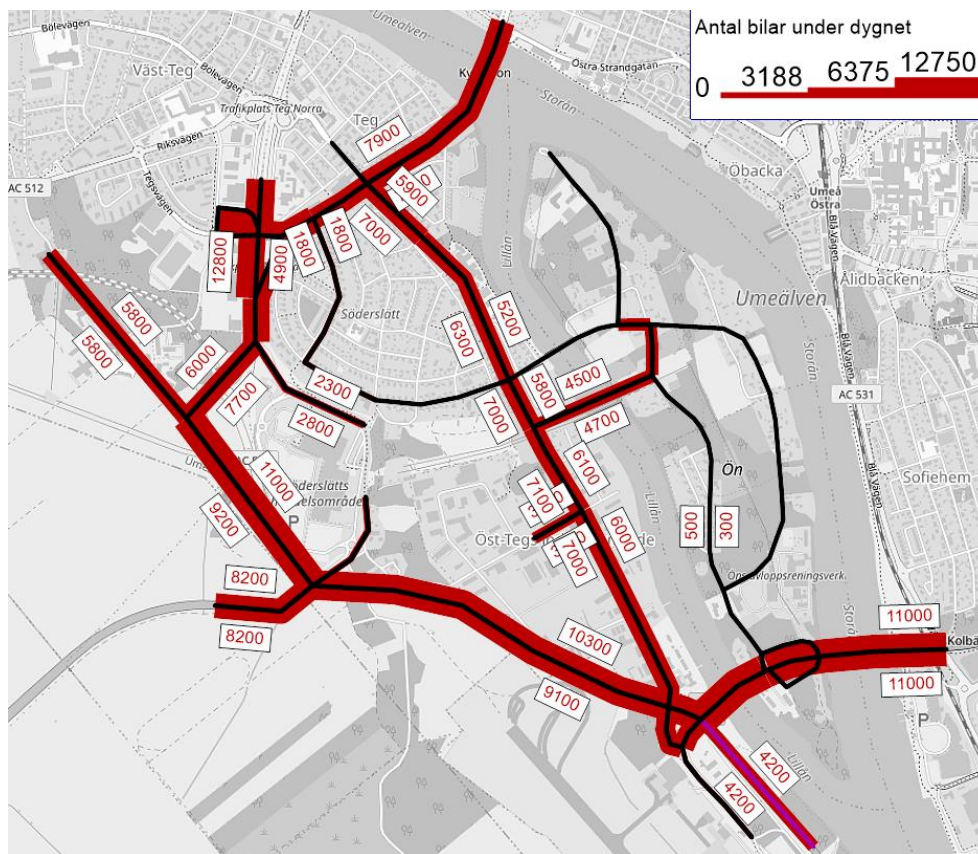
Scenario 1

Scenario 1 baseras på att boende och verksamheter på Norra Ön reser lika ofta och med samma färdmedelsval som en genomsnittlig boende i Umeå tätort gör idag.

Motorfordonsflöden

Den totala fordonsmängden bebyggelsen på Norra Ön alstrar prognosticeras till 8 500 fordon per dygn. Tillkommer gör även ett flöde från befintlig bebyggelse om cirka 2 000 fordon per dygn. Totalt ger det flöde till och från Norra Ön på omkring 10 500 fordon per dygn.

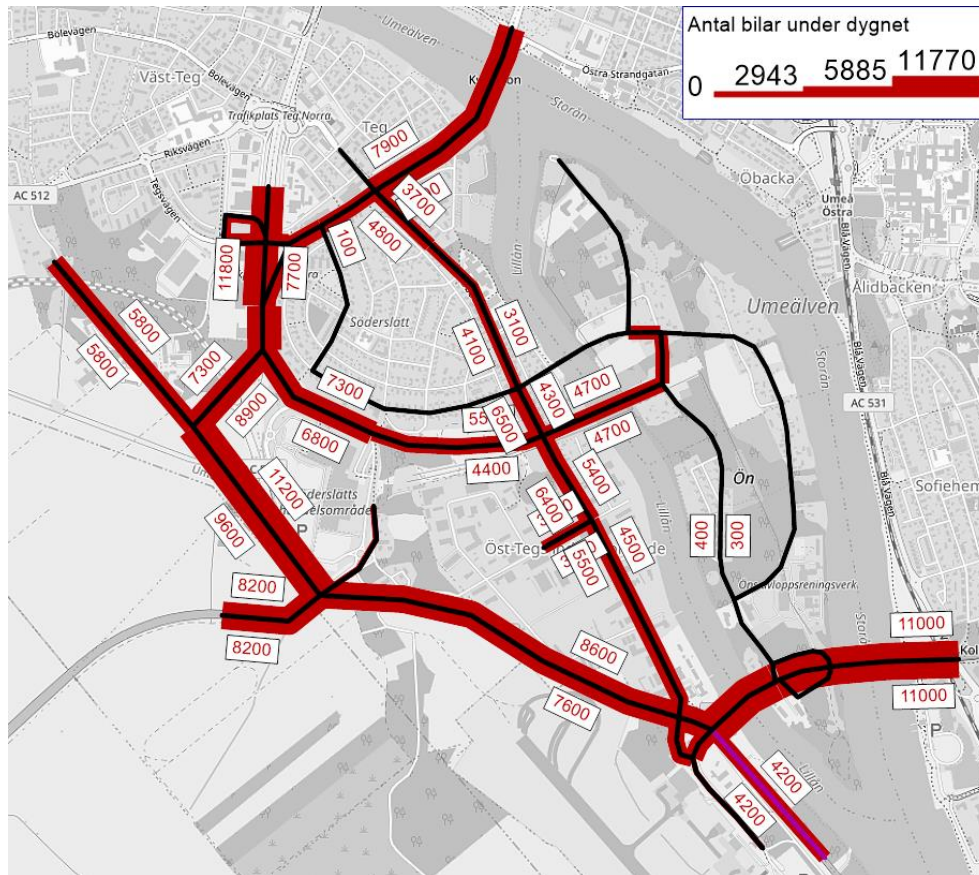
Med en exploatering av Norra Ön kommer trafiken på den nya bron uppgå till 9200 fordon per dygn. Ungefär hälften förväntas trafikera norrut på Norra Obbolavägen och andra hälften söderut. Trafiken på Norra Obbolavägen förväntas öka från dagens 7600 till 12 800 fordon per dygn i ett snitt strax norr om den nya bron.

Figur 0-2 Prognostiserade motorfordonsflöden scenario 1 år 2040 med exploatering av Norra Ön och utan Söderslättsvägen. I flödeskartan ingår ej alstrad trafik från Södra Ön utan redovisas separat i kapitel 8.6. Belastning på Skiljevägen fördelas mer troligt upp mellan Skiljevägen och Övägen vilket ej fångas upp av modellen för både nuläget och 2040.

Med Söderslättsvägen förväntas inte exploateringen av Norra Ön ge någon trafikökning i nordlig riktning på Norra Obbolavägen jämfört med nuläget. Söder om brofästet förväntas en ökning med omkring 4300 fordon per dygn.

Söderslättsvägen i sig förväntas med exploateringen av Norra Ön få en belastning omkring 10 000 fordon per dygn.

Figur 0-3 Prognostiserade motorfordonsflöden scenario 1 år 2040 med exploatering av Norra Ön och med Söderslättsvägen. I flödeskartan ingår ej alstrad trafik från Södra Ön utan redovisas separat i kapitel 8.6. Belastning på Skiljevägen fördelas mer troligt upp mellan Skiljevägen och Övägen vilket ej fångas upp av modellen för både nuläget och 2040.

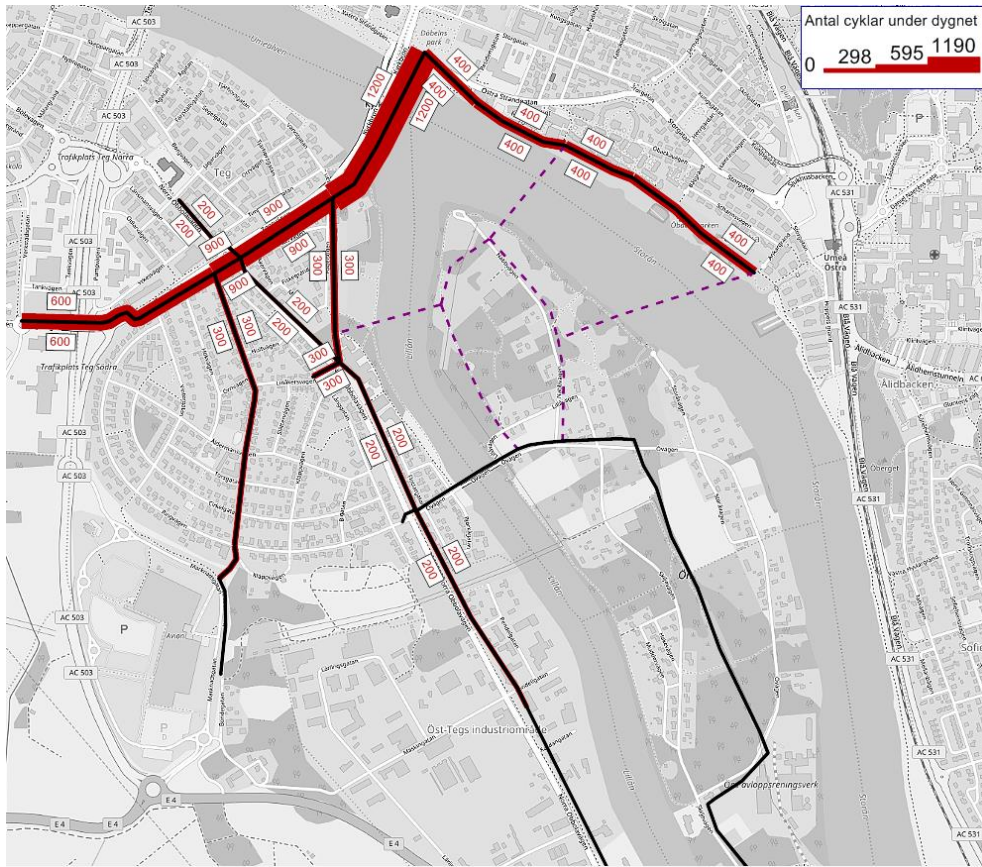
Cykel

Norra Ön förväntas fullt utbyggt i scenario 1 alstra omkring 4 600 cykelresor per dag. Med två gång- och cykelbroar till Ön förväntas flest resor gå över den nordliga bron mot centrala Umeå, cirka 3 600 cykelresor dagligen. Med ytterligare en gång och cykelbro till Ön som ansluter mot Universitetsområdet och Umeå Östra förväntas en överflyttning av cirka 1 600 resor ske till denna.

Antal gång- och cykelresor mot Östteg och antal genomresande cyklister är troligtvis något lågt skattat i analysen. Hur många resor som är att vänta mellan Ön och Östteg kommer i stor utsträckning att bero på hur skolor, förskolor och annan service etableras. Hamnar stor del av servicen på Östtegsidan kommer cykelresandet antagligen bli högre än vad analysen visar.

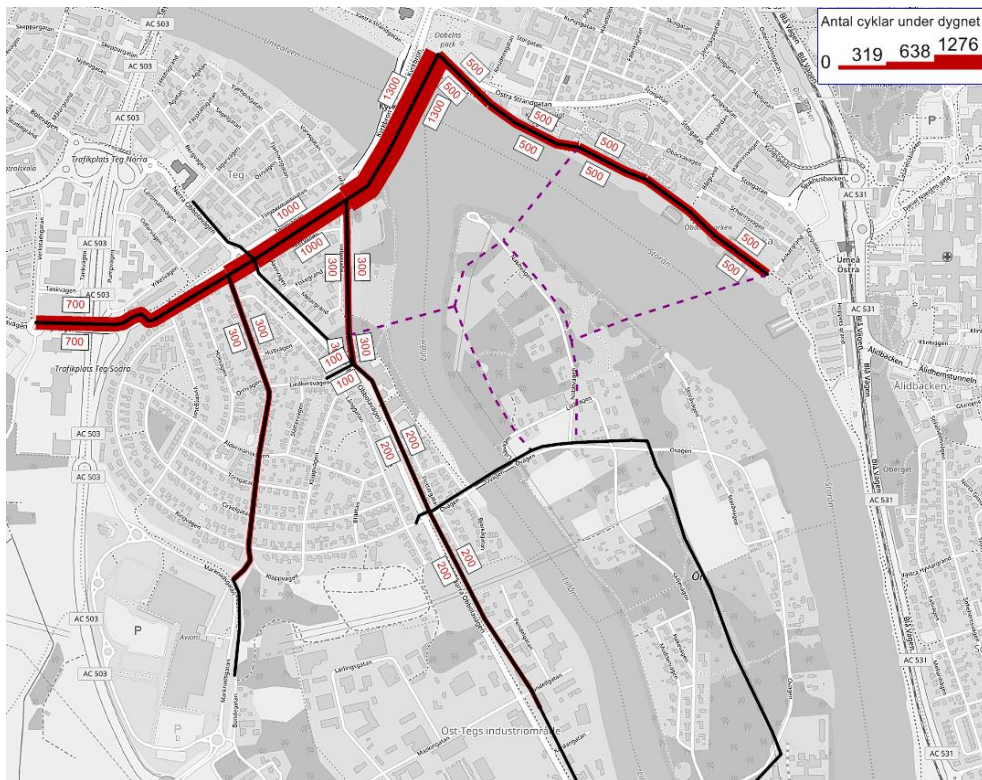
Resandet med cykel över Ön från Östteg till framför allt Universitetsområdet är svårt att skatta då mängden cykelresor mellan dessa målpunkter inte är känd. Hur

attraktivt det kommer att upplevas att cykla över Ön styrs av hur väl utformade gång- och cykelvägarna blir.

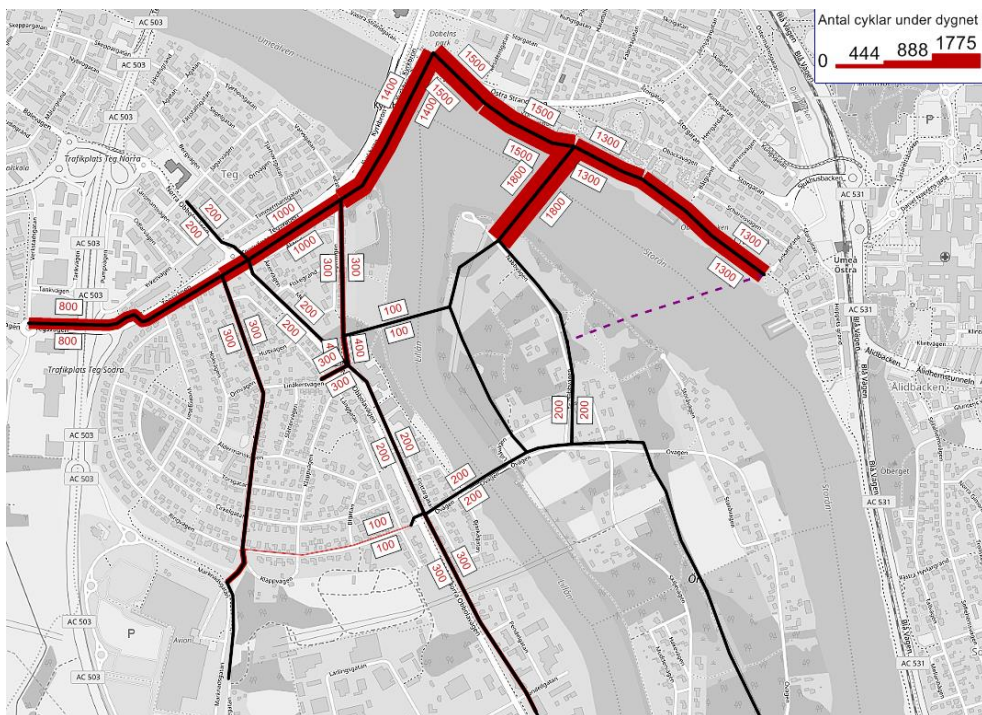

Figur 0-4 Cykelresor idag baserat på befintliga mätpunkter

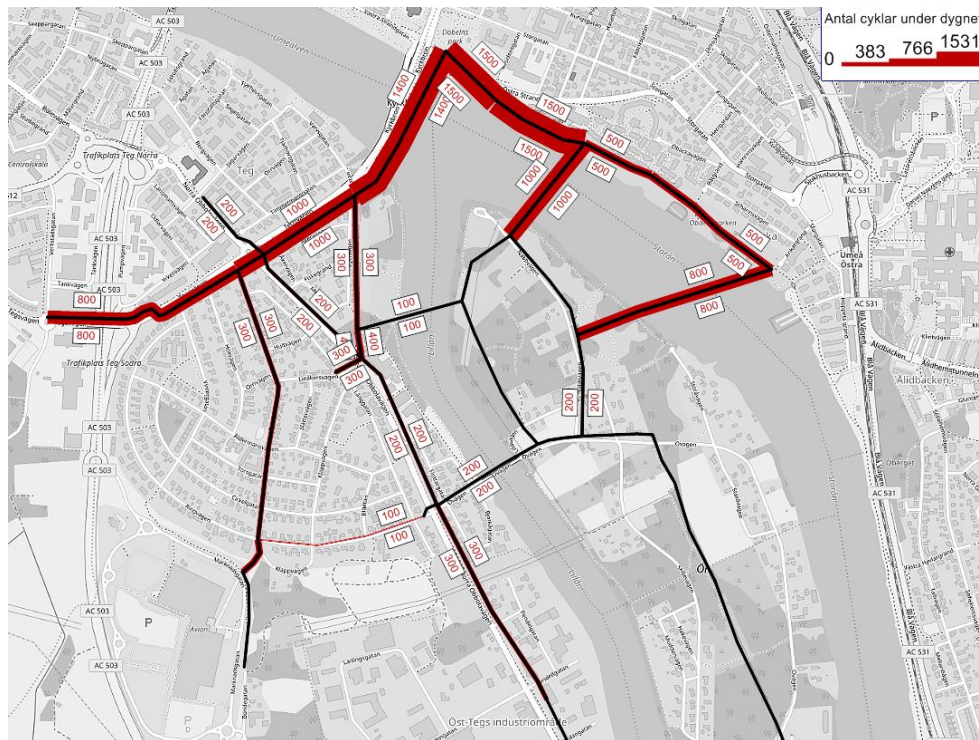

Figur 0-5 Cykelresor år 2030, prognos baserat på befintliga mätpunkter

Figur 0-6 Cykelresor till och från Norra Ön år 2030 i scenario 1. Flödena i figuren visar endast cykelresor till/från Norra Ön samt de relationer där cykelmätningar finns idag vilket gör att figuren inte ger en heltäckande bild av cykelflödena som helhet. De cykelflöden som inkluderas i modellen utgår ifrån centrum med mätpunkter i Östteg, Universitetet, IKEA Avion och Röback

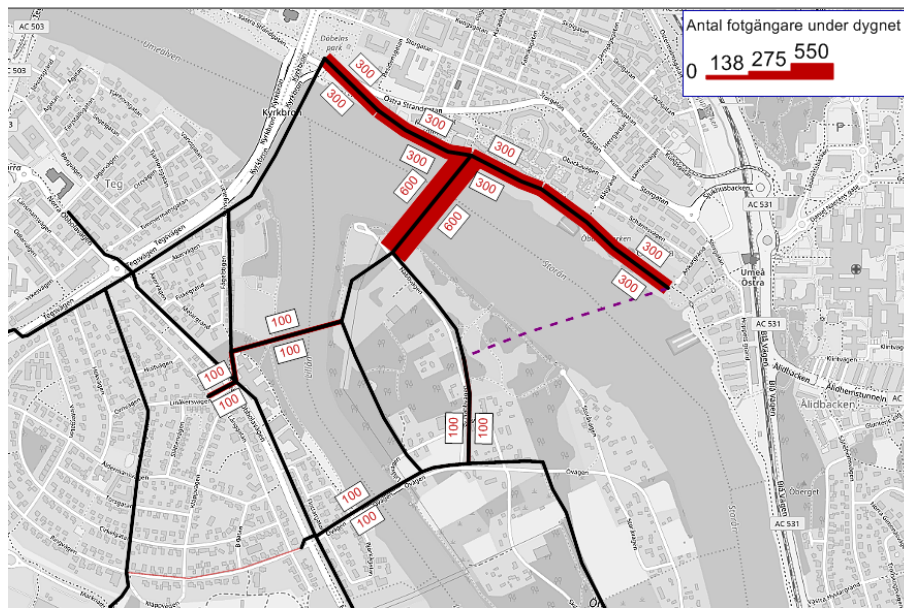
Figur 0-7 Cykelresor till och från Norra Örn år 2030 i scenario 1 med extra gång- och cykelbro. Flödena i figuren visar endast cykelresor till/från Norra Örn samt de relationer där cykelmätningar finns idag vilket gör att figuren inte ger en heltäckande bild av cykelflödena som helhet. De cykelflöden som inkluderas i modellen utgår ifrån centrum med målpunkter i Östteg, Universitetet, IKEA Avion och Röbbäck

Gång

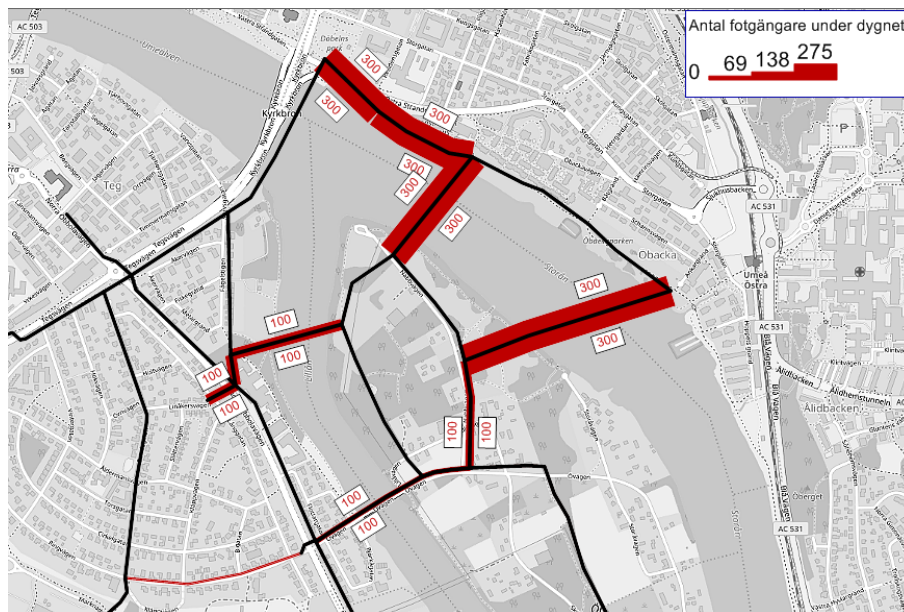
Antal gångresor på omgivande vägnät är idag okänt. Norra Örn förväntas fullt utbyggt alstra drygt 2 000 resor till fots. En stor del av dessa resor kommer ske lokalt på Norra Örn och syns av den anledningen inte som resor i kartorna nedan.

En stor del av våra förflyttningar till fots är ofta inte i syfte att göra en resa. En stor del av förflyttningarna till fots sker av rekreationssyfte eller för motion. Med fler broar till Örn och gångstråkens närhet till vattnet och naturen kommer att göra platsen attraktiv för motions- och rekreativpromenader. Antalet förflyttningar totalt till fots förväntas av den anledningen vara minst det dubbla mot vad prognosen för resor till fots visar på.

Figur 0-8 Gångresor till och från Norra Ön år 2030 i scenario 1.

Figur 0-9 Gångresor till och från Norra Ön år 2030 med en tredje gång- och cykelbro i scenario 1.

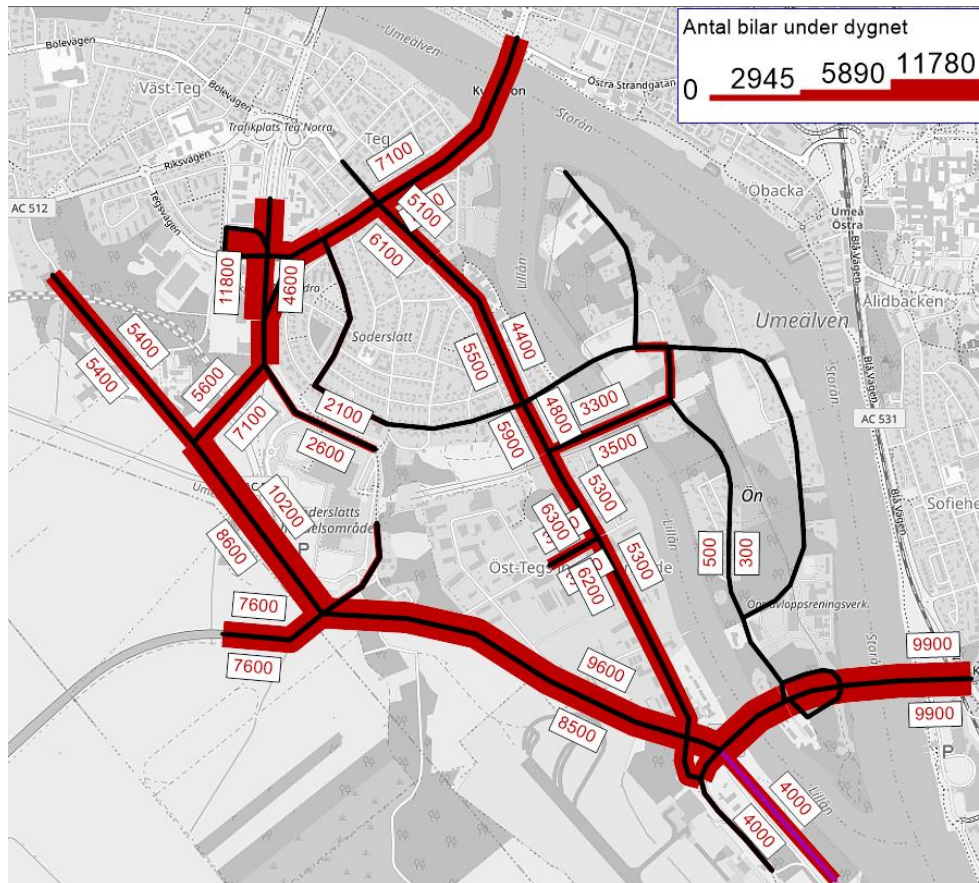
Scenario 2

Scenario 2 baseras på att boende och verksamheter på Norra Ön reser lika ofta som en genomsnittlig boende i Umeå tätort gör idag men att färdmedelsvalet motsvarar Umeå kommuns mål om 65 % hållbara resor.

Motorfordonsflöden

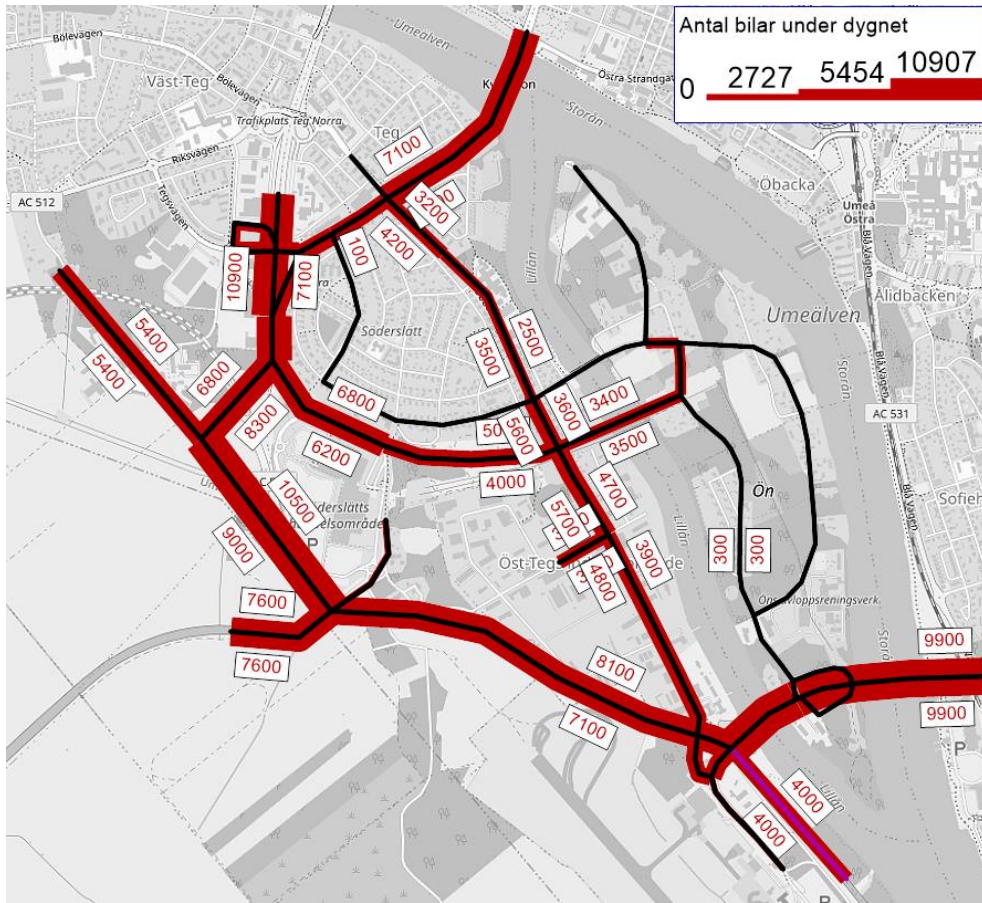
Den totala fordonsmängden bebyggelsen på Norra Ön alstrar prognosticeras till 5 600 fordon per dygn. Tillkommer gör även ett flöde från befintlig bebyggelse om cirka 2 000 fordon per dygn. Totalt ger det flöde till och från Norra Ön på omkring 7 600 fordon per dygn. Det är en minskning med omkring 25 % jämfört med scenario 1.

Med en exploatering av Norra Ön kommer trafiken på den nya bron uppgå till omkring 6 800 fordon per dygn. Ungefär 40 % förväntas trafikera norrut på Norra Obbolavägen och resten söderut. Ökningen i ett snitt på Norra Obblavägen blir därför omkring 4 000 fler fordon per dygn.

Figur 0-10 Prognostiserade motorfordonsflöden scenario 2 år 2040 med exploatering av Norra Ön och utan Söderslättsvägen.

Med Söderslättsvägen förväntas inte exploateringen av Norra Ön ge någon trafikökning i nordlig riktning på Norra Obbolavägen jämfört med nuläget. Söder om brofästet förväntas en ökning med omkring 2900 fordon per dygn. Söderslättsvägen i sig förväntas med exploateringen av Norra Ön få en belastning omkring 9 000 fordon per dygn.

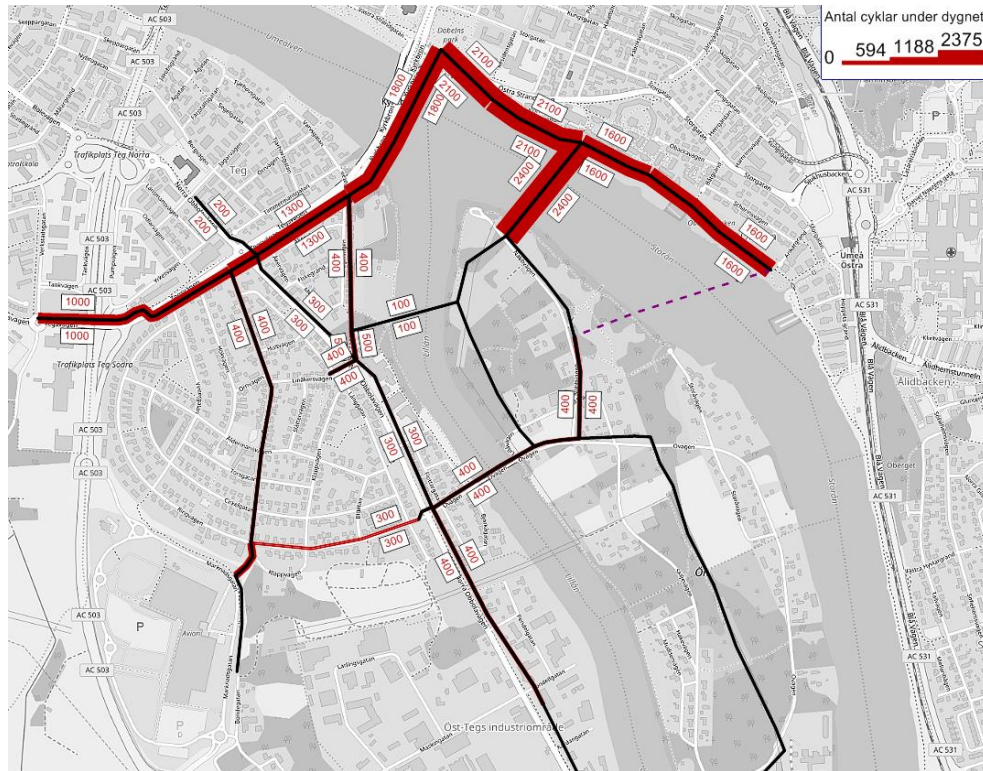

Figur 0-11 Prognostiserade motorfordonsflöden scenario 2 år 2040 med exploatering av Norra Ön och med Söderslättsvägen.

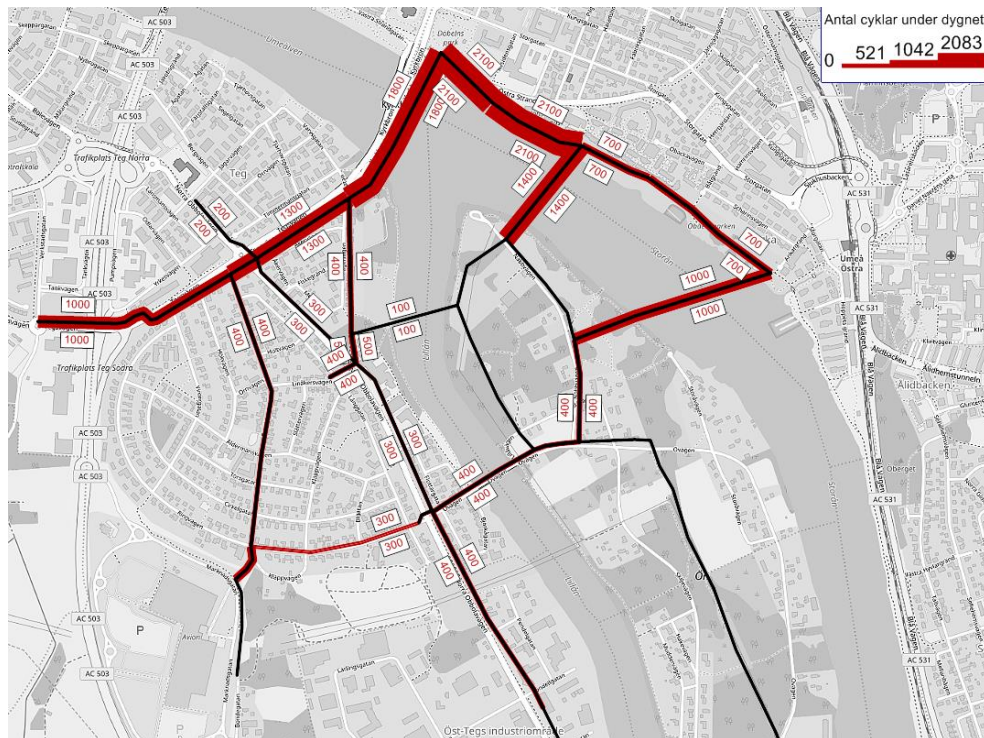
Cykel

Med 65 % hållbara färdssätt har antal cykelresor Norra Ön alstrar prognosticerats till cirka 6 000 per dag vilket är 65 % fler resor än i scenario 1.

Figur 0-12 Cykelresor till och från Norra Ön år 2030 i scenario 2. Flödena i figuren visar endast cykelresor till/från Norra Ön samt de relationer där cykelmätningar finns idag vilket gör att figuren inte ger en heltäckande bild av cykelflödena som helhet. De cykelflöden som inkluderas i modellen utgår ifrån centrum med målpunkter i Östteg, Universitetet, IKEA Avion och Röbäck

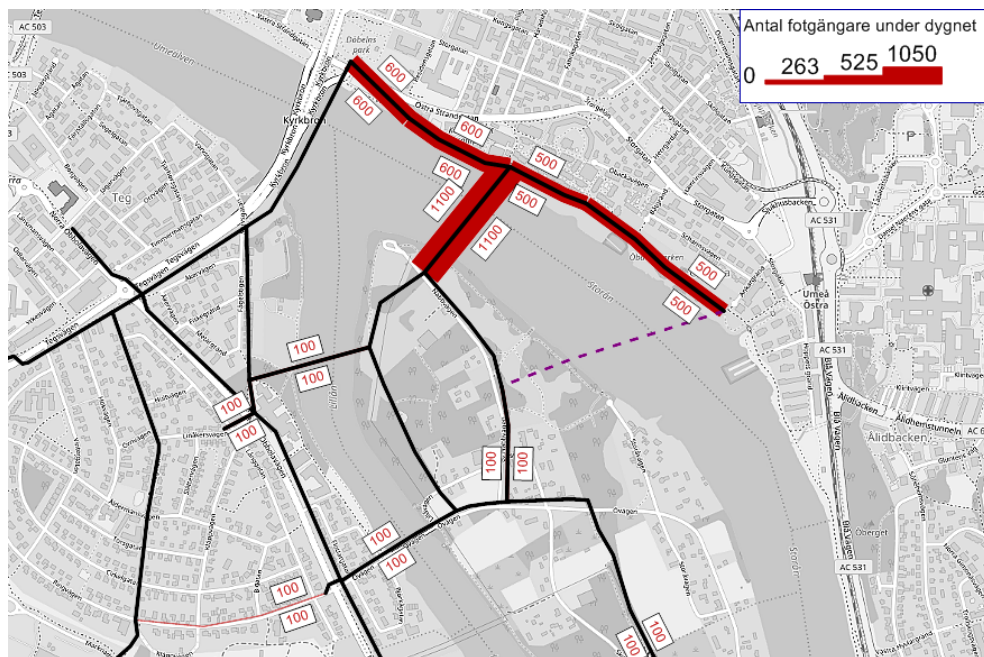

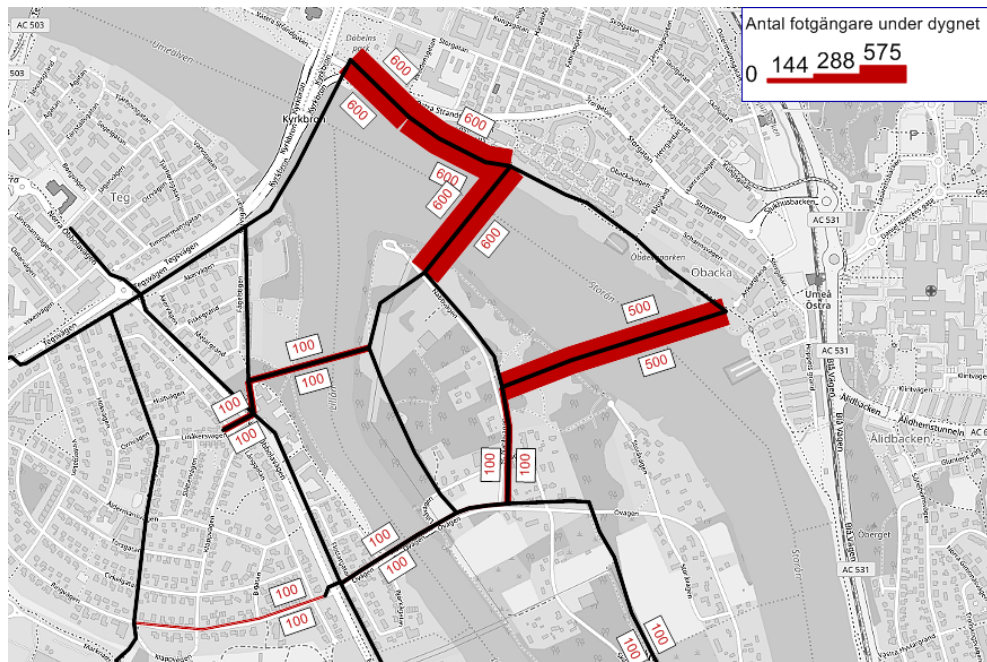
Figur 0-13 Cykelresor till och från Norra Örn år 2030 i scenario 2 med extra gång- och cykelbro. Flödena i figuren visar endast cykelresor till/från Norra Örn samt de relationer där cykelmätningar finns idag vilket gör att figuren inte ger en heltäckande bild av cykelflödena som helhet. De cykelflödena som inkluderas i modellen utgår ifrån centrum med målpunkter i Östteg, Universitetet, IKEA Avion och Röbbäck

Gång

Antal gångresor prognosticeras i scenario 2 till 3 200 per dag vilket är 60 % fler än i scenario 1.

Figur 0-14 Gångresor till och från Norra Örn år 2030 i scenario 2.

Figur 0-15 Gångresor till och från Norra Ön år 2030 med extra gång- och cykelbro i scenario 2.

Bilaga 3 – Kapacitetsanalys

I denna bilaga beskrivs de kapacitetsanalyser som gjorts för att se hur trafiksystemet kommer att påverkas av den tillkommande trafiken till Norra Ön. Analyserna utgår ifrån trafikflödet i maxtimmen vilken sätts till 10 % av dygnstrafiken med undantag för trafiken till och från Norra Ön som sätts till 5 respektive 15 % av dygnstrafiken. Detta då större delen av flödet antas gå från Ön under morgonen och i motsatt riktning under eftermiddagen. I analyserna antas 10 % tung trafik vilket baseras på en sammanvägning av andelen tung trafik på E12 och E4 i anslutning till berörda korsningspunkter enligt vägtrafikflödeskartan⁵⁹.

Trafikflöden för korsningspunkterna utgår ifrån modellen som i sig har kalibrerats mot trafikmätningar. För korsningen Norra Obbolavägen – Tegsvägen som ligger i utkanten av modellområdet har svängandelar justerats med hjälp av trafikmätningar för den specifika korsningen.

Två känslighetsanalyser har utförts för korsningen E4 – Flygplatsvägen (E4-E12-Flygplatsvägen):

- ▶ Känslighetsanalys 1 (KA1): Antal vänstersvängande fordonsrörelser ökas med 20 % i respektive anslutning
- ▶ Känslighetsanalys 2 (KA2): Samtliga fordonsrörelser i korsningspunkten ökas med 15 %

⁵⁹ Trafikverket, vägtrafikflödeskartan, <https://vtf.trafikverket.se/SeTrafikinformation>

Norra Obbolavägen – Tegsvägen

Norra Obbolavägen och Tegsvägen möts i en cirkulationsplats med dubbla körfält på två av tillfarterna; Tegsvägen österifrån (från Kyrkobron) och Norra Obbola vägen söderifrån.

Figur 0-1 Cirkulation Norra Obbolavägen – Tegsvägen.

Dagens utformning av korsningen Norra Obbolavägen – Tegsvägen ger en acceptabel belastning med trafikflöden enligt scenario 1 både med och utan Söderslättsvägen.

Tabell 0-1 Trafikflöden och belastningsgrad enligt scenario 1 med Söderslättsvägen.

	Tegsvägen västerifrån			Norra Obbolavägen söderifrån			Tegsvägen österifrån			Norra Obbolavägen norrifrån		
	↶	↑	↷	↶	↑	↷	↶	↑	↷	↶	↑	↷
Trafikflöden - Scenario 1 2040	129	371	3	8	208	345	135	579	247	194	130	86
Belastningsgrad 2040	0,5			0,74 (körfält 1) 0,01 (körfält 2)			0,73 (körfält 1) 0,13 (körfält 2)			0,54		

Tabell 0-2 Trafikflöden och belastningsgrad enligt scenario 1 utan Söderslättsvägen.

	Tegsvägen västerifrån			Norra Obbolavägen söderifrån			Tegsvägen österifrån			Norra Obbolavägen norrifrån		
	↶	↑	↷	↶	↑	↷	↶	↑	↷	↶	↑	↷
Trafikflöden - 2017	103	296	44	107	166	275	108	462	197	155	104	69
Trafikflöden - Scenario 1 2040	129	371	55	134	208	345	135	579	247	194	130	86
Belastningsgrad 2040	0,55			0,74 (körfält 1) 0,21 (körfält 2)			0,79 (körfält 1) 0,14 (körfält 2)			0,61		

Norra Obbolavägen – Övägen

Övägen utgör en av två befintliga kopplingar som finns till Norra Ön idag. När den framtida kopplingen en bit söder om Övägen upprättas kommer biltrafiken att hänvisas till den och Övägen kommer att finnas till för gång, cykel och kollektivtrafik. Övägen möter Norra Obbolavägen i en fyrvägskorsning med väjningsplikt från Övägen och Ringvägen.

Figur 0-2 Fyrvägskorsning Norra Obbolavägen – Övägen/Ringvägen

En fyrvägskorsning med ett körfält i varje tillfart medför en något hög belastning på Norra Obbolavägen söderifrån, förutsatt att Söderslättsvägen byggs ut och att trafikflöden enligt scenario 1 antas. Tillräcklig kapacitet skulle kunna uppnås genom att tillföra ett kort körfält för vänstersvängande på Norra Obbolavägen söderifrån då det underlättar för trafiken som ska rakt fram eller svänga till höger.

Tabell -0-3 Trafikflöden och belastningsgrad enligt scenario 1 med Söderslättsvägen.

	Ringvägen västerifrån			Norra Obbola- vägen söderifrån			Övägen österifrån			Norra Obbola- vägen norrifrån		
	↶	↑	↷	↶	↑	↷	↶	↑	↷	↶	↑	↷
Trafikflöden - Scenario 1 2040	93	10	330	219	213	10	10	10	10	10	317	93
Belastningsgrad 2040	0,26			0,99			0,02			0,56		
Belastningsgrad med extra vsv-körfält 2040	0,26			0,23 (rakt fram och höger) 0,75 (vänster)			0,02			0,56		

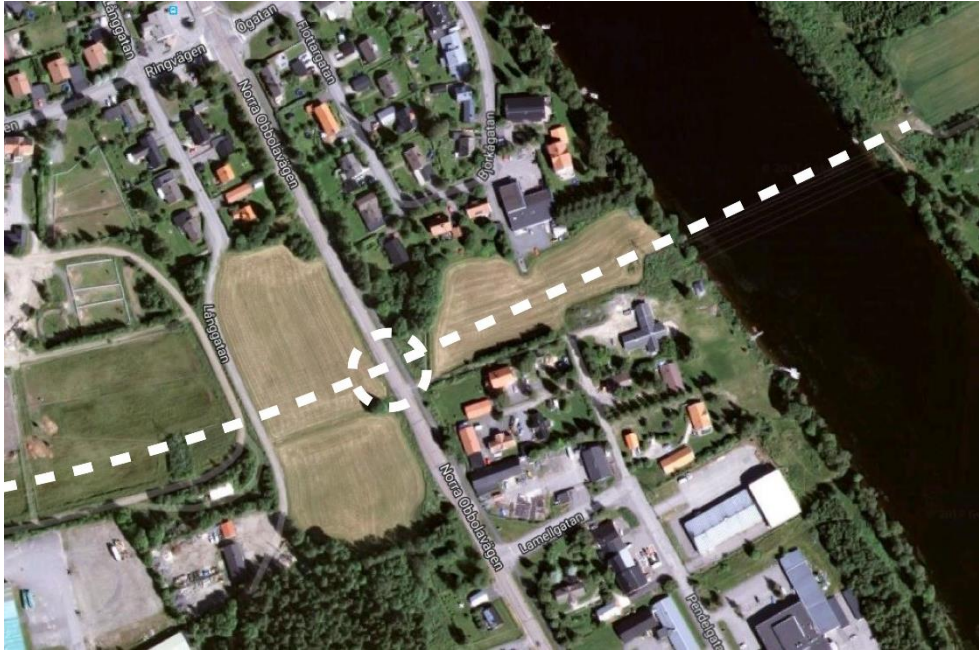
Utan Söderslättsvägen klarar korsningen kapaciteten för alla tillfarter med trafikflöden enligt scenario 1.

Tabell 0-4 Trafikflöden och belastningsgrad enligt scenario 1 utan Söderslättsvägen.

	Ringvägen västerifrån			Norra Obbola- vägen söderifrån			Övägen österifrån			Norra Obbola- vägen norrifrån		
	↶	↑	↷	↶	↑	↷	↶	↑	↷	↶	↑	↷
Trafikflöden - Scenario 1 2040	93	10	158	158	425	10	10	10	10	10	541	93
Belastningsgrad 2040	0,68			0,49			0,12			0,36		

Norra Obbolavägen – Söderslättsvägen/Nya bron till Ön

Den framtida korsningen mellan Norra Obbolavägen och Söderslättsvägen/nya bron utformas som en cirkulation med ett körfält i alla tillfarter. Beräkningar har gjorts både för en cirkulation med fyra ben och med tre ben (utan Söderslättsvägen).

Figur 0-3 Framtida cirkulation Norra Obbolavägen – Söderslättsvägen/ nya bron från ön.

Den föreslagna utformningen medger en begränsad kapacitet. Med Söderslättsvägen uppgår den högsta belastningsgraden till 0,83 och medelkölängden till 3,2 fordon i utfarten längs Norra Obbolavägen norrifrån. Kompletteras korsningspunkten med ett extra högersvängande körfält på Norra Obbolavägens norra anslutning blir kapaciteten tillräcklig och framkomligheten god.

Tabell 0-5 Trafikflöden och belastningsgrad enligt scenario 1 med Söderslättsvägen.

	Söderslättsvägen			Norra Obbolavägen söderifrån			Nya bron från Ön			Norra Obbolavägen norrifrån		
	↙	↑	↗	↙	↑	↗	↙	↑	↗	↙	↑	↗
Trafikflöden – Scenario 1 2040	69	123	123	123	278	70	206	365	128	43	382	180
Belastningsgrad 2040	0,4			0,4			0,74			0,83		
Belastningsgrad med extra hsv-körfält 2040	0,4			0,4			0,74			0,69 (rakt fram och vänster) 0,24 (höger)		

Utan Söderslättsvägen uppgår belastningsgraden till 0,64 på tillfarten från den nya bron.

Tabell 0-6 Trafikflöden och belastningsgrad enligt scenario 1 utan Söderslättsvägen.

	Norra Obbolavägen söderifrån		Nya bron från Ön		Norra Obbolavägen norrifrån	
	↑	↗	↖	↗	↖	↑
Trafikflöden – Scenario 1 2040	366	120	354	326	115	470
Belastningsgrad 2040	0,36		0,64		0,56	

Norra Obbolavägen – Flygplatsvägen

Norra Obbolavägen och Flygplatsvägen möts i en trevägskorsning som regleras med väjningsplikt från Norra Obbolavägen. Tillfarten längs flygplatsvägen söderifrån har dubbla körfält, övriga tillfarter har ett körfält.

Figur 0-4 Trevägskorsning Norra Obbolavägen – Flygplatsvägen

Den befintliga utformningen innebär att belastningen kommer att bli relativt hög på Norra Obbolavägen med en medelkörlängd på ca 7 fordon förutsatt att Söderslättsvägen inte byggs. Om Söderslättsvägen byggs kommer belastningsgraden på Norra Obbolavägen bli lägre, 0,69 jämfört med 0,9 utan Söderslättsvägen.

En förändrad utformning av korsningspunkten till en cirkulationsplats skulle innebära en lägre belastningsgrad i den aktuella korsningen. Med förbättrad framkomlighet i korsningen finns en risk att kapaciteten i den intilliggande cirkulationen (E12 - Flygplatsvägen) påverkas negativt då avståndet mellan korsningspunkterna är kort. Dock visar känslighetsanalyserna för korsningen E12 – Flygplatsvägen (se nästa avsnitt) att trots ökade flöden är framkomligheten fortsatt god år 2040.

Tabell 0-7 Trafikflöden och belastningsgrad enligt scenario 1 med Söderslättsvägen.

	Norra Obbolavägen norrifrån		Flygplatsvägen söderifrån		Flygplatsvägen norrifrån	
	↶	↷	↶	↑	↑	↷
Trafikflöden – Scenario 1 2040	496	56	57	120	121	393
Belastningsgrad 2040	0,69		0,07 (körfält 1) 0,08 (körfält 2)		0,28	
Belastningsgrad – Cirkulation 2040	0,42		0,10 (körfält 1) 0,10 (körfält 2)		0,36	

Tabell 0-8 Trafikflöden och belastningsgrad enligt scenario 1 utan Söderslättsvägen.

	Norra Obbolavägen norrifrån		Flygplatsvägen söderifrån		Flygplatsvägen norrifrån	
						
Trafikflöden – Scenario 1 2040	646	56	57	120	121	545
Belastningsgrad 2040	0,9		0,07 (körfält 1) 0,08 (körfält 2)		0,28	
Belastningsgrad – Cirkulation 2040	0,53		0,13 (körfält 1) 0,13 (körfält 2)		0,47	

E12 – Flygplatsvägen

Flygplatsvägen, E4 och E12 möts i en större cirkulation där alla tillfarter har dubbla körfält.

Figur 0-5 Cirkulationsplats som sammankopplar Flygplatsvägen, E4 och E12.

Med dagens utformning klarar cirkulationsplatsen de framtida trafikflödena enligt scenario 1 med och utan Söderslättsvägen.

Två känslighetsanalyser utfördes för korsningen där den första känslighetsanalysen (KA1) innebar att antal vänstersvägande fordon ökades med 20 % i respektive anslutning (KA1). I den andra känslighetsanalysen (KA2) ökades samtliga fordon i korsningspunkten med 15 %. Resultaten för båda känslighetsanalyserna visar att korsningen trots ökade fordonsflöden erbjuder en god kapacitet och framkomlighet, se Tabell 0-11 och Tabell 0-12.

Tabell 0-9 Trafikflöden och belastningsgrad enligt scenario 1 med Söderslättsvägen.

	E4/E12 västerifrån			Flygplatsvägen söderifrån			E12 söderifrån			E4 österifrån		
	↵	↑	↗	↵	↑	↗	↵	↑	↗	↵	↑	↗
Trafikflöden - Scenario 1 2040	531	139	87	87	391	138	35	243	144	145	392	533
Belastningsgrad 2040	0,22 (körfält 1) 0,58 (körfält 2)			0,39 (körfält 1) 0,39 (körfält 2)			0,32 (körfält 1) 0,32 (körfält 2)			0,45 (körfält 1) 0,45 (körfält 2)		

Tabell 0-10 Trafikflöden och belastningsgrad enligt scenario 1 utan Söderslättsvägen.

	E4/E12 västerifrån			Flygplatsvägen söderifrån			E12 söderifrån			E4 österifrån		
	↶	↑	↷	↶	↑	↷	↶	↑	↷	↶	↑	↷
Trafikflöden - Scenario 1 2040	531	139	239	237	391	138	35	243	144	145	392	545
Belastningsgrad 2040	0,36 (körfält 1) 0,58 (körfält 2)			0,49 (körfält 1) 0,49 (körfält 2)			0,38 (körfält 1) 0,38 (körfält 2)			0,51 (körfält 1) 0,51 (körfält 2)		

Tabell 0-11 Känslighetsanalyser, trafikflöden och belastningsgrad enligt scenario 1 med Söderslättsvägen. KA1: 20% extravänstersvägande. KA2: 15% ökad trafik i respektive anslutning.

	E4/E12 västerifrån			Flygplatsvägen söderifrån			E12 söderifrån			E4 österifrån		
	↶	↑	↷	↶	↑	↷	↶	↑	↷	↶	↑	↷
Trafikflöden - Scenario 1 2040: KA1	637	139	87	105	391	138	42	243	144	174	392	533
Trafikflöden - Scenario 1 2040: KA2	611	160	100	100	450	159	40	279	166	167	451	612
Belastningsgrad 2040: KA1	0,22 (körfält 1) 0,72 (körfält 2)			0,46 (körfält 1) 0,46 (körfält 2)			0,38 (körfält 1) 0,38 (körfält 2)			0,47 (körfält 1) 0,47 (körfält 2)		
Belastningsgrad 2040: KA2	0,27 (körfält 1) 0,73 (körfält 2)			0,51 (körfält 1) 0,51 (körfält 2)			0,44 (körfält 1) 0,44 (körfält 2)			0,54 (körfält 1) 0,54 (körfält 2)		

Tabell 0-12 Känslighetsanalyser, trafikflöden och belastningsgrad enligt scenario 1 utan Söderslättsvägen. KA1: 20% extravänstersvängande. KA2: 15% ökad trafik i respektive anslutning.

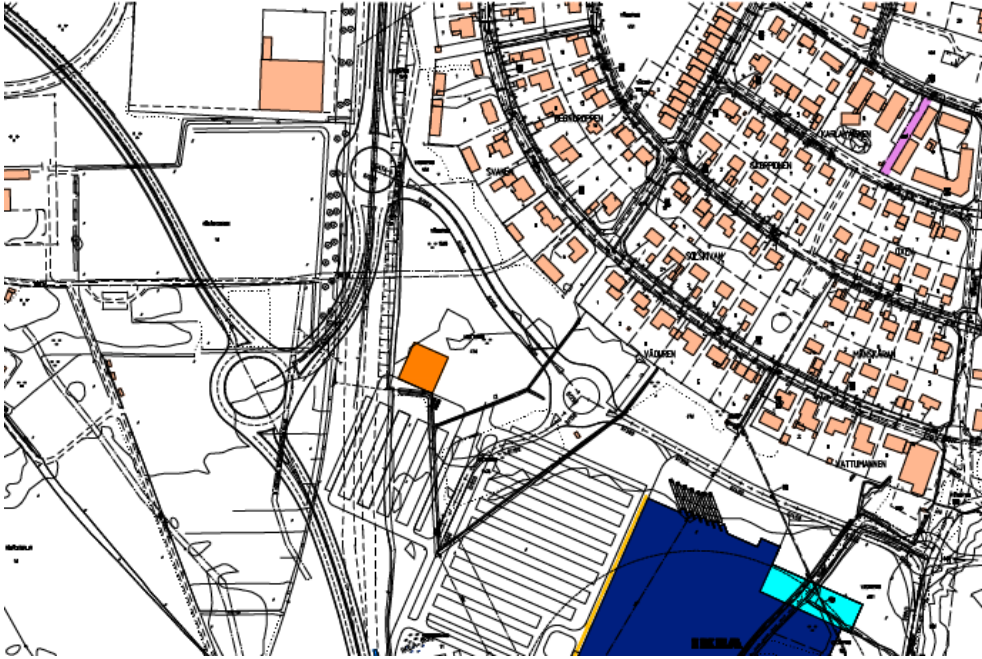
	E4/E12 västerifrån			Flygplatsvägen söderifrån			E12 söderifrån			E4 österifrån		
	↶	↑	↷	↶	↑	↷	↶	↑	↷	↶	↑	↷
Trafikflöden - Scenario 1 2040: KA1	637	139	239	284	391	138	42	243	144	174	392	545
Trafikflöden - Scenario 1 2040: KA2	611	160	275	273	450	159	40	279	166	167	451	627
Belastningsgrad 2040: KA1	0,37 (körfält 1) 0,72 (körfält 2)			0,6 (körfält 1) 0,6 (körfält 2)			0,46 (körfält 1) 0,46 (körfält 2)			0,55 (körfält 1) 0,55 (körfält 2)		
Belastningsgrad 2040: KA2	0,44 (körfält 1) 0,73 (körfält 2)			0,64 (körfält 1) 0,64 (körfält 2)			0,54 (körfält 1) 0,54 (körfält 2)			0,63 (körfält 1) 0,63 (körfält 2)		

Tabell 0-13 Trafikflöden och belastningsgrad enligt scenario 1 utan Söderslättsvägen år 2030 samt avstängning för biltrafik på norra delen av Flygplatsvägen. Noter att analysen genomförts med flöden för år 2030. Eftersom resultaten visar på låg belastning kan framkomligheten antas vara god även år 2040.

	E4/E12 västerifrån			Flygplatsvägen söderifrån			E12 söderifrån			E4 österifrån		
	↶	↑	↷	↶	↑	↷	↶	↑	↷	↶	↑	↷
Trafikflöden - Scenario 1 2030	505	191	136	233	376	189	90	290	195	195	318	505
Belastningsgrad 2030	0,32 (körfält 1) 0,57 (körfält 2)			0,54 (körfält 1) 0,54 (körfält 2)			0,49 (körfält 1) 0,49 (körfält 2)			0,52 (körfält 1) 0,52 (körfält 2)		

Västra länken – E12

I utbyggnaden av Västra länken byggs flera cirkulationsplatser som förbinder västra länken med Blå vägen (E12) och centrala Umeå. Den övre cirkulationen i Figur 0-6 samankopplar Västra länken, Blå vägen (E12) och vägkopplingen till IKEA/Avion som i ett framtida scenario kan byggas ut och bli Söderslättsvägen. Cirkulationen har två körfält i alla tillfarter.

Figur 0-6 Cirkulationsplatser som samankopplar Västra länken, E12 och tillfarten till IKEA/Avion (Söderslättsvägen).

Cirkulationsplatsen Västra länken, E12 och väg till IKEA/Avion (Söderslättsvägen) har tillräcklig kapacitet för att klara trafikflöden enligt scenario 1, både med och utan Söderslättsvägen.

Tabell 0-14 Trafikflöden och belastningsgrad enligt scenario 1 med Söderslättsvägen.

	E12 söderifrån		Från IKEA/Avion		E12 norrifrån (Blå vägen)	
	↑	↗	↙	↖	↙	↑
Trafikflöden - Scenario 1 2040	609	283	225	508	397	505
Belastningsgrad 2040	0,41 (körfält 1) 0,41 (körfält 2)		0,49 (körfält 1) 0,26 (körfält 2)		0,39 (körfält 1) 0,32 (körfält 2)	

Tabell 0-15 Trafikflöden och belastningsgrad enligt scenario 1 utan Söderslättsvägen.

	E12 söderifrån		Från IKEA/Avion		E12 norrifrån (Blå vägen)	
	↑	↗	↖	↗	↖	↑
Trafikflöden - Scenario 1 2030	716	56	10	225	225	600
Belastningsgrad 2030	0,31 (körfält 1) 0,31 (körfält 2)		0,23 (körfält 1) 0,01 (körfält 2)		0,41 (körfält 1) 0,15 (körfält 2)	

Bilaga 4 – Effekter på det lokala vägnätet som en följd av exploatering på Södra Ön

---

Denna bilaga belyser lokala effekter av den planerade exploateringen av Södra Ön. Effekterna har inte simulerats i Visum eftersom effekterna endast väntas ha en mindre påverkan på kapaciteten på vägnätet på Ön. I stället har en kvalitativ bedömning gjorts baserat på hur mycket trafik som väntas alstras i planområdet samt hur resorna antas fördelas. Framst har fokus lagts på hur det befintliga vägnätet på Ön påverkas, och specifikt på Skiljevägen där kommunen efterfrågar effekterna av att en separerad cykelbana byggs (cykling i blandtrafik genom Flottarbyn).

Bilagan är framtagen 2023.

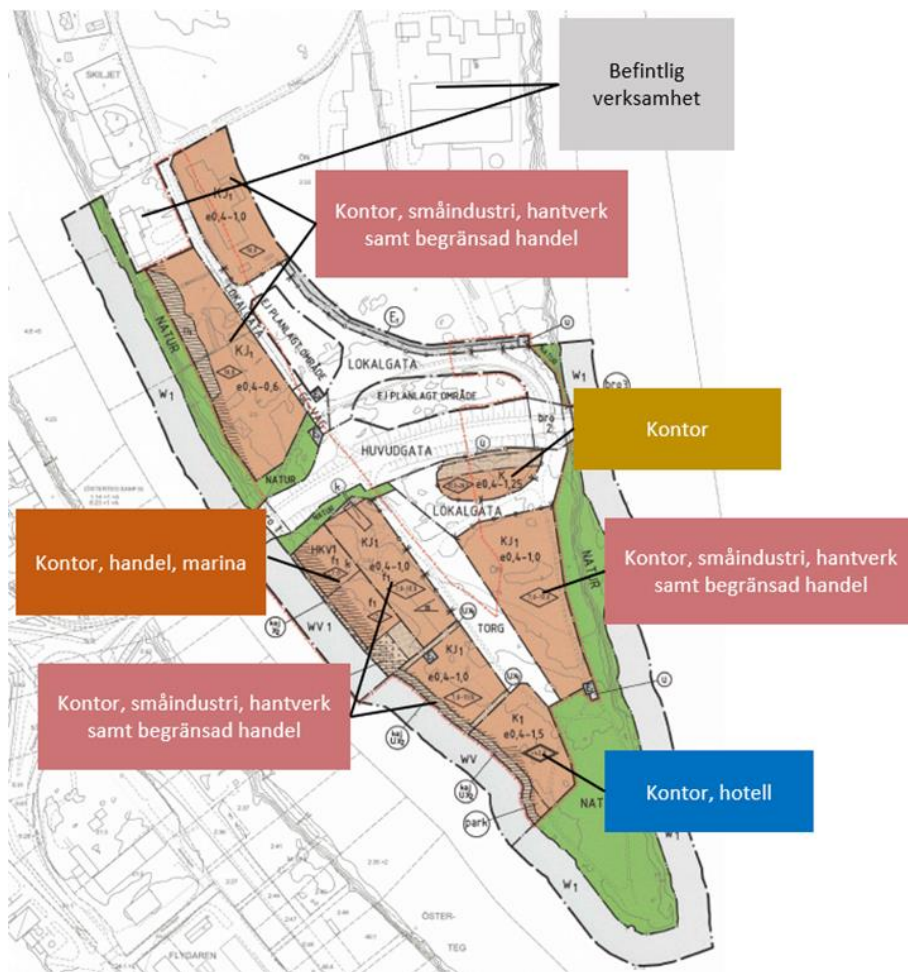
Planerad exploatering och målpunkter

På Södra Ön finns en färdig detaljplan för bebyggelse. Detaljplanen syftar till att skapa förutsättningar för att ge utrymme för verksamheter, främst kontor, småindustri och hantverk samt hotell och besöksverksamhet. Bebyggelsen koncentreras söder om bron och E4/E12 samt väst på Ön. Den nya trafikstrukturen enligt planen ger förutsättningar till höga gång- och cykelandelar då planen innebär att ett nytt trafiknät byggs ut för både gång-, cykel och biltrafik, se plankarta Figur 0-1. Södra Ön kommer att ansluta till Skiljevägen, vid korsningen Skiljevägen/Övägen.

I detaljplanen anges att det behövs mellan 700–900 parkeringsplatser för bil för den tillkommande bebyggelsen. Antalet cykelparkeringar beräknas vara mellan 18–30 platser per 1 000 BTA vilket motsvarar mellan 1200–1800 cykelparkeringar.

Inom planen för Södra Ön väntas målpunkter främst utgöras av arbetsplatser men även av nyttillkomna handelsområden samt marina. Befintlig målpunkt i närheten kring målområdet är Reningsverket (Vakin) som erbjuder totalt 145 arbetsplatser. Reningsverket nås via Övägen och Skiljevägen.

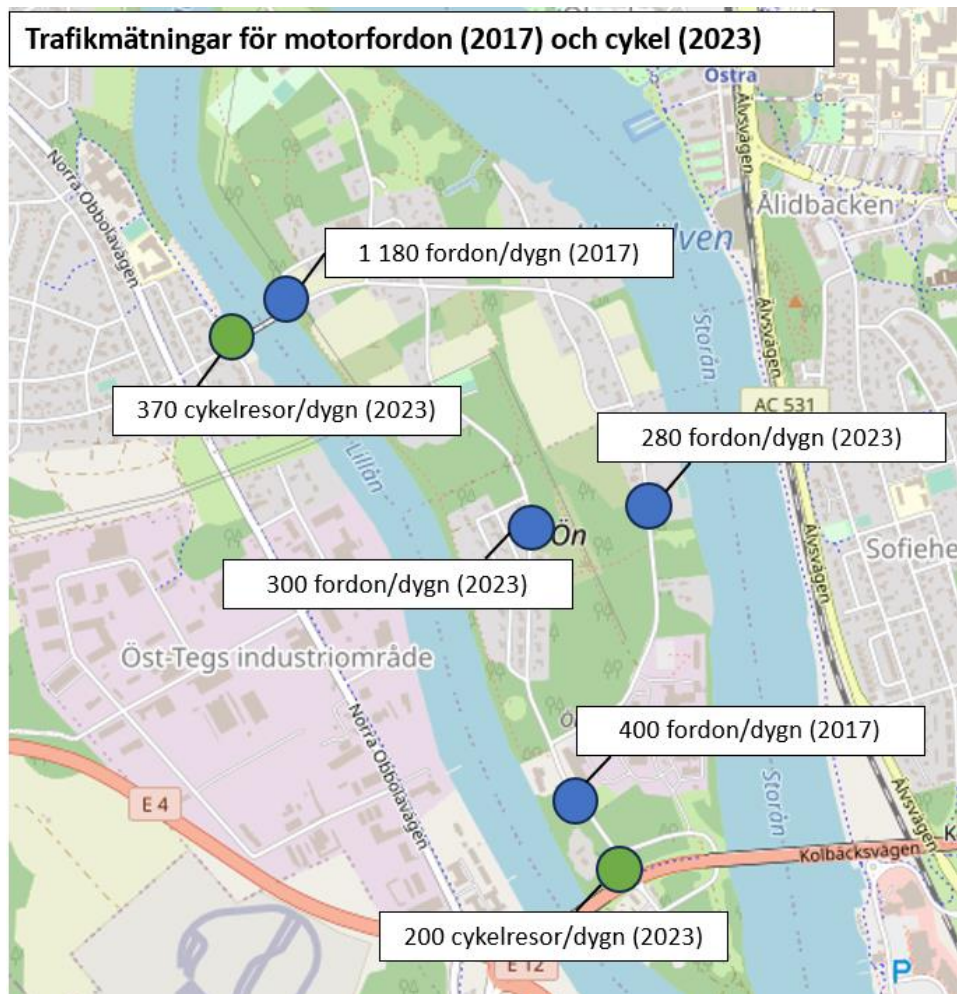
Figur 0-1 Utklipp från plankarta över Södra Ön med nytillkomna och befintliga målpunkter⁶⁰.

Trafikmängder idag

Mätningar för motorfordonstrafik utfördes år 2017 för två mätpunkter på Ön, se Tabell 8-1. På Övägen vid Öbron uppmättes cirka 1 180 fordon per dygn och på södra Skiljevägen var trafikmängden cirka 380 fordon per dygn år 2017. Enligt nygjorda mätningar år 2023 är fordonflödet ca 300 på Skiljevägen och 280 på Övägen (Umeå kommun, 2023).

På intilliggande mätpunkter har även cykelmätningar utförts år 2023. På cykelbanan söder om Skiljevägen passerar ca 200 cyklister per dygn och väster om Öbron motsvarande 370 cyklister per dygn.

⁶⁰ Umeå kommun. Detaljplan Södra Ön 2017-02.

Figur 0-2 Trafikmätningar för motorfordonstrafik (2017/2023) samt cykeltrafik (2023).

Trafikalstring – Södra Ön

Detaljplanen för Södra Ön omfattar cirka 70 000 BTA och kommer i huvudsak bestå av kontor och verksamheter. Enligt detaljplanen beräknas behovet av parkeringsplatser vara mellan 700 - 900 för planområdet. Hur beläggningen och omsättningen blir av parkeringsplatserna beror på vad för verksamheter som slutligen byggs. För att göra en uppskattning av antalet bilresor som kommer att alstras av Södra Öns exploatering behöver flera antaganden göras.

Kontor, mindre industrier, handel och hotell:

- **Det finns 900 platser i planområdet, varav 600 använts till kontor eller liknande verksamhet**
  - o I genomsnitt används 90% av platserna per dygn (vilket ger 540 fordon per dygn)
  - o Varje fordon används 2,2 ggr/per dygn (cirka 1 200 fordonsrörelser per dag)
- **150 av platserna använts till annan typ av verksamhet**

- Varje parkeringsplats används av 1,8 fordon per dag (540 fordonsrörelser per dygn)
- **50 av platserna använts till besökare till verksamheterna**
  - Varje parkeringsplats används av 4 fordon per dag (400 fordonsrörelser per dygn)
- **100 av platserna använts till restaurang och dagligvaruhandel**
  - Varje parkeringsplats används av 3,5 fordon per dag (700 fordonsrörelser per dygn)
  -
- Antagande om hotell med 300 rum genererar cirka 280⁶¹ fordonsrörelser med taxi/buss plus extra 25 resor med tunga leveranser per dygn
- Utöver detta **tillkommer nyttotrafik**. Detta varierar beroende på verksamhet men antagande är att 10%⁶² av den alstrade trafiken är nyttotrafik.

Totalt genereras cirka 3 500 fordonsrörelser per dygn utifrån den nya exploateringen.

Gällande cykelresor baseras de på att det ska byggas 18 till 30 platser per 1 000 BTA vilket ger mellan 1 260 och 2 100 platser.

- I genomsnitt används 65% av platserna per dygn (vilket ger CA 820 – 1320 cyklar)
- Varje cykel används 2 ggr/per dygn

Totalt genereras mellan cirka 1640 – 2 730 cykelresor per dygn.

Tillkommande motorfordonsflöden

Antalet motorfordonsrörelser som explicit alstras från exploateringen på Södra Ön beräknas bli cirka 3 500 per dygn, se Bilaga 4 – .

Då antalet boende på Norra Ön planeras öka med 5 000–6 000 boende förväntas även att resorna mellan Norra och Södra Ön till viss del ökar då nya målpunkter uppstår på Södra Ön. Antalet resor med start och slutpunkt inom ön förväntas dock inte bli omfattande då boende på Norra Ön fortfarande kommer att arbeta på andra platser i kommunen och har målpunkter utanför Ön. Antagande görs därför att cirka 5 % av de alstrade fordonsrörelserna från Södra Ön ska till/från Norra Ön. Det motsvarar cirka 170 fordonsrörelser per dygn (inkl. nyttotrafik).

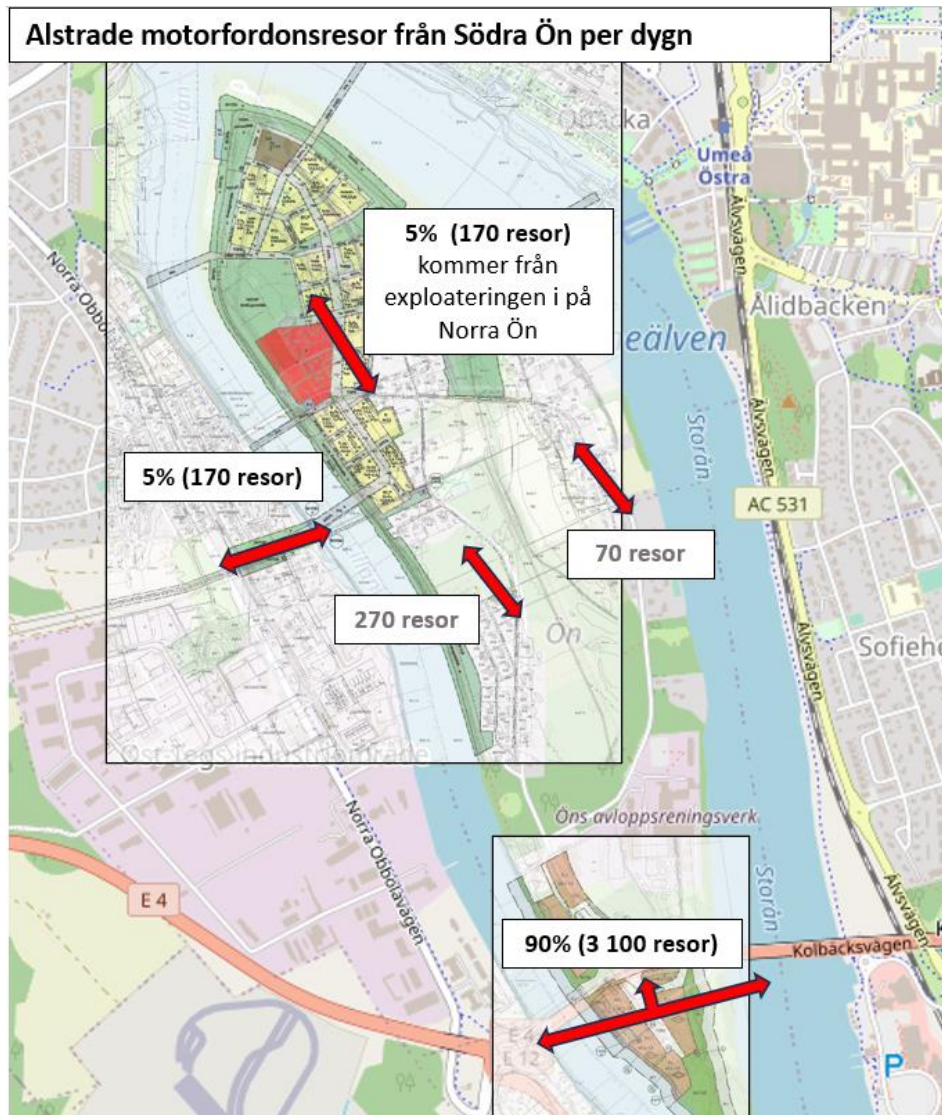
Övriga alstrade bilresor som ska till/från Södra Ön kan antingen komma/åka via E4/E12 eller via Skiljevägen. Då E4/E12 och Norra Obbolavägen tillåter högre hastigheter och bättre kapacitet är det mest sannolikt att alstrad trafik kommer välja dessa alternativ för att resa till och från Södra Ön. Antagande görs att cirka 5 % kommer ansluta från nordvästra Umeå, främst via Skiljevägen då den blir

⁶¹ Källa: Trafikverkets alstringsverktyg

⁶² Bostäder: 15 % nyttotrafik (inkl. besöks trafik) av total trafikmängd, Industri/hantverk: 10 % nyttotrafik av total trafikmängd, Övriga verksamheter: 5 % nyttotrafik av total trafikmängd Källa: Trafikverkets alstringsverktyg

det mest gena alternativet för en genomresa/smitresa, motsvarande cirka 170 fordonrörelser per dygn. Resterande 90 % av bilresorna (3 100 fordonrörelser) antas komma via E4/E12.

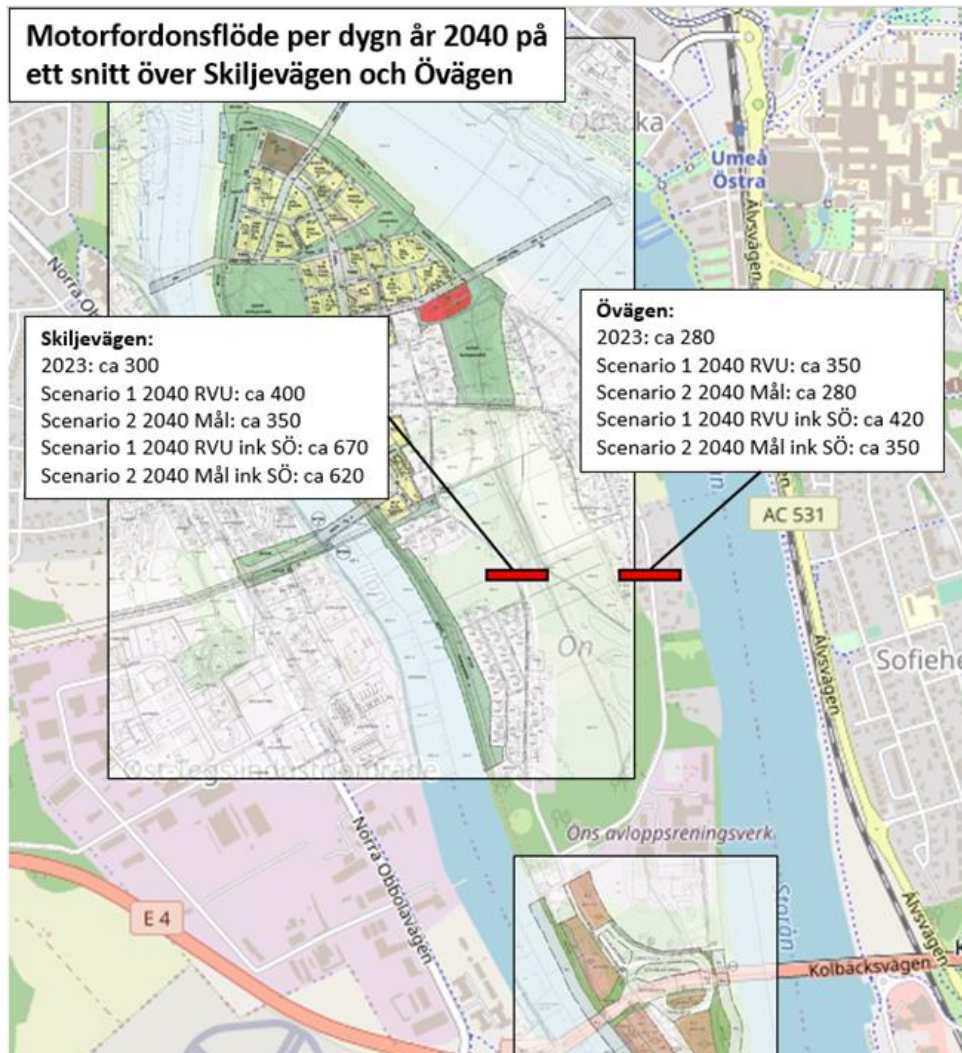
Figur 0-3 Fördelning av alstrade motorfordonsresor från Södra Ön per dygn

De tillkommande flödena som alstras från Södra Ön (340 resor) med start eller slutpunkt på Norra Ön samt för genomresor väntas främst belasta Skiljevägen då det blir ett genare sträckningsalternativ. Ett antagande har därför gjorts att 80 % (ca 270 fordon) av den tillkommande trafiken väljer Skiljevägen, och kvarstående 20 % (ca 70 fordon) väljer Övägen. Total belastning på Skiljevägen är 2040 (inklusive alstrad trafik från Norra och Södra Ön) ger uppskattningsvis cirka 670 fordon per dygn om trafiken är enligt scenario 1 (resande enligt RVU), och cirka 620 resor per dag enligt scenario 2 (målstyrt resande), se Figur 0-4. Det motsvarar cirka 62–67 resor omräknat till maxtimmen⁶³. Sett till vägkapacitet och framkomlighet är det en fortsatt låg belastning på Skiljevägen och Övägen, knappt 1

⁶³ Schablonvärde 10 % vid omräkning av trafikflöden från dygn till maxtimme.

fordon per minut under maxtimmen på Skiljevägen respektive 0,5 fordon per minut under maxtimmen på Övägen.

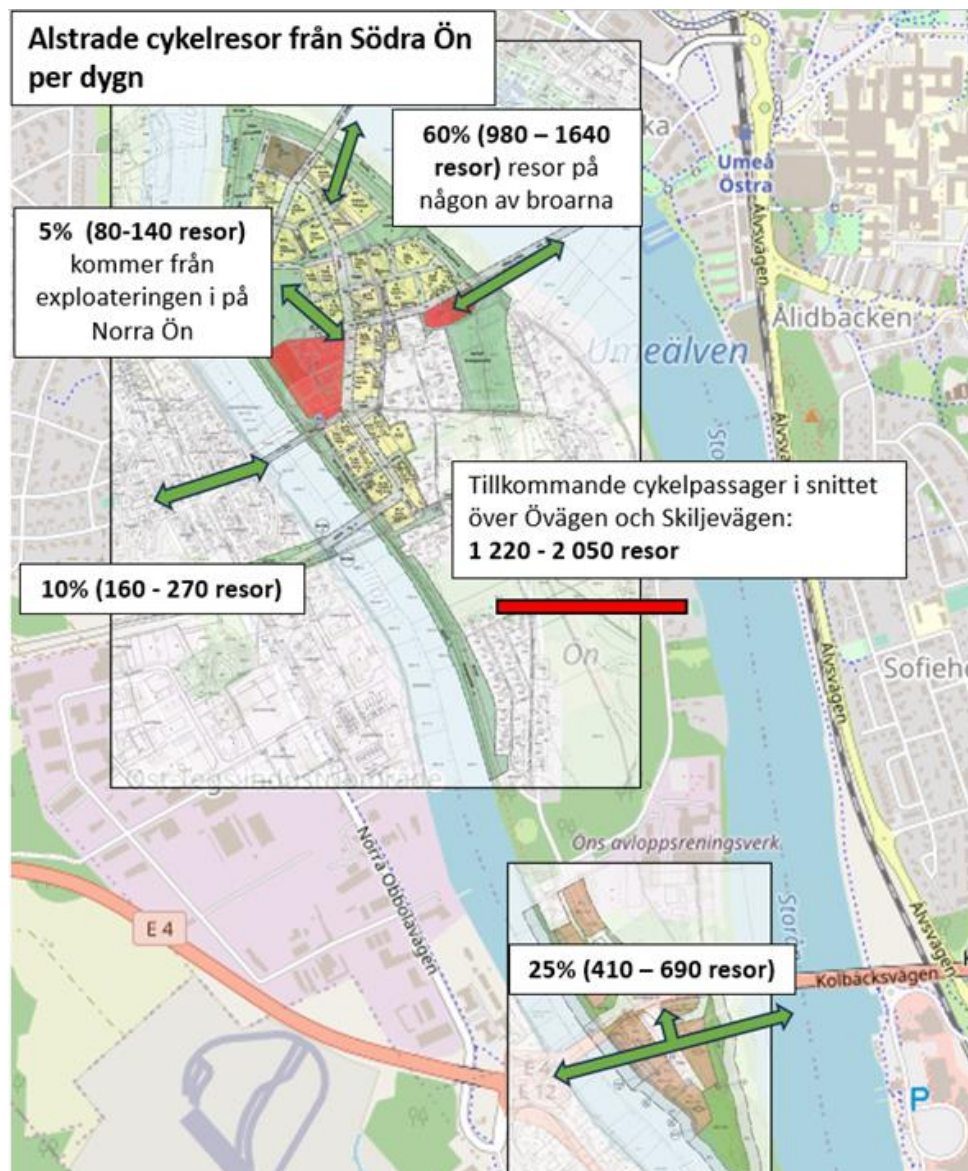

Figur 0-4 Motorfordonsflöde på Skiljevägen och Övägen för nuläget samt prognosår 2040 utifrån givna förutsättningar.

Tillkommande cykelflöden

Totalt beräknas Södra Ön alstra ca 1 600–2 700 cykelresor per dygn, baserat på antalet cykelparkeringar som planeras i planområdet.

Största delen av resorna antas komma norrifrån samt från centrala stan, cirka 60 % av de totala cykelresorna. 5% av cykelresorna antas komma från nya exploateringen på Norra Ön och 10 % från västra sidan och Öbron. 25 % av cykelresorna antas komma via Kolbäcksbron vid E4/E12.

Figur 0-5 Antal alstrade cykelresor från exploateringen av Södra Ön. Rött snitt markerar tillkommande flöde fördelat på Skiljevägen och Övägen.

Baserat på senaste cykelmätningarna väster om Öbron (370 resor per dygn) och söder om Skiljevägen (200 resor per dygn) väntas antalet cykelresor öka kraftigt på Ön då Södra Ön exploateras, specifikt på Skiljevägen och Övägen där man idag kan cykla i blandtrafik. För cykelresor till och från Reningsverket är det naturliga ruttvalet att använda Övägen för reser norrifrån men området angörs även via Skiljevägen längre söderut enligt nya strukturen. Skulle separat cykelväg anläggas på norra Skiljevägen attraheras en större andel cykelresor till att använda Skiljevägen norrifrån. GC-nätets utformning med tillhörande passager kommer också ha stor påverkan hur cykelresor fördelas mellan Övägen och Skiljevägen

Effekter på det lokala vägnätet på Ön

Motorfordonsflöden

Ett högt antal motorfordonsresor alstras i samband med exploateringen på Södra Ön. Framst kommer dessa resor ansluta från E4/E12 på de nybyggda anslutningarna från Kolbäcksbron. Endast ett fåtal resor förväntas ske mellan Norra och Södra Ön och då främst på Skiljevägen då det blir ett genare sträckningsalternativ. Den tillkommande trafiken som alstras på Södra Ön väntas endast påverka Övägen i mindre grad, där ökningen motsvarar ca 70 fordon per dygn. Ytterligare bidrar den planerade vägstrukturen på Norra Ön till att det inte blir lika attraktivt att använda Skiljevägen som genomfartsalternativ i och med att vägen från den planerade nya bilbron görs mindre gen för anslutning till Skiljevägen. På samma sätt undviks att bilresenärer från nordväst med målpunkt på Södra Ön väljer att resa genom Ön via Skiljevägen och istället väljer det mer kapacitetsstarka alternativet via de nya anslutningarna på E4/E12.

Det finns dock en risk att Skiljevägen kan bli en smitväg för den öst-västliga relationen Sofiehem/Ålidhem och Teg om kapacitetsproblem uppstår på Norra Obbolavägen och/eller cirkulationen vid Alviks rondellen. Där är därför av stor vikt att skyltad hastighet, 30 km/h, efterlevs på Skiljevägen och Övägen. Likaså minskar då risken att boende på Norra Ön reser genom Ön vid målpunkter lokaliserade öst/sydöst om Ön.

Cykelflöden

Södra Ön förväntas alstra ett högt antal cykelresor (1 600–2 700) som till stor del kommer belasta det befintliga vägnätet på Ön. I avsaknad av cykelmätningar på respektive väg, Skiljevägen och Övägen, är det svårt att sja hur fördelningen kommer se ut prognosår 2040, men för direktresor mellan exploateringarna på Norra och Södra Ön blir cykelresor via Skiljevägen det mest gena och därmed troliga ruttalternativet. Om en separat cykelbana byggs längs med Skiljevägen (norr om Flottarbyn) förväntas Skiljevägen ta en ytterligare större andel av de alstrade cykelresorna. Vidare visade tidigare version av GC-kalk (verktyg för beräkning av samhällsekonomiska effekter av gång- och cykelåtgärder) att implementerandet av en separat cykelväg, som tidigare gick i blandtrafik, kan öka antalet cykelresor med upp mot 20 %.